សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ

និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច

សារណាបញ្ចប់ការសិក្សា

ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេសនៅកម្ពុជា

ស្រាវជ្រាវ ពីថ្ងៃទី២៣ ខែមីនា ដល់ថ្ងៃទី២៣ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០២២

រៀបរៀងដោយ

និស្សិតឈ្មោះ: **ស៊ឹម ឆិត្យពីនី**

អ៊ុំ សុធី

សាស្ត្រាចារ្យណែនាំ

គន្ធា ស្រីសុជាតា

ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ នីតិសាស្ត្រ

ជំនាន់ទី២២

ឆ្នាំចូលសិក្សា ២០១៨

ឆ្នាំសរសេរសារណា ២០២២

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

យើងខ្ញុំឈ្មោះ **ស៊ឹម និត្យពីនី** និង **អ៊ុំ សុថី** ជានិស្សិតបរិញ្ញាបត្រផ្នែកនីតិសាស្ត្រ ឆ្នាំទី៤ ជំនាន់ទី២២ នៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច ឆ្នាំសិក្សា ២០១៨-២០២២។ ក្នុងនាមពួកខ្ញុំជានិស្សិតជំនាន់ក្រោយដែលជាទំពាំងស្នងឫស្សី និងជាសសរទ្រូងនៃប្រទេសជាតិ យើងខ្ញុំបានធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងសរសេរជាសារណា ដើម្បីការពារក្នុងការបញ្ចប់ឆ្នាំសិក្សា ក្រោមប្រធានបទស្តីពី "**ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេសនៅកម្ពុជា**"។

យើងខ្ញុំទាំងពីរនាក់សូមសម្តែងនូវកតញ្ញូតាធម៌ និងអំណរគុណដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់បំផុត ជូនចំពោះអ្នកមានគុណទាំងពីរ ដែលបានចញ្ចឹមបីបាច់ ណែនាំ និងព្រានប្រដៅ តាំងពីថ្ងៃកូនបានចាប់កំណើត រហូតដល់ពួកយើងខ្ញុំបានធំធាត់លូតលាស់ឡើង និងទទួលបានការសិក្សារហូតដល់បានសរសេរសារណា ដើម្បីបញ្ចប់បរិញ្ញាបត្រនេះ ដោយមានការជ្រោមជ្រែងពីលោកទាំងពីរ ទាំងកម្លាំងកាយ និងកម្លាំងចិត្ត។ កូនសូមសន្យាថាកូននឹងចងចាំទង្វើរបស់លោកទាំងពីរជារៀងរហូត។

យើងខ្ញុំទាំងពីរក៏សូមថ្លែងអំណរគុណផងដែរ ចំពោះ អ្នកគ្រូ **គន្ធា ស្រីសុជាតា** ដែលបានចំណាយពេលវេលាដ៏មានតម្លៃក្នុងការពន្យល់ ណែនាំ ផ្តល់ដំបូន្មាន ក៏ដូចជាកែតម្រូវរាល់កំហុសខុសឆ្គង និងភាពខ្វះខាតដែលកើតមានពេលរៀបចំចងក្រងនៅសារណាមួយនេះ។ បើមិនមានវត្តមានរបស់អ្នកគ្រូក្នុងការដឹកនាំនោះទេ សារណាមួយនេះក៏មិនអាចបញ្ចប់ទៅដោយរលូនបែបនេះដែរ។ បន្តទៅទៀតយើងខ្ញុំ សូមអរគុណទៅដល់សាស្ត្រាចារ្យទាំងអស់ដែលបានផ្តល់នូវចំណេះដឹង និងបទពិសោធន៍ជាច្រើនដើម្បីជាយានយន្តនៃប្រភពគំនិតដែលអាចឲ្យយើងខ្ញុំបានតាក់តែង និងស្រាវជ្រាវសារណាមួយនេះឡើងមក។

ជាចុងក្រោយ យើងខ្ញុំទាំងពីរសូមអរគុណ លោកតា លោកយាយ អ៊ុំប្រុស អ៊ុំស្រី ពូមីង បងបងប្អូនញាតិមិត្តជិតឆ្ងាយ ដែលបានផ្តល់នូវកម្លាំងចិត្តក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវ ដើម្បីសរសេរនូវសារណាមួយនេះបាន។

ខ្ញុំទាំងពីរ សូមគោរពអរគុណ និងលើកហត្ថប្រួងសួងឲ្យជួបតែពុទ្ធិពរទាំងបួនប្រការ គឺអាយុ វណ្ណៈ សុខៈ ពលៈ និងជួបតែសេចក្តីសុខចម្រើនជាដរាបរៀងទៅ។

អារម្ភកថា

យើងទាំងពីរបានសិក្សា អស់រយៈពេល៤ឆ្នាំ ទៅលើបរិញ្ញាបត្រនីតិសាស្ត្រនៅសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច ដោយឈានមកដល់ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងតាក់តែងសារណាដើម្បីបញ្ចប់ឆ្នាំសិក្សា។ យើងទាំងពីរ បានសិក្សាទៅលើប្រព័ន្ធច្បាប់ជាច្រើន នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ដែលជាកាតព្វកិច្ចចាំបាច់ក្នុងការយល់ដឹង និងអនុវត្តក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាដែលកើតឡើងក្នុងជីវិតប្រចាំថ្ងៃ។ បន្ថែមពីលើនេះទៅទៀត កំណើនជនបរទេសដែលបានចូលមកក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ហាក់មានការកើនឡើងគួរឲ្យកត់សម្គាល់ ដែលជនបរទេសខ្លះមានបំណងក្នុងរស់នៅ និងរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយជនជាតិខ្មែរផងដែរ។ យើងខ្ញុំទាំងពីរសង្កេតឃើញថា ប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជា និងជនបរទេស ហាក់ដូចជាមានភាពស្រពិចស្រពិលទៅលើភារកិច្ចក្នុងការស្នើសុំរៀបអាពាហ៍អាពាហ៍ ក៏ដូចជាឯកសារដែលត្រូវមានភ្ជាប់មកជាមួយ។ ថ្វីត្បិតតែការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជាបរទេសមានភាពប្រហាក់ប្រហែលទៅនឹងការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងពលខ្មែរ តែវាក៏អាចនាំមកនូវបញ្ហាចោទមួយចំនួនដែលពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេសគួរយល់ដឹង។

ដោយមើលឃើញនូវបញ្ហាដែលអាចកើតមានឡើង យើងទាំងពីរបានចូលរួមចំណែកក្នុងការចែករំលែកនូវកិច្ចការស្រាវជ្រាវមួយក្រោមប្រធានបទស្ដីពី "ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេសនៅប្រទេសកម្ពុជា" មកធ្វើជាកម្មវត្ថុក្នុងការស្រាវជ្រាវដើម្បីបញ្ចប់ការសិក្សាមួយនេះ។ យើងខ្ញុំទាំងពីរនាក់ សង្ឃឹមថាកិច្ចការស្រាវជ្រាវមួយនេះអាចជាជំនួយដល់បងប្អូនប្រជាពលរដ្ឋ និងជនបរទេស ជាពិសេសសិស្សានុសិស្សជំនាន់ក្រោយ ដើម្បីជាឯកសារជំនួយស្មារតីទៅលើអាពាហ៍ពិពាហ៍មួយប្រភេទនេះ ដោយអនុវត្តត្រឹមត្រូវទៅតាមនីតិវិធីច្បាប់ក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។

យើងទាំងពីរនាក់ បានធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងស្វែងរកឯកសារពាក់ព័ន្ធជាច្រើន មកធ្វើជាមូលដ្ឋានក្នុងការចងក្រងសារណាបញ្ចប់ការសិក្សាមួយនេះ។ យ៉ាងណាមិញការស្រាវជ្រាវលើប្រធានបទនេះ អាចនៅមានចំណុចខ្វះខាត ទាំងពាក្យពេចន៍ អត្ថន័យ និងខ្លឹមសារ ដោយអចេតនាណាមួយ។ ហេតុដូចនេះសូមលោកគ្រូអ្នកគ្រូ សិស្សានុសិស្ស និងមិត្តអ្នកអានទាំងអស់ មេត្តាខន្តីអភ័យទោសចំពោះចំណុចខ្វះខាតនៅក្នុងអត្ថបទមួយនេះផង ហើយយើងខ្ញុំទាំងពីរពេញចិត្តក្នុងការទទួលយកនូវការរិះគន់ក្នុងន័យស្ថាបនាដើម្បីធ្វើការកែលម្អនូវអត្ថបទមួយនេះឲ្យកាន់តែប្រសើរឡើង។ យើងខ្ញុំទាំងពីរក៏សូមថ្លែងអំណរគុណដល់អ្នកដែលបានយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងការអានអត្ថបទស្រាវជ្រាវមួយនេះ។

មាតិកា

ទំព័រ

សេចក្តីផ្តើម ១
១. លំនាំបញ្ហា ១
២. ចំណោទបញ្ហា ១
៣. គោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវ ២
៤. ដែនកំណត់ និងវិសាលភាពនៃការស្រាវជ្រាវ ២
៥. សារៈសំខាន់នៃការស្រាវជ្រាវ ២
៦. វិធីសាស្ត្រនៃការស្រាវជ្រាវ ២
៧. រចនាសម្ព័ន្ធនៃការស្រាវជ្រាវ ២

ជំពូកទី១

ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេសនៅកម្ពុជា

១.១. សណ្ឋាននៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ ៣
១.១.១. អាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលមិនស្របច្បាប់ ៣
១.១.២. អាពាហ៍ពិពាហ៍ស្របច្បាប់ ៥
១.២. លក្ខខណ្ឌនៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ៥
១.២.១. លក្ខខណ្ឌគ្រឹះនៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ៦
១.២.១.១. អាយុ ៦
១.២.១.២. ភេទ ៨
១.២.១.៣. ការព្រមព្រៀង ៨
១.២.១.៤. សមត្ថភាព ៩
១.២.១.៥. ឯកពន្ធភាព ១០
១.២.១.៦ ប្រាក់ចំណូលរបស់ជនបរទេស ១០
១.២.២. លក្ខខណ្ឌទម្រង់នៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ១១

១.២.២.១. ការដាក់ពាក្យសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ១១
១.២.២.២. នីតិវិធីនិងបែបបទក្នុងការរៀបអាពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរនិងជនបរទេសនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ១២
១.៣. មោឃៈភាពនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ ១៤
១.៣.១. ករណីដែលចាត់ទុកជាមោឃៈ ១៤
១.៣.១.១. មោឃៈភាពអាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលគ្មានឆន្ទៈរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ១៤
១.៣.១.២. មោឃៈភាពអាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលពុំបានបំពេញនូវលក្ខខណ្ឌទម្រង់ ១៤
១.៣.២. អានុភាពនៃមោឃៈភាពអាពាហ៍ពិពាហ៍ ១៥
១.៣.៣. ការដាក់បណ្តឹងទាមទារឱ្យបញ្ជាក់មោឃៈភាពអាពាហ៍ពិពាហ៍ ១៥
១.៤. ការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍ ១៥
១.៤.១. ករណីនៃការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍ ១៦
១.៤.១.១. ការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលមិនត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ ១៦
១.៤.១.២. ការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយការគម្រាម ឬឆបោក ១៧
១.៤.២. អានុភាពនៃការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍ ១៧
១.៤.៣. ការដាក់បណ្តឹងទាមទារឱ្យលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍ ១៨
ជំពូកទី២
អានុភាពនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ ជាមួយនឹងជនបរទេសនៅកម្ពុជា
២.១. សិទ្ធិ និងករណីយកិច្ចរបស់សហព័ទ្ធ ១៩
២.១.១. សិទ្ធិក្នុងការប្រើប្រាស់នាមត្រកូលរបស់ប្តីប្រពន្ធ ១៩
២.១.២. សិទ្ធិក្នុងការជ្រើសវិជ្ជាជីវៈ ២០
២.១.៣. សិទ្ធិក្នុងការចូលរួមសកម្មភាពសង្គម ២១
២.១.៤. ករណីយកិច្ចរួមរស់នឹងគ្នា សហការ និងសង្គ្រោះគ្នាទៅវិញទៅមក ២១
២.២. ទំនាក់ទំនងចំពោះទ្រព្យសម្បត្តិប្តីប្រពន្ធ ២១
២.២.១. ប្រព័ន្ធទ្រព្យសម្បត្តិតាមកិច្ចសន្យា ២១
២.២.២. ប្រព័ន្ធទ្រព្យសម្បត្តិដែលកំណត់ដោយច្បាប់ ២២

២.២.២.១. ទ្រព្យសម្បត្តិដោយឡែក ២៣

២.២.២.២. ទ្រព្យសម្បត្តិរួម ២៣

២.២.២.៣. ការចាត់ចែងទ្រព្យសម្បត្តិរួម និងការអាស្រ័យនៅទ្រព្យសម្បត្តិដោយឡែករបស់សហព័ទ្ធ .. ២៣

២.២.២.៤. ការទទួលខុសត្រូវដោយសាមគ្គីចំពោះកាតព្វកិច្ច ២៤

២.៣. ទំនាក់ទំនងចំពោះបុត្តភាព ២៥

២.៣.១. វិធាននៅក្នុងការកំណត់ឋានៈជាឪពុកម្ដាយ ២៥

២.៣.២. អំណាចមេបា ២៦

២.៤. ការទទួលបានសញ្ជាតិតាមរយៈការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ២៧

២.៤.១. លក្ខខណ្ឌក្នុងការទាមទារសញ្ជាតិខ្មែរតាមរយៈការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ២៧

២.៤.២. នីតិវិធីនៃការទាមទារសញ្ជាតិខ្មែរតាមរយៈអាពាហ៍ពិពាហ៍ ២៨

២.៥. ការទទួលបានការរស់នៅដោយស្របច្បាប់នៅកម្ពុជាចំពោះជនបរទេស ២៩

២.៥.១. លក្ខខណ្ឌដែលត្រូវបំពេញដើម្បីចូលមកស្នាក់នៅកម្ពុជា ៣០

២.៥.២. កាតព្វកិច្ចដែលត្រូវបំពេញ ៣១

២.៥.៣. ការបណ្ដេញចេញពីប្រទេសកម្ពុជា ៣១

២.៦. ការការពារពីការជួញដូរមនុស្សតាមរយៈការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ៣២

២.៦.១. បញ្ហាជាក់ស្ដែង ៣៣

២.៦.២. វិធានការពារ ៣៤

សេចក្ដីសន្និដ្ឋាន ៣៦

អនុសាសន៍ ៣៧

គន្ថនិទ្ទេស

ឧបសម្ព័ន្ធ

សេចក្តីផ្តើម

សេចក្តីផ្តើម

១. លំនាំបញ្ហា

នាបច្ចុប្បន្ននេះ គឺជាយុគសម័យជឿនលឿនមួយ ដែលប្រទេសជាច្រើននៅលើពិភពលោកមានភាពងាយស្រួលក្នុងការប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នាទៅវិញទៅមកលើគ្រប់វិស័យ។ ក្រៅពីជាយុគសម័យដែលជឿនលឿនលើគ្រប់វិស័យហើយនោះ ក៏ជាសម័យមួយដែលបើកទូលាយ និងមានសមភាពយេនឌ័រនៅក្នុងសង្គមផងដែរ ដែលមានន័យថាគ្រប់បុរស ឬស្ត្រីមានសិទ្ធិស្មើៗគ្នានៅក្នុងសង្គម និងជីវភាពរស់នៅប្រចាំថ្ងៃ។ ដោយសារតែមានភាពងាយស្រួលក្នុងការប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នាពីប្រទេសមួយទៅប្រទេសមួយផ្សេងទៀតបែបនេះហើយ ទើបប្រទេសនីមួយៗនៅជុំវិញពិភពលោក មានចម្រុះទៅដោយជាតិសាសន៍ផ្សេងៗជាច្រើនចូលមកស្នាក់នៅ ឬមកបំពេញភារកិច្ច ឬកំសាន្តលេងជាដើម។ បើយើងក្រឡេកមកមើលប្រទេសកម្ពុជានាពេលបច្ចុប្បន្នវិញ លំហូរនៃការចូលមករបស់ជាតិសាសន៍ដទៃរឹតតែមានការកើនឡើងគួរឱ្យកត់សម្គាល់។ ការកើនឡើងនៃចំនួនជនបរទេសចូលមកប្រទេសកម្ពុជាគឺជាសញ្ញាមួយដែលបានបង្ហាញថាប្រទេសកម្ពុជាកំពុងតែត្រូវបានស្គាល់ និងមានវត្តមានលើឆាកអន្តរជាតិជាថ្មីម្តងទៀត បន្ទាប់ពីបានរួចផុតពីភាពសាហាវយង់ឃ្នងនៃរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ។ លើសពីនេះទៅទៀត ការហូរចូលរបស់ជនបរទេសមកកម្ពុជាក៏ជាកត្តាមួយដែលនាំឱ្យសេដ្ឋកិច្ចមានការរីកចំរើន រីឯទំនាក់ទំនងនៅក្នុងសង្គមក៏មានភាពទូលំទូលាយ ជាពិសេសការជ្រើសរើសគូស្រករដែលជាជនបរទេសរឹតតែមានការកើនឡើង។

នៅប្រទេសកម្ពុជាបានបើកសិទ្ធិដល់បុរស និងនារីក្នុងការជ្រើសរើសគូស្រករបានដោយសេរីដោយមិនប្រកាន់ទៅលើជាតិ សាសន៍ និងពណ៌សម្បុរនោះឡើយ។ ចំពោះការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេសនៅប្រទេសកម្ពុជា មាននីតិវិធី និងដំណាក់កាលមួយចំនួនដូចជា ការដាក់ពាក្យសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ការជូនដំណឹងជាសាធារណៈ ការចុះកិច្ចសន្យាអាពាហ៍ពិពាហ៍ និងការចុះបញ្ជីនៅចំពោះមុខមន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋានជាដើម។

យ៉ាងណាមិញ ទោះបីជាមានការកើនឡើងនៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេស ក៏យើងសង្កេតឃើញថា ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ទាំងនោះហាក់ដូចមាននូវចំណុចខ្វះខាតមួយចំនួនដែលធ្វើឱ្យអាពាហ៍ពិពាហ៍ទាំងនោះបាត់បង់នូវអានុភាព និងមិនស្របច្បាប់។

២. ចំណោទបញ្ហា

ដោយមើលឃើញទៅលើទិដ្ឋភាពដែលបានកើតឡើងសព្វថ្ងៃ នៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេស ដូច្នេះហើយ តើត្រូវធ្វើដូចម្តេចដើម្បីធ្វើឱ្យអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេសក្លាយជាអាពាហ៍ពិពាហ៍មួយដែរស្របច្បាប់? តើអាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលស្របច្បាប់ផ្តល់អានុភាពដូចម្តេចខ្លះដល់សហព័ទ្ធ?

តើសហព័ទ្ធដែលជាជនបរទេស ត្រូវបំពេញលក្ខខណ្ឌអ្វីខ្លះ ដើម្បីទទួលបានអានុភាព តាមរយៈអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់ខ្លួន?

៣. គោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវ

ការធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវសារណាមួយនេះ មានគោលបំណង ដើម្បីស្រាវជ្រាវឱ្យបានស៊ីជម្រៅទៅលើបញ្ហា ផលប៉ះពាល់ និងដំណោះស្រាយដែលកើតមានក្នុងការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេស ដោយស្វែងយល់អំពីលក្ខខណ្ឌផ្សេងៗនៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ទិដ្ឋភាពច្បាប់ដែលពាក់ព័ន្ធ នីតិវិធីនៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ សេចក្តីសន្និដ្ឋាន និងអនុសាសន៍ដើម្បីធ្វើការកែតម្រូវចំពោះបញ្ហាទាំងឡាយ។

៤. ដែនកំណត់ និងវិសាលភាពនៃការស្រាវជ្រាវ

សារណានេះ មានដែនកំណត់គ្របដណ្តប់ទៅលើទិដ្ឋភាពច្បាប់ ក៏ដូចជាការអនុវត្តច្បាប់ដែលទាក់ទងទៅនឹងការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេសនៅប្រទេសកម្ពុជា ហើយការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះមានវិសាលភាពក្នុងក្របខណ្ឌនៃច្បាប់កម្ពុជា ដែលរួមមានក្រមរដ្ឋប្បវេណីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា អនុក្រឹត្យ និងប្រកាសផ្សេងៗទៀតផងដែរ។

៥. សារៈសំខាន់នៃការស្រាវជ្រាវ

សារៈប្រយោជន៍នៃប្រធានបទស្រាវជ្រាវនេះ ធ្វើជាជំនួយដល់អ្នកសិក្សាទាំងឡាយ យល់ដឹងពីអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេស នីតិវិធីច្បាប់ លក្ខខណ្ឌផ្សេងៗ អានុភាពនៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ និងមោឃៈភាពនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ផងដែរ។

៦. វិធីសាស្ត្រនៃការស្រាវជ្រាវ

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវមួយនេះ គឺពឹងផ្អែកទៅលើ ការសុំណែនាំពិសាស្ត្រាចារ្យដឹកនាំសារណា យោបល់ពីសិស្សច្បង មេធាវី ឯកសារគតិយុត្តិ (ច្បាប់ អនុក្រឹត្យ ប្រកាស និងសេចក្តីណែនាំដែលទាក់ទងនឹងអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេស។ ឯកសារទាំងអស់នេះ សុទ្ធសឹងតែមានសុពលភាព អនុវត្តនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាយើងសព្វថ្ងៃ។

៧. រចនាសម្ព័ន្ធនៃការស្រាវជ្រាវ

ដើម្បីឱ្យកាន់តែយល់ច្បាស់ទៅលើការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេស សារណាមួយនេះបានបែងចែកជា ២ជំពូក។ ជំពូកទី១ បកស្រាយអំពី ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេសនៅកម្ពុជា។ ចំណែកជំពូកទី២ បកស្រាយអំពី អានុភាពនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេស ដោយរួមបញ្ចូលជាមួយឧបសម្ព័ន្ធផងដែរ។

ជំពូកទី១

ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាង
ពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេសនៅ
កម្ពុជា

ជំពូកទី១

ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ខាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេសនៅកម្ពុជា

១.១. សណ្ឋាននៃអាពាហ៍ពិពាហ៍

យោងតាមមាត្រា ៣ នៃច្បាប់ស្ដីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និងគ្រួសារ ឆ្នាំ១៩៨៩ បានផ្ដល់និយមន័យអាពាហ៍ពិពាហ៍ ថាគឺជាកិច្ចសន្យាដ៏ឱឡារិកមួយដែលធ្វើឡើងដោយបុរសម្នាក់ និងស្ត្រីម្នាក់ដែលប្ដេជ្ញាថាខ្លួននឹងរួមសមគ្គសង្វាសជាមួយគ្នាតាមបញ្ញត្តិច្បាប់ ហើយមិនអាចរំលាយទៅវិញបានតាមទំនើងចិត្តឡើយ។ មានន័យថានេះគឺជាចំណងគតិយុត្ត និងប្រពៃណីដែលបុរស និងស្ត្រីបានធ្វើឡើងយ៉ាងឱឡារិកដែលចង់បង្ហាញថាពួកគេទាំងពីរនឹងរួមរស់ជាមួយគ្នាជាសហព័ទ្ធស្របច្បាប់។ ទោះបីជាមាត្រា ៣ នៃច្បាប់ស្ដីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និងគ្រួសារឆ្នាំ១៩៨៩ ត្រូវបាននិរាករណ៍ តាមរយៈការចូលជាធរមាននៃច្បាប់ស្ដីពីការអនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី ឆ្នាំ២០១១[1] ក៏ដោយ ក៏និយមន័យ នៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ ត្រូវបានយល់ឃើញដូចខ្លឹមសារនៃមាត្រានេះ បានយ៉ាងទូលំទូលាយនៅក្នុង វិស័យយុត្តិធម៌កម្ពុជា។

តាមទស្សនៈសង្គមទូទៅនៅពេលដែលគេនិយាយអំពីពាក្យថា «ប្ដីប្រពន្ធ» គេតែងតែនឹកឃើញដល់បុរស និងនារី ដែលបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយគ្នា និងបានរួមរស់ជាមួយគ្នាជាគ្រួសារតែមួយ។ នៅប្រទេសកម្ពុជា ក៏ដូចជាប្រទេសផ្សេងៗជុំវិញពិភពលោក នៅពេលដែលបុរស និងនារី ដែលមានបំណងចង់រួមរស់ជាមួយគ្នា តែងតែប្រារព្ធពិធីរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍តាមប្រពៃណីទំនៀមទម្លាប់ខ្មែរ ដែលមានតាំងពីបុរាណមកម្ល៉េះ។ ប៉ុន្តែចំពោះប្រទេសកម្ពុជាត្រឹមតែការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍តាមប្រពៃណីបែបនេះ ហាក់បីដូចជាពុំទាន់គ្រប់គ្រាន់ទៅតាមផ្លូវច្បាប់នៅឡើយទេ ប្រសិនបើយើងពិចារណាទៅលើមាត្រា ៩៥៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។ តាមមាត្រាខាងលើនេះ យើងឃើញថា នៅសង្គមកម្ពុជា អាពាហ៍ពិពាហ៍អាចត្រូវបានបែងចែកជា ២ សណ្ឋានគឺ អាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលមិនស្របច្បាប់ និងអាពាហ៍ពិពាហ៍ស្របច្បាប់។

១.១.១. អាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលមិនស្របច្បាប់

អាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលមិនស្របច្បាប់ គឺជាស្ថានភាពដែលបុរស និងនារី រួមរស់ជាមួយគ្នា ឬបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍តាមប្រពៃណី ឬធ្វើជាពិធីសែនព្រេនដូនតាជាដើម ប៉ុន្តែ ពុំបានចុះសំបុត្រអាពាហ៍ពិពាហ៍ ឬអេតាស៊ីវិលជាមួយគ្នាឡើយ។ ស្ថានភាពនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍បែបនេះ យើងអាចនិយាយបានថា វាមានភាពងាយស្រួលដោយមិនមានការបំពេញបែបបទច្រើន នៅពេលដែលមានបំណងរួមរស់ជាមួយគ្នា ហើយការបញ្ចប់ទំនាក់ទំនងក៏ពុំចាំបាច់ត្រូវការ នីតិវិធីតាមផ្លូវតុលាការដើម្បីចាត់ចែងតាមផ្លូវច្បាប់នោះដែរ គឺត្រឹមតែការព្រម

[1] ច្បាប់ស្ដីពីការអនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី, ៣១ ឧសភា ២០១១, មាត្រា៧៨

ព្រៀងរបស់ភាគី នឹងមានភាពគ្រប់គ្រាន់ហើយ។ យើងសង្កេតឃើញថាស្ថានភាពបែបនេះ តែងតែកើតមានឡើង មិនថានៅប្រទេសកម្ពុជា ឬនៅតាមបណ្តាប្រទេសជឿនលឿននោះទេ។

ជាទូទៅ អាពាហ៍ពិពាហ៍មិនស្របច្បាប់នៅកម្ពុជា មានការយល់ឃើញថា ជាទំនាក់ទំនងរវាងបុរស និង នារី តាមបែបអនីតិសង្វាស។ និយមន័យ ឬ មូលដ្ឋានក្នុងការកំណត់ជាទំនាក់ទំនងនៃអនីតិសង្វាសនៅកម្ពុជាបច្ចុប្បន្ននេះ មិនទាន់មានការកំណត់ជាក់លាក់តាមផ្លូវច្បាប់នៅឡើយទេ។ ប៉ុន្តែ នៅក្នុងផ្នត់គំនិតទូទៅ អនីតិសង្វាស មានការយល់ឃើញថា ជាការរួមសមគ្គសង្វាសតាមព្រឹត្តន័យ ដែលមានន័យថាគឺជាស្ថានភាពដែលបុរស និងនារី បានរួមរស់ជាមួយគ្នាជាប្តីប្រពន្ធ ដោយពួកគេបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ឬមិនបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍តាមប្រពៃណីជាមួយគ្នា ដោយពុំបានចុះសំបុត្រអាពាហ៍ពិពាហ៍ ឬអេតាស៊ីវិលតាមផ្លូវច្បាប់នោះទេ។ យើងសង្កេតឃើញថា ការរស់នៅបែបជាអនីតិសង្វាសរវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងពលរដ្ឋខ្មែរ ឬ រវាងបរទេស និង ពលរដ្ឋខ្មែរ នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជានាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ ហាក់បីដូចជាមានការកើនឡើង ដែលប្រហែលជាអាចបណ្តាលមកពីការឆ្លងវប្បធម៌បរទេស ឬ ការបើកទូលាយនូវសិទ្ធិសេរីភាពក្នុងការជ្រើសរើសគូរស្រករជាដើម។

យើងសង្កេតឃើញថា ការរស់នៅបែបជាអនីតិសង្វាសរវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងពលរដ្ឋខ្មែរ ឬ រវាងបរទេស និងពលរដ្ឋខ្មែរ នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជានាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ ហាក់បីដូចជាមានការកើនឡើង ដែលប្រហែលជាអាចបណ្តាលមកពីការឆ្លងវប្បធម៌បរទេស ឬ ការបើកទូលាយនូវសិទ្ធិសេរីភាពក្នុងការជ្រើសរើសគូរស្រករជាដើម។ ទោះបីជាមានការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍តាមទំនៀមទម្លាប់សាសនា ឬតាមប្រពៃណីក៏ដោយ ក៏ត្រូវបានគេចាត់ទុកត្រឹមតែជាភាពត្រឹមត្រូវមួយតាមផ្នែកសីលធម៌តែប៉ុណ្ណោះ។ ត្រឹមតែការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍បែបនេះពុំទាន់មានភាពត្រឹមត្រូវតាមផ្នែកច្បាប់នៅឡើយទេ។ ម្យ៉ាងទៀត ទំនាក់ទំនងនេះ នឹងនាំឱ្យបាត់បង់នូវអានុភាពគតិយុត្តដូចជា សិទ្ធិ និងករណីយកិច្ចជាសហព័ទ្ធតាមផ្លូវច្បាប់។ លើសពីនេះទៅទៀត ទោះបីជាបុរស និងនារីដែលស្ថិតនៅក្នុងទំនាក់ទំនងអនីតិសង្វាស បានដាក់ពាក្យបណ្តឹងលែងលះ ឬ ពាក្យសុំលែងលះមកកាន់តុលាការ ក៏តុលាការមិនអាចទទួលយកពាក្យបណ្តឹងលែងលះ ឬ ពាក្យសុំលែងលះ មកជំនុំជម្រះបាននោះទេ ព្រោះទំនាក់ទំនងនេះមិនមែនស្ថិតនៅក្នុងចំណងគតិយុត្តនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះទេ ហើយតុលាការត្រូវធ្វើការ លើកចោលបណ្តឹងលែងលះ និង ពាក្យសុំលែងលះ។ ហេតុដូច្នេះ ប្រសិនបើភាគីទាំងសងខាងមានបំណងចង់បញ្ចប់នូវទំនាក់ទំនងជាអនីតិសង្វាស នោះពួកគេគ្រាន់តែព្រមព្រៀងគ្នា ឬរស់នៅផ្សេងពីគ្នាជាការស្រេច ហើយទំនាក់ទំនងដែលជាអនីតិសង្វាសនេះអាចបញ្ចប់ទៅបានគ្រប់ពេលវេលា។

១.១.២. អាពាហ៍ពិពាហ៍ស្របច្បាប់

អាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលត្រូវបានចាត់ទុកថាជាអាពាហ៍ពិពាហ៍ស្របច្បាប់ គឺជាអាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលបានបំពេញតាមលក្ខខណ្ឌគ្រឹះ និងលក្ខខណ្ឌទម្រង់ តាមការកំណត់នៅក្នុងក្រមរដ្ឋប្បវេណី ឆ្នាំ២០០៧។ ខ្លឹមសារលម្អិតអំពីលក្ខខណ្ឌគ្រឹះ និងលក្ខខណ្ឌទម្រង់ នឹងមានពន្យល់ចាប់ពីផ្នែក ១.២ លក្ខខណ្ឌនៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ប៉ុន្តែ នៅទីនេះសូមកត់សម្គាល់ថា អាពាហ៍ពិពាហ៍ស្របច្បាប់ ដែលបានបំពេញតាមលក្ខខណ្ឌទាំងនេះរួចហើយ នឹងនាំឱ្យអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះមានអានុភាពត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់។ ដូចនេះ ប្តីប្រពន្ធដែលជាសហព័ទ្ធនឹងគ្នាពុំអាចបញ្ចប់ទំនាក់ទំនងនៃចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍តាមទំនើងចិត្តបានទេ។ ចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍ស្របច្បាប់ មានលក្ខណៈស្មុគស្មាញដែលចាំបាច់តម្រូវឱ្យតុលាការត្រូវអ្នកដោះស្រាយ និងចាត់ចែងដើម្បីទទួលបានយុត្តិធម៌តាមផ្លូវច្បាប់។

ជាទូទៅ អាពាហ៍ពិពាហ៍ស្របច្បាប់ ជាអាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលមានការចុះសំបុត្រអាពាហ៍ពិពាហ៍ ឬ ចុះអេតាស៊ីវិល ដែលកើតមកពីការបំពេញលក្ខខណ្ឌគ្រឹះ និងលក្ខខណ្ឌទម្រង់នៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍។ ការចុះសំបុត្រអាពាហ៍ពិពាហ៍ ឬចុះអេតាស៊ីវិល គឺជាផ្នែកមួយដ៏សំខាន់នៅក្នុងអាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលត្រូវបានគេមើលរំលង។ ការមិនចុះសំបុត្រអាពាហ៍ពិពាហ៍ ឬមិនចុះអេតាស៊ីវិល គឺជាហេតុដែលនាំឱ្យមានផលវិបាកនៅពេលទំនាក់ទំនងរវាងប្តីប្រពន្ធត្រូវបានបញ្ចប់ដោយភាគីពុំអាចព្រមព្រៀងគ្នាបាន នោះតម្រូវឱ្យមានការពិចារណាយ៉ាងស៊ុជម្រៅចំពោះទ្រព្យសម្បត្តិដែលភាគីបានអះអាងថាជាទ្រព្យរបស់ខ្លួនដោយភ្ជាប់ជាមួយនឹងភស្តុតាងដែលគួរឱ្យទុកចិត្ត។

ហេតុដូចនេះ ការចុះសំបុត្រអាពាហ៍ពិពាហ៍ ឬចុះអេតាស៊ីវិលគឺជានីតិវិធីដែលត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ ដោយបុរស និងនារី ដែលស្ម័គ្រចិត្តយកគ្នាជាប្តីប្រពន្ធដោយត្រូវទៅចុះបញ្ជីនៅចំពោះមុខមន្ត្រីអត្រានុកូលខាងលំនៅដ្ឋានរបស់នារីព្រមទាំងមានសាក្សីដែលជានីតិជនចំនួនពីររូបផងដែរ។ លើសពីនេះទៅទៀត ការកំណត់ដោយច្បាប់បែបនេះមិនត្រឹមតែធ្វើឱ្យអាពាហ៍ពិពាហ៍មានអានុភាពគ្រប់គ្រាន់តាមច្បាប់ប៉ុណ្ណោះទេ ព្រមទាំងផ្តល់នូវអត្ថប្រយោជន៍ដល់ភាគីដែលជាសហព័ទ្ធក្នុងការតតាំងចំពោះតតិយជនផងដែរ។

១.២. លក្ខខណ្ឌនៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍

ជាគោលការណ៍ ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍នៅក្នុងវិសាលភាពនៃនីតិអន្តរជាតិឯកជន តែងតែ ពិចារណាក្នុងការជ្រើសយកច្បាប់របស់ប្រទេសណាមួយមកធ្វើជាមូលដ្ឋាន ដើម្បីឱ្យចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍ត្រូវបានបង្កើតឡើងតាមច្បាប់នោះ ដោយពិនិត្យទៅលើដូចជា ច្បាប់សញ្ជាតិរបស់ ភាគី ច្បាប់លំនៅឋានរបស់ភាគី ឬ ច្បាប់នៃទីកន្លែងប្រព្រឹត្តិអាពាហ៍ពិពាហ៍។ ដោយឡែក ការប្រព្រឹត្តិទៅនៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេសនៅកម្ពុជា ត្រូវគោរពទៅតាមលក្ខខណ្ឌនៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ដោយយកច្បាប់ និងបទដ្ឋានគតិយុត្ត

ផ្សេងៗរបស់កម្ពុជាធ្វើជាមូលដ្ឋាន ដែលនេះជាការចង្អុលបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់នៅក្នុងមាត្រា ៣៣ នៃអនុក្រឹត្យលេខ ១០៣ អនក្រ.បក ស្តីពី អត្រានុកូលដ្ឋាន ឆ្នាំ២០០០។

ច្បាប់ និងបទដ្ឋានគតិយុត្តិដែលពាក់ព័ន្ធនឹងលក្ខខណ្ឌគ្រឹះ និងលក្ខខណ្ឌទម្រង់នៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេសត្រូវយោងតាមក្រមរដ្ឋប្បវេណីកម្ពុជាឆ្នាំ២០០៧ ដូចទៅនឹងការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងពលរដ្ឋខ្មែរដែរ។ ប៉ុន្តែ ខ្លឹមសារលម្អិតនៃបទដ្ឋានគតិយុត្តិដែលពាក់ព័ន្ធនឹងលក្ខខណ្ឌទម្រង់វិញត្រូវបានកំណត់ជាពិសេសនៅក្នុងអនុក្រឹត្យស្តីពី ការកំណត់បែបបទ និងនីតិវិធីនៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេស ឆ្នាំ២០០៨។

១.២.១. លក្ខខណ្ឌគ្រឹះនៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍

លក្ខខណ្ឌគ្រឹះនៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ គឺជាលក្ខខណ្ឌដ៏សំខាន់មួយពាក់ព័ន្ធទៅនឹងលក្ខណៈសម្បត្តិរបស់បុគ្គលដែលនឹងរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ដោយការកំណត់ដោយច្បាប់បែបនេះដើម្បីឱ្យមានភាពត្រឹមត្រូវ និងរក្សានូវសណ្តាប់ធ្នាប់ល្អនៅក្នុងសង្គម។ ម្យ៉ាងវិញទៀតការកំណត់បែបនេះគឺជាវិធីមួយដើម្បីការពារដល់បុគ្គលដែលនឹងរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ឱ្យចៀសផុតពីការឆបោក ឬការកេងប្រវ័ញ្ចផ្សេងៗពីសំណាក់ភាគីម្ខាងទៀតដើម្បីផលប្រយោជន៍ណាមួយ។

ហេតុដូចនេះហើយ បុគ្គលដែលជាជនបរទេស និងជាពលរដ្ឋខ្មែរដែលមានបំណងរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយគ្នាគឺដាច់ខាតត្រូវគោរពនូវលក្ខខណ្ឌគ្រឹះខាងក្រោមនេះ ដើម្បីទទួលបាននូវអាពាហ៍ពិពាហ៍មួយដែលត្រឹមត្រូវ ព្រមទាំងទទួលស្គាល់ និងការការពារពីច្បាប់នៅកម្ពុជា។ ការមិនបានបំពេញនូវលក្ខខណ្ឌគ្រឹះណាមួយគឺជាហេតុដែលនឹងនាំឱ្យអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះ ពុំអាចកើតឡើងបាន។

១.២.១.១. អាយុ

ក. កម្រិតអប្បបរមា

ក្រមរដ្ឋប្បវេណីបានកំណត់នូវអាយុយ៉ាងជាក់លាក់ ដែលអាចអនុញ្ញាតឱ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍បាន ជាគោលការណ៍ កំណត់យកអាយុនីតិភាពរវាងបុរស និង នារី។[2] ជាគោលការណ៍ នីតិភាពនៃរូបវន្តបុគ្គល គឺអាយុចាប់ពី ១៨ ឆ្នាំឡើងទៅ។[3] នៅត្រង់មាត្រា ៩៤៨។ មានន័យថា ចំពោះភាគីដែលបានដល់នីតិភាពហើយ គឺអាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍បាន។ ទន្ទឹមនឹងនេះ អនីតិជននឹងទទួលបាននូវអគ្គាធីនភាព នៅក្នុងករណីពីរយ៉ាងគឺ[4]៖

- តាមដីកាសម្រេចរបស់តុលាការ ដោយផ្អែកតាមពាក្យសុំរបស់អនីតិជនដែលបានដល់អាយុ ១៦ឆ្នាំ។

[2] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, ៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៤៨
[3] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, ៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា១៧
[4] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, ៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា២៣

- តាមរយៈការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់អនីតិជននោះ។

ឧទាហរណ៍ (១)៖ កញ្ញា (ក) មានអាយុ ១៦ឆ្នាំ ហើយនាងមានសមត្ថភាពអាចទ្រទ្រង់ជីវភាពរស់នៅដោយខ្លួនឯងបាន ពោលគឺមិនចាំពឹងពាក់ឪពុកម្តាយរបស់នាងឡើយ។ នៅក្នុងករណីនេះ ប្រសិនបើនាងចង់បានអត្តាធីនភាព នាងត្រូវដាក់ពាក្យសុំទៅតុលាការនៃលំនៅដ្ឋានរបស់នាង ដើម្បីស្នើសុំអត្តាធីនភាព (យោងតាមច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីរឿងក្តីរដ្ឋប្បវេណីដែលមិនមែនជាបណ្តឹង)។ ម្យ៉ាងទៀត ក្រោយពីនាងទទួលបាននូវអត្តាធីនភាពហើយ ប្រសិនបើនាងចង់រៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ គឺនាងមិនចាំបាច់ស្នើសុំការអនុញ្ញាតយល់ព្រមពីឪពុកម្តាយរបស់នាងទេ។

ឧទាហរណ៍ (២)៖ កញ្ញា (ក) មានអាយុ ១៦ឆ្នាំ។ នាងបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយនឹងលោក (ខ) ដោយមានការយល់ព្រមពីឪពុកម្តាយ របស់នាង។ ក្រោយពីបានចុះអេតាស៊ីវិលរួចហើយ កញ្ញា (ក) ទទួលបាននូវអត្តាធីនភាពដោយស្វ័យប្រវត្តិ ដោយមិនចាំបាច់ស្នើសុំដីកាសម្រេចពីតុលាការឡើយ។ ឧបមាថា ៦ខែក្រោយ លោក (ខ) បានស្លាប់បាត់បង់ជីវិតដោយសារគ្រោះថ្នាក់ចរាចរណ៍។ ក្នុងករណីបែបនេះ លោកស្រី (ក) នាងមានអាយុមិនដល់ ១៧ ឆ្នាំទេ ក៏ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើនាងចង់រៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាថ្មីម្តងទៀត នាងអាចសម្រេចចិត្តធ្វើបានដោយមិនចាំបាច់ស្នើសុំការយល់ព្រមពីឪពុកម្តាយនាងទៀតទេ។

ជាងនេះទៅទៀត ប្រសិនបើភាគីម្ខាងទៀតនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ គឺជាអនីតិជន៖

- អនីតិជនដែលមានអាយុចាប់ពី ១៦ឆ្នាំឡើងទៅនោះ ភាគីដែលជាអនីតិជន ត្រូវតែមានការយល់ព្រមពីអ្នកដែលមានអំណាចមេបា ឬអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន។ ម្យ៉ាងវិញទៀត នៅក្នុងករណីដែលអ្នកមានអំណាចមេបាន ឬអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន បានបដិសេធមិនអនុញ្ញាតយល់ព្រមឱ្យអនីតិជនរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ដោយគ្មានមូលហេតុសមរម្យ អនីតិជនអាចទាមទារទៅតុលាការឱ្យសម្រេចសេចក្តីជំនួសបានដែលការយល់ព្រមនោះបានត្រូវអនុលោមតាមមាត្រា ៩៥៣ កថាខណ្ឌទី ៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី ឆ្នាំ២០០៧។ ក្នុងករណីនេះ តុលាការនៃលំនៅឋានរបស់អនីតិជន គឺជាតុលាការមានសមត្ថកិច្ច ហើយសម្រេចសេចក្តីជាដីកាសម្រេច ដោយផ្អែកតាមច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីរឿងក្តីដែលមិនមែនជាបណ្តឹង។

ឧទាហរណ៍ (១)៖ កញ្ញា (ក) មានអាយុ ១៦ឆ្នាំ បានស្រឡាញ់លោក (ខ) ដែលមានអាយុ ១៩ឆ្នាំ ហើយមានបំណងរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយគ្នា។ នៅក្នុងករណីនេះ ដើម្បីរៀបការបាន ត្រូវមានការអនុញ្ញាតយល់ព្រមពីឪពុកម្តាយរបស់ កញ្ញា (ក) សិន។ ប្រសិនបើមានត្រឹមការយល់ព្រមពីឪពុក ឬម្តាយរបស់កញ្ញា (ក) តែម្ខាងក៏មិនបានដែរ។ ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើឪពុក និងម្តាយ របស់កញ្ញា (ក) បានបដិសេធក្នុងរឿងនេះ កញ្ញា (ក) អាចមានជម្រើសចំនួន ៣ យ៉ាង៖

ជម្រើសទី១៖ ត្រូវរង់ចាំឱ្យរូបនាងមានអាយុ ១៨ឆ្នាំសិន។

ជម្រើសទី២៖ ត្រូវស្នើសុំអត្តាធីនភាពពីតុលាការ។

ជម្រើសទី៣៖ ត្រូវស្នើសុំឱ្យតុលាការសម្រេចសេចក្តី ជំនួសការយល់ព្រមរបស់ឪពុកម្តាយនាង។

ខ. កម្រិតអតិបរមា

ពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេសណា ដែលមានបំណងរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយគ្នានៅប្រទេសកម្ពុជា ចាំបាច់ត្រូវគោរពតាមលក្ខខណ្ឌគ្រឹះ និងលក្ខខណ្ឌទម្រង់នៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។ នៅក្នុងការប្រៀបធៀបអំពីលក្ខខណ្ឌរវាងការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ពលរដ្ឋខ្មែរ និងពលរដ្ឋខ្មែរ និងការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ពលរដ្ឋខ្មែរ ជាមួយនឹងជនបរទេសនៅកម្ពុជា បានបង្ហាញឱ្យឃើញពីភាពខុសគ្នាមួយចំនួន។ ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ពលរដ្ឋខ្មែរ ជាមួយនឹងជនបរទេស មានលក្ខណៈខុសពីការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ពលរដ្ឋខ្មែរ និងពលរដ្ឋខ្មែរបន្តិចបន្តួច។

ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ក្រៅពីលក្ខខណ្ឌដែលបានកំណត់នេះហើយ នៅមានលក្ខខណ្ឌពិសេសបន្ថែមទៀតចំពោះជនបរទេសដែលចង់រៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយពលរដ្ឋខ្មែរ។ យោងតាមកំណត់ទូតរបស់ក្រសួងការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ ចុះថ្ងៃទី៧ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១១ បានផ្ញើរទៅគ្រប់ស្ថានទូត និងស្ថានកុងស៊ុលនានាប្រចាំនៅកម្ពុជា ដោយក្នុងនោះបានកំណត់នូវខ្លឹមសារថា បុរសជាជនបរទេសណាម្នាក់ដែលមានបំណងចង់រៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយនឹងនារីខ្មែរ ត្រូវមានអាយុមិនលើសពី ៥០ ឆ្នាំ។

១.២.១.២. ភេទ

នៅក្នុងច្បាប់នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ពុំបានកំណត់អំពីការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងភេទដូចគ្នានោះទេ។ ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើយើងក្រឡេកទៅមើលរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា មាត្រា ៤៥ កថាខណ្ឌទី៣ បានចែងថា បុរស និងស្ត្រី មិនសិទ្ធិស្មើគ្នាក្នុងគ្រប់វិស័យទាំងអស់ ជាពិសេសក្នុងអាពាហ៍ពិពាហ៍ និងគ្រួសារ។ នៅក្នុងមាត្រាខាងលើនេះ បានសង្កត់ធ្ងន់ទៅលើពាក្យ បុរស និងស្ត្រី ក្នុងវិស័យអាពាហ៍ពិពាហ៍។ លើសពីនេះទៅទៀតនៅក្នុងមាត្រា ៩៤៨ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាដែលបានចែងពាក់ព័ន្ធអំពីនីតិភាពដែលអាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍បានរវាងភាគីដែលជាបុរស និងស្ត្រី។ ដោយផ្អែកលើមាត្រាទាំងពីរខាងលើនេះ បានបង្ហាញថាអាពាហ៍ពិពាហ៍នៅប្រទេសកម្ពុជា អាចកើតឡើង និងមានអានុភាពតាមច្បាប់បានលុះត្រាតែអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះ ប្រារព្ធឡើងរវាងបុរស និងស្ត្រីតែប៉ុណ្ណោះ។

១.២.១.៣. ការព្រមព្រៀង

ជាគោលការណ៍ ការព្រមព្រៀងអាពាហ៍ពិពាហ៍ ត្រូវតែជាការព្រមព្រៀងដោយសេរី ពោលគឺមិនត្រូវមានការបង្ខំ ឬការបំភ័ន្តច្រឡំលើមនុស្ស ការគម្រាម និងការឆបោកឡើយ។

- ការបង្ខំ និងការភ័ន្តច្រឡំលើមនុស្ស៖ សំដៅលើករណីនៃការភ័ន្តច្រឡំលើអត្តសញ្ញាណមនុស្ស ត្រូវបានចាត់ទុកថាជាមូលហេតុនៃមោឃៈភាពអាពាហ៍ពិពាហ៍ [5]។
- ការគម្រាម ៖ គឺជាមធ្យោបាយខុសច្បាប់ តាមរយៈការជូនដំណឹងពីភាពអាក្រក់ទៅភាគីម្ខាងទៀត ក្នុងគោលដៅឱ្យជននោះមានការភ័យខ្លាច ហើយយល់ព្រមរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍។
- ការឆបោក៖ ជាការបោកប្រាស់ឱ្យជនណាម្នាក់ធ្លាក់ទៅក្នុងការភ័ន្តច្រឡំ ហើយយល់ព្រមរៀបការ ហើយជាមូលហេតុនៃការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍ [6]។

យ៉ាងណាមិញ ក្រមរដ្ឋប្បវេណីមិនបានផ្តល់និយមន័យឱ្យបានច្បាស់លាស់នៃពាក្យ (ការបង្ខំ ការភ័ន្តច្រឡំលើមនុស្ស ការគម្រាម និងការឆបោក) ឡើយ។ ប៉ុន្តែ គេអាចកំណត់បានថា ការបង្ខំ គឺចង់សំដៅលើករណីនៃជនដែលត្រូវរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ដោយគ្មានសេរីភាពក្នុងការជ្រើសរើសទាល់តែសោះពោលគឺការបង្ខំបានធ្វើឱ្យសាមីខ្លួនគ្មានឆន្ទៈ នឹងរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ តែម្តង។ ទន្ទឹមនឹងនេះ បើតាមខ្លឹមសារនៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី ការបង្ខំមាន លក្ខណៈខ្លាំងក្លាជាងការគម្រាម មានន័យថា ការបង្ខំគឺមានលក្ខណៈដាច់ណាត់ជាងការគម្រាម នៅត្រង់ថា ការបង្ខំធ្វើឱ្យសាមីខ្លួនគ្មានឆន្ទៈក្នុងការជ្រើសរើស ក៏ប៉ុន្តែសម្រាប់ការគម្រាមកំហែងវិញ សាមីខ្លួនជ្រើសរើសរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ក៏ព្រោះតែការភ័យខ្លាច។

១.២.១.៤. សមត្ថភាព

ទោះជាក្នុងករណីណាក៏ដោយ ភាគីនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ ត្រូវតែជាមនុស្សមានសមត្ថភាពបង្ហាញឆន្ទៈ។ ក៏ប៉ុន្តែ ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ (ជនដែលស្ថិតនៅក្នុងស្ថានភាពជានិរន្តរ៍ ដែលខ្វះសមត្ថភាពក្នុងការយល់ដឹង និងវិនិច្ឆ័យអំពីលទ្ធផលតាមច្បាប់នៃសកម្មភាពរបស់ខ្លួនដោយ សារមានវិបត្តិផ្នែកបញ្ញាស្មារតី ដូចជាជនវិកលចរិត ជាដើម) គឺអាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍បាន នៅក្នុងករណីដែលជននោះអាចមានសមត្ថភាពឆន្ទៈ ក្នុងកម្រិតអប្បបរមាដែលចាំបាច់ ដើម្បីរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍[7]។ ក្នុងករណីបែបនេះ ក្រមរដ្ឋប្បវេណីបានបញ្ញត្តយ៉ាងច្បាស់ថា មិនចាំបាច់តម្រូវឱ្យមានការយល់ព្រមពីអាណាព្យាបាលទូទៅឡើយ។

ឧទាហរណ៍ (១)៖ លោក (ក) មានអាយុ ២៨ឆ្នាំ និងកញ្ញា (ខ) មានអាយុ ២២ឆ្នាំ មានគម្រោងរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយគ្នា។ ក៏ប៉ុន្តែ ជាអកុសល មិនទាន់បានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ផង លោក (ក) ក៏ជួបប្រទះនឹងគ្រោះថ្នាក់ចរាចរណ៍បណ្តាលឱ្យមានការប៉ះទង្គិចដល់បញ្ញាស្មារតីដែលមិនអាចដឹងខុសត្រូវ។ ហេតុដូច្នេះហើយ ទើបមានការប្រកាសដាក់លោក (ក) ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅតាមដីកាសម្រេចរបស់តុលាការ

[5] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, ៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា ៩៥៨

[6] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, ៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា ៩៦៣

[7] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, ៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា ៩៥៤

ដោយកំណត់ឱ្យបងប្រុសបង្កើតរបស់លោក (ក) ធ្វើជាអាណាព្យាបាល។ ក្រោយមក ស្ថានភាពរបស់ លោក (ក) ក៏បានល្អប្រសើរវិញបន្តិចម្តងៗ ក៏ប៉ុន្តែមិនទាន់បានជាសះស្បើយទាំងស្រុងនៅឡើយ។ ក្នុងករណីដែលលោក (ក) អាចបង្ហាញឆន្ទៈថានឹងរៀបការជាមួយកញ្ញា (ខ) បាននៅចំពោះមុខមន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋាន (មេឃុំ ឬចៅសង្កាត់) នោះលោក (ក) និងកញ្ញា (ខ) អាចរៀបការជាមួយគ្នាបាន ដោយមិនចាំបាច់មានការយល់ព្រមឯកភាពពីបងប្រុសបង្កើតរបស់លោក (ក) នោះទេ។

ចំពោះជនដែលស្ថិតនៅក្រោមហិតូបត្ថម្ភ (ជនដែលមានសមត្ថភាពតិចតួចបំផុតក្នុងការយល់ដឹង និងវិនិច្ឆ័យអំពីលទ្ធផលតាមផ្លូវច្បាប់នៃសកម្មភាពរបស់ខ្លួន ដោយសារមានវិបត្តិផ្នែកបញ្ញាស្មារតី) អាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍បាន ដោយមិនចាំបាច់មានការយល់ព្រមពីហិតូបត្ថម្ភកៈ ឡើយ។

ឧទាហរណ៍ (២)៖ លោក (ក) មានអាយុ ៣០ឆ្នាំ។ ក្រោយពីជួបប្រទះនូវគ្រោះថ្នាក់ចរាចរណ៍ដែលមានការប៉ះទង្គិចត្រង់ក្បាលរួចមក លោក (ក) បានក្លាយជាមនុស្សដែលមិនសូវដឹងខុសត្រូវដូចពីមុន ប៉ុន្តែវេជ្ជបណ្ឌិតជំនាញបានបញ្ជាក់ថា គាត់មិនមែនដឹងខុសត្រូវទាំងស្រុងទេ គឺគ្រាន់តែដឹងខុសត្រូវបន្តិចបន្តួចប៉ុណ្ណោះ។ ក្នុងករណីបែបនេះ គឺគេអាចស្នើសុំឱ្យតុលាការសម្រេចដាក់ លោក (ក) ស្ថិតក្រោមហិតូបត្ថម្ភតាម ដីកាសម្រេច ដោយជ្រើសតាំងនរណាម្នាក់ឱ្យធ្វើជាហិតូបត្ថម្ភកៈ (អ្នកគ្រប់គ្រង) របស់លោក (ក)។ ទោះបីជាក្នុងយ៉ាងនេះក៏ដោយ លោក (ក) នៅតែអាចរៀបការបាន ដោយមិនចាំបាច់យល់ព្រមពីហិតូបត្ថម្ភកៈឡើយ។

១.២.១.៥. ឯកពន្ធភាព

ផ្អែកតាមមាត្រា ៩៤៨ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបានចែងថា៖ បុគ្គលដែលមានសហព័ទ្ធហើយ ពុំអាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ទៀតបានឡើយ។ ម្យ៉ាងទៀត ការបំពានលក្ខខណ្ឌនេះ គឺជាបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលមានចែងឱ្យផ្តន្ទាទោសតាម មាត្រា ៤ និងមាត្រា ៩ នៃច្បាប់ស្តីពីឯកពន្ធភាព (ទោសដាក់ពន្ធនាគារពី ៦ខែ ទៅ ១ឆ្នាំ និង/ឬពិន័យជាប្រាក់ ២សែនរៀល ទៅ១លានរៀល។ ដូចគ្នានេះដែរ យោងតាមមាត្រា ៣៥០ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ (បទទ្វេពន្ធភាព) កំណត់នូវទោសដាក់ពន្ធនាគារពី ១ ខែ ទៅ ១ ឆ្នាំ និងពិន័យជាប្រាក់ពី ១ សែនរៀល ទៅ ២ លានរៀល ចំពោះអំពើដែលចុះបញ្ជីអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មី មុនការរំលាយចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍ចាស់។

១.២.១.៦ ប្រាក់ចំណូលរបស់ជនបរទេស

យោងតាមកំណត់ទូតរបស់ក្រសួងការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ ចុះថ្ងៃទី៧ ខែមីនា ឆ្នាំ ២០១១ បានផ្ញើរទៅគ្រប់ស្ថានទូត និងស្ថានកុងស៊ុលនានាប្រចាំនៅកម្ពុជា ដោយក្នុងនោះបានកំណត់នូវខ្លឹមសារផងដែរថា បុរសជាជនបរទេសណាម្នាក់ដែលមានបំណងចង់រៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយនឹងនារីខ្មែរ ត្រូវមានប្រាក់ចំណូលជាមធ្យមយ៉ាងតិច ២៥០០ ដុល្លារក្នុងមួយខែ ទើបអាចពិចារណាឱ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយនារីខ្មែរបាន។

ការកំណត់បែបនេះ មានគោលបំណងក្នុងការការពារស្ត្រីខ្មែរគ្រប់រូប ដើម្បីជួយដល់ស្ត្រីខ្មែរទូទៅកុំឱ្យមានការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទ និងការជួញដូរពលកម្មហើយនោះ។ ការកំណត់បែបនេះក៏បានបង្ហាញមន្ថែមទៀតថាប្រាក់ចំណូលរបស់បុរសបរទេសដែលចង់បានភរិយាជាស្ត្រីខ្មែរ នឹងអាចជួយឱ្យនារីខ្មែរដែលមានស្វាមីជាជនបរទេស នឹងទទួលបានជីវភាពរស់នៅមួយយ៉ាងសមរម្យបន្ទាប់ពីរៀបការរួច។

១.២.២. លក្ខខណ្ឌទម្រង់នៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍

លក្ខខណ្ឌទម្រង់នៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ គឺជាលក្ខខណ្ឌដ៏សំខាន់មួយទៀតដើម្បីឱ្យអាពាហ៍ពិពាហ៍មួយក្លាយទៅជាអាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលស្របច្បាប់ និងបង្កើតឱ្យមាននូវសិទ្ធិ និងករណីយកិច្ចរវាងសហព័ទ្ធតាមផ្លូវច្បាប់។ ហេតុនេះហើយ បុគ្គលដែលមានបំណងរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ក្រៅពីត្រូវមានលក្ខណៈសម្បត្តិត្រឹមត្រូវតាមលក្ខខណ្ឌគ្រឹះហើយនោះ ក៏ត្រូវបំពេញនូវលក្ខខណ្ឌទម្រង់បន្ថែមទៀតផងដែរ។

លក្ខខណ្ឌទម្រង់នៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេស មានភាពខុសប្លែកពីលក្ខខណ្ឌទម្រង់នៃអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងពលរដ្ឋខ្មែរ ត្រង់នីតិវិធីបន្តិចបន្តួច ដោយនីតិវិធីនោះត្រូវបានកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យលេខ១៨៣ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី៣ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៨ ស្តីពីការកំណត់បែបបទ និងនីតិវិធីនៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេស។

១.២.២.១. ការដាក់ពាក្យសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍

អាពាហ៍ពិពាហ៍មួយនឹងមានអានុភាពកើតឡើង ដោយការដាក់ពាក្យសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ការជូនដំណឹងជាសាធារណៈ ការចុះកិច្ចសន្យាអាពាហ៍ពិពាហ៍ និងការចុះបញ្ជីនៅចំពោះមុខមន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋាន[8]។ ការដាក់ពាក្យសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ការជូនដំណឹងជាសាធារណៈ ការចុះកិច្ចសន្យាអាពាហ៍ពិពាហ៍ និងការចុះបញ្ជីអាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលបានកំណត់នៅក្នុងខាងលើនេះ ត្រូវធ្វើឡើងដោយផ្អែកតាមនីតិវិធីដែលបានកំណត់នៅក្នុងបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីការចុះបញ្ជីអត្រានុកូលដ្ឋាន។

យ៉ាងណាមិញ ចំពោះពាក្យសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ពុំអាចទទួលយកបានឡើយ បើបានទទួលស្គាល់ថាអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះ ផ្ទុយនឹងបញ្ញត្តិដែលចាប់ពីមាត្រា៩៤៨ (អាយុគ្រប់លក្ខណៈរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍) រហូតដល់មាត្រា៩៥៤ (ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ) ខាងលើនេះ ឬបទដ្ឋានគតិយុត្តផ្សេងទៀត។

[8] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, ៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា ៩៥៥

១.២.២.២. នីតិវិធី និងបែបបទក្នុងការរៀបអាពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេសនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា

១.២.២.២.១. ដំណាក់កាលរដ្ឋបាល

យោងតាម អនុក្រឹត្យស្ដីពីការកំណត់បែបបទ និងនីតិវិធីនៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេស សាមីខ្លួនដែលជាជនបរទេស ត្រូវតែដាក់ពាក្យសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ដោយភ្ជាប់ជាមួយនូវឯកសារដូចជា[9]៖

- ពាក្យសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍
- ឯកសារថតចម្លងនៃលិខិតឆ្លងដែនរបស់សាមីខ្លួនជនបរទេសមានទិដ្ឋាការចូលប្រទេសកម្ពុជា ដែលមានសុពលភាព
- លិខិតបញ្ជាក់ភាពនៅលីវ ឬពោះមាយ ឬមេមាយ ចេញដោយសមត្ថកិច្ចនៃប្រទេសរបស់សាមីខ្លួនជនបរទេស
- លិខិតបញ្ជាក់សុខភាពចេញដោយសមត្ថកិច្ចនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- លិខិតថ្កោលទោសចេញដោយសមត្ថកិច្ចនៃប្រទេសរបស់សាមីខ្លួនជនបរទេស
- លិខិតបញ្ជាក់អំពីមុខរបរពិតប្រាកដរបស់សាមីខ្លួនជនបរទេស ដែលធានាដល់ជីវភាពរស់នៅ ចេញដោយសមត្ថកិច្ចនៃប្រទេសរបស់សាមីខ្លួនជនបរទេស។

ឯកសារខាងលើ ចាប់ផ្ដើមជាដំបូងដោយត្រូវដាក់ទៅស្ថានទូត ឬស្ថានដំណាងនៃប្រទេសនោះប្រចាំនៅកម្ពុជា ដើម្បីឱ្យមានការបញ្ជាក់ពីនីត្យានុកូលភាពនៃឯកសារទាំងអស់នោះ។ លើសពីនេះ ដំណើរនៃនីតិវិធីជាបន្តបន្ទាប់៖ គឺស្ថានទូត ឬស្ថានដំណាងនៃប្រទេសនោះដែលប្រចាំនៅកម្ពុជា ត្រូវបញ្ជូលរាល់សំណុំឯកសារពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ទៅឱ្យក្រសួងការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិនៃប្រទេសកម្ពុជា។ បន្ទាប់មក ក្រសួងការបរទេស ពិនិត្យ និងផ្ដល់យោបល់លើសំណុំឯកសារ ហើយជូនដំណឹងទៅសាមីជនបរទេស ក្នុងរយៈពេលយ៉ាងយូរ ០៥ ថ្ងៃការងារ ព្រមទាំងជូនដំណឹងទៅស្ថានទូត ឬស្ថានតំណាងវិញផងដែរ។ រួចមកក្រសួងការបរទេសបញ្ជូនសំណុំឯកសារទៅក្រសួងមហាផ្ទៃវិញ។ ក្រសួងមហាផ្ទៃ ត្រូវចុះបញ្ជីសំណុំឯកសារ និងជូនដំណឹងទៅសាមីខ្លួនជនបរទេស ក្នុងរយៈពេល ០៥ ថ្ងៃការងារ។ ក្រសួងមហាផ្ទៃជូនដំណឹងពីការសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ទៅមន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋាននៃ ឃុំសង្កាត់ នៃលំនៅដ្ឋានរបស់សាមីខ្លួនពលរដ្ឋខ្មែរ[10]។

[9] អនុក្រឹត្យស្ដីពីការកំណត់បែបបទ និងនីតិវិធីនៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេស, ២៣ វិច្ឆិកា ២០០៨, មាត្រា ៦

[10] អនុក្រឹត្យស្ដីពីការកំណត់បែបបទ និងនីតិវិធីនៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេស, ២៣ វិច្ឆិកា ២០០៨, មាត្រា ៨

១.២.២.២.២. ដំណាក់កាលនៃការចុះបញ្ជីអាពាហ៍ពិពាហ៍

យោងតាមអនុក្រឹត្យស្តីពីការកំណត់បែបបទ និងនីតិវិធីនៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេស សាមីខ្លួនជនបរទេសត្រូវដាក់ពាក្យសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ទៅមន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋាននៃឃុំសង្កាត់ នៃលំនៅឋានរបស់សាមីខ្លួនពលរដ្ឋខ្មែរ។ ស្របពេលជាមួយគ្នានេះ សាមីខ្លួនពលរដ្ឋខ្មែរក៏ដាក់ពាក្យសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ទៅមន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋាននៃឃុំសង្កាត់ខាងលំនៅឋានរបស់ខ្លួនដែរ ដោយភ្ជាប់ជាមួយនូវឯកសារផ្សេងៗដែលមានរៀបរាប់នៅក្នុង កថាខណ្ឌទី ២ មាត្រា៩ នៃអនុក្រឹត្យខាងលើ។ មន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋាន នៃឃុំសង្កាត់ខាងលំនៅឋានរបស់សាមីខ្លួនទាំងពីរនាក់ក្នុងរយៈពេល ០៣ ថ្ងៃការងារ។ បន្ទាប់មក បើពិនិត្យឃើញថាត្រឹមត្រូវហើយ មន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋាន ត្រូវចេញប័ណ្ណប្រកាសអាពាហ៍ពិពាហ៍ចំនួន ០៥ ច្បាប់ ដោយមានបិទរូបថត របស់សាមីខ្លួនទាំងពីរនាក់នៅផ្នែកខាងលើគៀនជ្រុងខាងស្តាំ ដោយប័ណ្ណមួយ ត្រូវរក្សាទុកនៅសាលាឃុំសង្កាត់ និងប័ណ្ណដែលនៅសល់ ត្រូវបិទផ្សាយក្នុងរយៈពេល ១០ ថ្ងៃ។ ចំពោះការបិទផ្សាយ មាននៅ ០៤ កន្លែងដូចជា៖[11]

- ស្ថានទូត ឬស្ថានតំណាងនៃប្រទេសសាមីខ្លួន ជនបរទេសប្រចាំនៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- លំនៅឋានអចិន្ត្រៃយ៍របស់សាមីខ្លួនពលរដ្ឋខ្មែរ
- សាលាឃុំសង្កាត់ នៃលំនៅឋានអចិន្ត្រៃយ៍របស់សាមីខ្លួនពលរដ្ឋខ្មែរ
- លំនៅឋាន ឬទីកន្លែងស្នាក់នៅរបស់សាមីខ្លួនជនបរទេស ប្រសិនបើមាន។

ការបិទផ្សាយនេះ ក្នុងគោលបំណងផ្សព្វផ្សាយ និងទុករយៈពេល ១០ ថ្ងៃទុកសម្រាប់ឱ្យមានការប្តឹងជំទាស់ ដូចករណីនៃនីតិវិធីនៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរដែរ។ នីតិវិធីជាបន្តទៀត គឺដូចជានីតិវិធីនៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរដែរ។ បន្ទាប់ពីបានចុះបញ្ជីអាពាហ៍ពិពាហ៍រួចហើយ មន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋានត្រូវធ្វើរបាយការណ៍ជាបន្ទាន់ផ្ញើមកក្រសួង តាមរយៈក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ រាជធានីភ្នំពេញ យោងតាមសេចក្តីណែនាំលេខ ០០១ សណន ចុះថ្ងៃទី១២ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៩ របស់ក្រសួងមហាផ្ទៃ ស្តីពីការអនុវត្តអនុក្រឹត្យស្តីពីការកំណត់បែបបទ និងនីតិវិធីនៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេស មាត្រា ១០។

១.២.២.២.៣. ការចុះកិច្ចសន្យាអាពាហ៍ពិពាហ៍

អាពាហ៍ពិពាហ៍នឹងចាត់ទុកថាត្រឹមត្រូវតាមលក្ខណៈច្បាប់បាន លុះត្រាតែបុរស និងនារី ដែលស្ម័គ្រចិត្តយកគ្នាជាប្តី ប្រពន្ធ ចុះកិច្ចសន្យាអាពាហ៍ពិពាហ៍នៅចំពោះមុខមន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋានខាងលំនៅរបស់នារី។ កិច្ច

[11] អនុក្រឹត្យស្តីពីការកំណត់បែបបទ និងនីតិវិធីនៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេស, ២៣ វិច្ឆិកា ២០០៨, មាត្រា ១០

សន្យានេះត្រូវចុះក្នុងបញ្ជីអាពាហ៍ពិពាហ៍ ហើយត្រូវចុះហត្ថលេខាដោយមន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋាន ប្តី ប្រពន្ធ និង សាក្សីគ្រប់អាយុផងដែរ។

១.៣. មោឃៈភាពនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍

មោឃៈភាពនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ គឺជាអាពាហ៍ពិពាហ៍មួយដែលពុំអាចកើតឡើងបានតាំងពីដំបូងដោយសារតែភាពផ្ទុយច្បាប់មានកម្រិតខ្ពស់ ដែលញ៉ាំងឱ្យអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះពុំមានអានុភាព។

១.៣.១. ករណីដែលចាត់ទុកជាមោឃៈ

អាពាហ៍ពិពាហ៍មួយនឹងត្រូវចាត់ទុកជាមោឃៈ ប្រសិនបើអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះបានប្រព្រឹត្តឡើងដោយពុំបានបំពេញតាមលក្ខខណ្ឌដែលត្រូវបានកំណត់នៅក្នុងក្រមរដ្ឋប្បវេណី។ ភាពផ្ទុយនឹងច្បាប់ដែលនាំឱ្យមោឃៈភាពអាពាហ៍ពិពាហ៍កើតមានឡើងមាន[12]៖

១.៣.១.១. មោឃៈភាពអាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលគ្មានឆន្ទៈរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍

អាពាហ៍ពិពាហ៍ត្រូវចាត់ទុកជាមោឃៈ កាលណាសហព័ទ្ធណាម្នាក់ប្តឹងថាខ្លួនត្រូវបានគេចាប់បង្ខំឱ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍[13]។ រាល់ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ទាំងឡាយណាដែលពុំមានការព្រមព្រៀងគ្នាត្រូវបានចាត់ទុកថាគ្មានឆន្ទៈរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍។ ភាពគ្មានឆន្ទៈរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រួមបញ្ចូលទាំង ការភាន់ច្រឡំលើមនុស្ស ការបង្ខំ និងមូលហេតុផ្សេងៗទៀត។ ការភាន់ច្រឡំទៅលើមនុស្សអាចជាការភាន់ច្រឡំដោយសាររូបរាងរបស់បុគ្គលនោះ (កូនភ្លោះ) ឬភាន់ច្រឡំទៅលើឋានៈរបស់បុគ្គលជាដើម។ ក្រៅពីនេះមូលហេតុផ្សេងៗទៀតដូចជាការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ក្នុងហេតុផល ឬដើម្បីទទួលបានផលប្រយោជន៍អ្វីមួយក៏ត្រូវចាត់ទុកថាជាមោឃៈភាពនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ផងដែរ។

១.៣.១.២. មោឃៈភាពអាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលពុំបានបំពេញនូវលក្ខខណ្ឌទម្រង់

ប្រសិនបើភាគីមិនបាន ដាក់ពាក្យសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ការជូនដំណឹងជាសាធារណៈ ការចុះកិច្ចសន្យាអាពាហ៍ពិពាហ៍ ឬមិនបានចុះបញ្ជីអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះទេ អាពាហ៍ពិពាហ៍នោះក៏នឹងត្រូវចាត់ទុកជាមោឃៈផងដែរ[14]។ ក្នុងចំណុចនេះដែរ ប្រសិនបើភាគីបានបំពេញនូវលក្ខខណ្ឌទម្រង់ដែលបានរៀបរាប់ខាងលើ ប៉ុន្តែមានវិការៈបន្តិចបន្តួចទៅលើនីតិវិធីនោះមិនអាចជាហេតុដែលនាំឱ្យមានមោឃៈភាពនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ឡើយ។

[12] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, ៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា ៩៥៨

[13] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, ៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា ៩៥៨ ចំណុច ក

[14] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, ៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា ៩៥៨ ចំណុច ខ

១.៣.២. អានុភាពនៃមោឃៈភាពអាពាហ៍ពិពាហ៍

ក្នុងពេលដែលអាពាហ៍ពិពាហ៍ត្រូវបានមោឃៈភាព នោះមានន័យថាអាពាហ៍ពិពាហ៍មិនបានកើតឡើងទេ គឺវាមិនមានអានុភាពតាំងពីដំបូង។ ហេតុដូចនោះហើយ ទំនាក់ទំនងរវាងប្ដីប្រពន្ធ និងកូនតាមផ្លូវច្បាប់ពុំត្រូវបានយកមកអនុវត្តឡើយ។ ក្នុងចំណុចនេះ ដោយសារតែអាពាហ៍ពិពាហ៍ពុំមានអានុភាពតាំងពីដំបូង ហេតុដូចនេះហើយទើបនាំទំនាក់ទំនងញាតិរវាងប្ដីប្រពន្ធដែលមិនមែនជាសហព័ទ្ធ ក៏ពុំបានកើតមានឡើងផងដែរចំណែកឯ ទំនាក់ទំនងចំពោះកូនវិញ ក៏ពុំអាចសន្មតអំពីបិតុភាពនៃកូននោះបានដែរ។ ត្បិតតែមោឃៈភាពនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ពុំអាចសន្មតបិតុភាពបានក៏ពិតមែន ប៉ុន្តែ គេអាចសន្មតអំពីមាតុភាពបាន។ ចំពោះទ្រព្យសម្បត្តិដែលភាគីមានកំឡុងពេលមោឃៈភាពត្រូវបានគេពិចារណាដូចទៅនឹងការលែងលះដែរ។

១.៣.៣. ការដាក់បណ្ដឹងទាមទារឱ្យបញ្ជាក់មោឃៈភាពអាពាហ៍ពិពាហ៍

ជាទូទៅការដាក់ពាក្យបណ្ដឹងបញ្ជាក់ទៅតុលាការ មិនមែនជាការសុំទាមទារទៅតុលាការឱ្យធ្វើមោឃៈភាពអាពាហ៍ពិពាហ៍ឡើយ។ ដោយសារតែមោឃៈភាពអាពាហ៍ពិពាហ៍ធ្វើឱ្យអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះ ពុំបានកើតឡើងតាំងពីដំបូង ដូចនេះការដាក់បណ្ដឹងនោះ គឺជាការដាក់បណ្ដឹងទាមទារឱ្យតុលាការបញ្ជាក់អំពីមោឃៈភាពអាពាហ៍ពិពាហ៍តែប៉ុណ្ណោះ[15]។ បណ្ដឹងទាមទារឱ្យបញ្ជាក់មោឃៈភាពអាពាហ៍ពិពាហ៍ត្រូវធ្វើឡើងដោយផ្អែកតាមច្បាប់ស្ដីពីនីតិវិធីបណ្ដឹងឋានៈបុគ្គល[16] និងនីតិវិធីពាក់ព័ន្ធ ត្រូវអនុលោមតាមក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី។ នៅក្នុងក្រមរដ្ឋប្បវេណីពុំបានធ្វើការកម្រិតអំពីជនដែលអាចប្ដឹងបានទេ ដូចនេះ គ្រប់ជនដែលមានផលប្រយោជន៍ពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ អាចដាក់បណ្ដឹងទាមទារឱ្យបញ្ជាក់មោឃៈភាពអាពាហ៍ពិពាហ៍បានដោយពុំមានការកម្រិតអំឡុងពេលនៃអាជ្ញាយុកាលឡើយ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ច្បាប់បានកំណត់យកសាលាដំបូងនៃលំនៅដ្ឋានរបស់ភាគីដែលពាក់ព័ន្ធនឹងបណ្ដឹង ជាតុលាការមានសមត្ថកិច្ចលើបណ្ដឹងទាក់ទងនឹងឋានៈបុគ្គល[17]។

១.៤. ការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍

ការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍ គឺជាការបញ្ចប់ពាហ៍ពិពាហ៍ដោយ អាចលុបចោលបាននៅក្នុងករណីដែល អាពាហ៍ពិពាហ៍នោះ មានលក្ខណៈផ្ទុយនឹងបញ្ញត្តិច្បាប់ ទោះបីជាអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះកើតឡើងដោយភាគីដែលមានឆន្ទៈរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ក៏ដោយ។ ភាពផ្ទុយច្បាប់នៃការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍ មានលក្ខណៈទាបជាងករណីនៃមោឃៈភាពអាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលជាហេតុដែលនាំឱ្យអាពាហ៍ពិពាហ៍មានអានុភាពរហូតដល់ពេលលុបចោល។

---

[15] នីតិព្រហ្មទណ្ឌ និងនីតិគ្រួសារ ដោយសាស្ត្រាចារ្យ រុន ពណ្ណារិទ្ធ និងចាំង ស៊ុណាត, ឆ្នាំ ២០១៧, ទំព័រ ៣៣៤

[16] ច្បាប់ស្ដីពីនីតិវិធីបណ្ដឹងទាក់ទងនឹងឋានៈបុគ្គល, មាត្រា ៣

[17] ច្បាប់ស្ដីពីនីតិវិធីបណ្ដឹងទាក់ទងនឹងឋានៈបុគ្គល, មាត្រា ៥

១.៤.១. ករណីនៃការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍

យោងតាមក្រមរដ្ឋប្បវេណីព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាឆ្នាំ២០០៧ បានកំណត់អំពីមូលហេតុដែលនាំឱ្យអាពាហ៍ពិពាហ៍នឹងត្រូវបានលុបចោលដោយសារករណីមួយចំនួន។ យើងសង្កេតឃើញថា នៅក្នុងក្រមរដ្ឋប្បវេណី បានបង្ហាញនូវមូលហេតុដែលនាំឱ្យអាពាហ៍ពិពាហ៍ត្រូវបានលុបចោល ហើយមានលក្ខណៈជាពីរសណ្ឋានគឺ ការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលមិនត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ និងការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយការគម្រាម ឬឆបោក[18]។

១.៤.១.១. ការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលមិនត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់

ការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលមិនត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ គឺជាអាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលផ្ទុយនឹងបញ្ញត្តិច្បាប់ដែលមានចែងក្នុងក្រមរដ្ឋប្បវេណី[19]។

ក. អាយុ ៖ បុរស និងនារីដែលមិនទាន់ដល់នីតិភាព មិនអាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍បានឡើយ[20]។ នីតិភាពនៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍គឺបុរសត្រូវមានអាយុចាប់ពី ១៨ ឆ្នាំឡើងទៅ ចំពោះនារីត្រូវមានអាយុចាប់ពី ១៦ ឆ្នាំឡើងទៅ។

ខ. ការហាមឃាត់មិនឱ្យមានទ្វេពន្ធភាព ៖ បុគ្គលដែលមានសហព័ទ្ធរួចហើយ ពុំអាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍បានទៀតនោះទេ[21]។ ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មីមួយ មិនត្រូវកើតមានឡើយប្រសិនបើចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍មុនពុំទាន់បានរំលាយ។ ដូចនេះ ប្រសិនបើសហព័ទ្ធណាម្នាក់មានបំណងចង់រៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មី ត្រូវរង់ចាំរហូតដល់ចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍មុនរបស់ខ្លួនរលត់ជាមុនសិន ពុំនោះទេអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មីនឹងត្រូវចាត់ទុកជាមោឃៈ។

គ. អាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងញាតិលោហិត ឬញាតិពន្ធ ៖ អាពាហ៍ពិពាហ៍នឹងត្រូវបានហាមឃាត់ប្រសិនបើរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងបុគ្គលដែលជាប់ចំណងញាតិលោហិត ឬរវាងសាខាញាតិក្នុងថ្នាក់ទី៣ ទោះសាខាញាតិនោះមានខាន់ស្លាក្តី ឥតខាន់ស្លាក្តី រួមម្តាយ ឬរួមឪពុក[22]។ លើសពីនេះអាពាហ៍ពិពាហ៍ក៏នឹងត្រូវហាមឃាត់ផងដែរ ចំពោះការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងញាតិពន្ធខ្សែផ្ទាល់ និងសាខាញាតិពន្ធក្នុងថ្នាក់ទី៣ រាប់ទាំងថ្នាក់ទី៣ផង[23]។

---

[18] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, ៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា ៩៥៩
[19] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, ៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា ៩៦០
[20] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, ៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា ៩៤៨
[21] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, ៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៤៩
[22] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, ៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៥១
[23] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, ៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៥២

ឃ. ការហាមឃាត់មិនឱ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មី ៖ នារីពុំអាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មីបានឡើយប្រសិនបើ ១២០ ថ្ងៃបន្ទាប់ពីថ្ងៃដែលអាពាហ៍ពិពាហ៍មុនត្រូវបានរំលត់ ពុំទាន់បានកន្លងផុតទៅ[24]។

១.៤.១.២. ការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយការគម្រាម ឬឆបោក

ជនដែលបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយសារការឆបោក ឬគម្រាម អាចទាមទារទៅតុលាការឱ្យលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះបាន[25]។ ជនដែលជាភាគីនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍អាចទទួលរងនូវការឆបោក ឬការគម្រាមពីសំណាក់ភាគីនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ម្ខាងទៀត ឬភាគីណាមួយផ្សេងទៀតដើម្បីគោលបំណងអ្វីមួយ ឬផលប្រយោជន៍ណាមួយ។

ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ សិទ្ធលុបចោលរបស់ភាគីដែលត្រូវបានគេឆបោក ឬការគម្រាមនឹងត្រូវបានរលត់ប្រសិនបើអំឡុងពេល ០៣ ខែ ដែលគិតចាប់ពីពេលដែលភាគីបានរកឃើញការឆបោក ឬបានរួចខ្លួនពីការគម្រាមបានកន្លងផុតទៅ ឬប្រសិនបើភាគីបានធ្វើសច្ចានុមតិ[26]។

១.៤.២. អានុភាពនៃការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍

អានុភាពនៃការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍ ពុំមានអានុភាពទៅលើអតីតកាលទេ ពោលគឺគ្រាន់តែមានអានុភាពរំលាយអាពាហ៍ពិពាហ៍ចំពោះអនាគតប៉ុណ្ណោះ[27]។ ឧទាហរណ៍ ការសន្មតបិតុភាព ចំពោះកូនដែលបានកើតមុនពេលអាពាហ៍ពិពាហ៍ត្រូវបានលុបចោល នោះត្រូវសន្មតថាកូននោះ គឺជាកូនរបស់ប្ដីមុនពេលដែលបានលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍។ យោងតាមឧទាហរណ៍ខាងលើនេះមានន័យថា ប្ដីប្រពន្ធមួយគូបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយគ្នា និងមានកូនជាមួយគ្នាក្នុងចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះ ប៉ុន្តែស្រាប់តែចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍ត្រូវបានលុបចោលដោយសារមូលហេតុណាមួយដែលបានកំណត់នៅក្នុងបញ្ញត្តច្បាប់។ ក្នុងស្ថានភាពបែបនេះ ទោះបីជាអាពាហ៍ពិពាហ៍ត្រូវបានលុបចោលក៏ដោយ ក៏មិនមានន័យថាបុរសដែលជាប្ដីនោះលែងជាឪពុករបស់កូននោះដែរ ពោលគឺបុរសដែលជាប្ដីនោះនៅតែត្រូវបានសន្មតថាជាបិតុភាពរបស់កូននោះ។ ចំណែកឯការបែងចែកទ្រព្យសម្បត្តិក្រោយការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍វិញ ត្រូវយកបញ្ញត្តស្ដីពីការបែងចែកទ្រព្យសម្បត្តិនៅក្រោយពេលលែងលះមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ។

---

[24] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, ៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៥០

[25] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, ៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៦៣ វាក្យខណ្ឌទី១

[26] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, ៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៦៣ វាក្យខណ្ឌទី២

[27] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, ៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៦៤ វាក្យខណ្ឌទី១

១.៤.៣. ការដាក់បណ្ដឹងទាមទារឱ្យលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍

បុគ្គលដែលមានបំណងទាមទារឱ្យលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍ ត្រូវដាក់ពាក្យបណ្ដឹងទាមទារទៅកាន់តុលាការឱ្យចេញសាលក្រម ឬសាលដីកាស្ថាពរដោយផ្អែកតាមច្បាប់ស្ដីពីនីតិវិធីបណ្ដឹងឋានៈបុគ្គល[28] និងនីតិវិធីពាក់ព័ន្ធ ត្រូវអនុលោមតាមក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី។ ការដាក់ពាក្យបណ្ដឹងទៅតុលាការអំពីការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍ គឺជាការដាក់ពាក្យបណ្ដឹងទាមទារឱ្យតុលាការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះ ដែលខុសពីការដាក់ពាក្យបណ្ដឹងទៅតុលាការដើម្បីឱ្យតុលាការបញ្ជាក់អំពីមោឃៈភាពនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍។ ការដាក់ពាក្យបណ្ដឹងទាមទារឱ្យតុលាការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍ គឺជាបណ្ដឹងដែលទាមទារឱ្យតុលាការចេញសាលក្រមទៅលើការប្រកាសបង្កើតជាថ្មីនូវទំនាក់ទំនងគតិយុត្តដែលមានកំណត់ក្នុងច្បាប់សារជាតុ ហើយវានឹងពុំមានអានុភាពទេ បើពុំបានធ្វើតាមផ្លូវតុលាការ។ ច្បាប់បានកំណត់យកសាលាដំបូងនៃលំនៅដ្ឋានរបស់ភាគីដែលពាក់ព័ន្ធនឹងបណ្ដឹង ជាតុលាការមានសមត្ថកិច្ចលើបណ្ដឹងទាក់ទងនឹងឋានៈបុគ្គល។

ចំពោះជនដែលមានសិទ្ធិទាមទារឱ្យលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍ ត្រូវបានកំណត់ជាពីរផ្នែក ប្រសិនបើមូលហេតុនៃការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍មានក្ខណៈជាប្រយោជន៍សាធារណៈ ដូចនេះ ជនដែលមានសិទ្ធិទាមទារលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍ តាមបណ្ដឹងទាមទារលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍បាន អាចជា ភាគីនីមួយៗនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ផ្ទាល់ ឬជាញាតិសន្ដានរបស់ភាគីនីមួយៗ ឬអាចជាតំណាងអយ្យការ។ រីឯមូលហេតុនៃការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលមានលក្ខណៈជាប្រយោជន៍ឯកជនវិញ មានតែជនដែលបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយការឆបោក ឬការគម្រាមតែប៉ុណ្ណោះ ទើបអាចទាមទារឱ្យលុបចោលបាន។

[28] ច្បាប់ស្ដីពីនីតិវិធីបណ្ដឹងទាក់ទងនឹងឋានៈបុគ្គល, មាត្រា៣

ជំពូកទី២

អានុភាពនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាង ពលរដ្ឋខ្មែរ ជាមួយនឹងជនបរទេស នៅកម្ពុជា

ជំពូកទី២

អានុភាពនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ ជាមួយនឹងជនបរទេសនៅកម្ពុជា

ក្រោយពីអាពាហ៍ពិពាហ៍មួយត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយសមស្រប និងត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់រួចរាល់ហើយ នោះនឹងធ្វើឱ្យអានុភាពនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ក៏កើតមានឡើងផងដែរ។ អាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលស្របច្បាប់ នឹងនាំឱ្យមានអានុភាពគ្របដណ្តប់ទៅលើទំនាក់ទំនងរវាងសហព័ទ្ធ ដោយព្រមជាមួយនឹងការទទួលបានការការពារ និងការដោះស្រាយពីតុលាការ ប្រសិនបើមានវិវាទ ឬមានហេតុការណ៍ណាមួយកើតឡើងនៅក្នុងចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍។ គួរបញ្ជាក់ផងដែរថា អានុភាពនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ អាចមានភាពខុសគ្នាទៅតាមការកំណត់នៃច្បាប់នាប្រទេសនីមួយៗ ដូចនេះអានុភាពនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ ជាមួយនឹងជនបរទេសអាចមានអានុភាពទៅតាមច្បាប់នៃប្រទេសរបស់សហព័ទ្ធដែលជាជនបរទេសបាន ប្រសិនបើសហព័ទ្ធរស់នៅបរទេស ប៉ុន្តែក្នុងករណីដែលអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេសនោះស្ថិតនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ដូចនេះនឹងនាំឱ្យអានុភាពនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេសនោះ ត្រូវស្របតាមច្បាប់នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាតែប៉ុណ្ណោះ។

២.១. សិទ្ធិ និងករណីយកិច្ចរបស់សហព័ទ្ធ

នៅក្នុងសង្គមនៃប្រទេសកម្ពុជា គ្រប់ជនទាំងឡាយមិនថាជានារី ឬបុរសនោះទេ សុទ្ធតែមានសិទ្ធិ និងករណីយកិច្ចដូចៗគ្នាក្នុងនាមជាប្រជាពលរដ្ឋ។ ចំពោះចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់សហព័ទ្ធវិញក៏មិនមានភាពខុសគ្នានោះដែរ ទោះជាសហព័ទ្ធទាំងពីរ គឺជាជនជាតិខ្មែរ ឬសហព័ទ្ធដែលជាជនជាតិខ្មែរ និងជនបរទេសដែលរស់នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា គឺមាននូវសិទ្ធិ និងករណីយកិច្ចរវាងគ្នា និងគ្នាក្នុងចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់ពួកគេ។

២.១.១. សិទ្ធិក្នុងការប្រើប្រាស់នាមត្រកូលរបស់ប្តីប្រពន្ធ

ប្តីប្រពន្ធដែលបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ អាចប្រើនាមត្រកូលរបស់ប្តី ឬប្រពន្ធ ឬក៏ប្រើនាមត្រកូលរបស់ខ្លួនដែលមានមុនពេលរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ក៏បាន[29]។ តាមស្ថានភាពជាក់ស្តែងនៅក្នុងសង្គម ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរដែលបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រួចហើយ និយមប្រើប្រាស់នាមត្រកូលដើមរបស់ខ្លួនរៀងៗខ្លួន ដែលខុសពីបណ្តាលប្រទេសដទៃទៀតដែលគេនិយមប្រើនាមត្រកូលរបស់ប្តីបន្ទាប់ពីរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រួចដូចជាប្រទេសអង់គ្លេស ឬសហរដ្ឋអាមេរិកជាដើម។

មូលហេតុដែលប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរនិយមប្រើប្រាស់នាមត្រកូលដើមរៀងៗខ្លួន អាចបណ្តាលមកពីការរក្សានាមត្រកូលដើមបែបនេះមានភាពងាយស្រួលដោយពុំចាំបាច់ត្រូវចំណាយពេលវេលាដើម្បីស្នើរសុំផ្លាស់ប្តូរនាម

[29] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, ៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៦៥

ត្រកូល និងរក្សានូវអត្តសញ្ញាណដើមរបស់ខ្លួនផងដែរ។ ចំពោះសហព័ទ្ធដែលជាពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេសអាចស្នើរសុំផ្លាស់ប្តូរនាមត្រកូលរបស់ខ្លួនបានដោយដាក់ពាក្យសុំទៅតុលាការ។ ប៉ុន្តែ នៅក្នុងទិដ្ឋភាពជាក់ស្តែងពុំទាន់ឃើញមានការដាក់ពាក្យសុំផ្លាស់ប្តូរនាមត្រកូលដើមរបស់ខ្លួន ដោយយកនាមត្រកូលរបស់សហព័ទ្ធមកប្រើជំនួសវិញនៅឡើយទេ។

២.១.២. សិទ្ធិក្នុងការជ្រើសរើសវិជ្ជាជីវៈ

ប្តីប្រពន្ធមានសេរីភាពក្នុងការជ្រើសរើសវិជ្ជាជីវៈដែលខ្លួនពេញចិត្ត និងសាកសមទៅនឹងសមត្ថភាពរបស់ខ្លួន[30]។ ការកំណត់នៅក្នុងច្បាប់បែបនេះហាក់បីដូចជាចង់ផ្តោតសំខាន់ចំពោះស្ត្រី ដោយចង់បង្ហាញអំពីការលើកកម្ពស់ស្ត្រីនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា និងបង្ហាញថាស្ត្រីសមត្ថភាពដូចទៅនឹងបុរសក្នុងការប្រកបនូវវិជ្ជាជីវៈ ឬបំពេញកិច្ចការ និងអាជីពណាមួយឡើយ។ ប្រសិនបើយើងមើលអតីតភាពនៅក្នុងសង្គម និងនៅតាមបណ្តាប្រទេសជាច្រើនជុំវិញពិភពលោកភាគច្រើនគេតែងផ្តល់តម្លៃ និងផ្តល់អាទិភាពទៅលើបុរសច្រើនជាងស្ត្រី ដែលជាហេតុបង្កើតបានជាទម្លាប់មួយគឺ ការមើលថែរក្សា និងរៀបចំផ្ទះជាតួនាទីរបស់ស្ត្រីដូចឃ្លាមួយពោលថា "ស្ត្រីវិលចង្ក្រានមិនជុំ"។ ក្រឡេកមកមើលបច្ចុប្បន្នវិញ ដោយសារតែមានការលើកកម្ពស់ និងផ្តល់តម្លៃឱ្យស្ត្រី យើងឃើញថាមានវត្តមានរបស់ស្ត្រីនៅក្នុងសង្គមយ៉ាងច្រើន។ លើសពីនេះទៅទៀត កម្ពុជាក៏បានផ្តល់តម្លៃដល់ការងារជាមេផ្ទះ មានតម្លៃស្មើគ្នានឹងការងារនៅខាងក្រៅផ្ទះដែរ[31]។

ហេតុដូចនេះហើយសហព័ទ្ធដែលបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រួចហើយ ទោះបីជាសហព័ទ្ធនោះជាជនបរទេស ឬជាប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរក៏ដោយ គឺសុទ្ធតែអាចមានសិទ្ធិជ្រើសរើសប្រកបនូវវិជ្ជាជីវៈដែលខ្លួនពេញចិត្ត ភាគីម្ខាងទៀតពុំមានសិទ្ធិហាមឃាត់ ឬបង្គាប់ឱ្យប្រកបការងារណាមួយឡើយ។ ឧទាហរណ៍ ៖ នារីម្នាក់ជាបុគ្គលិកនៅក្រុមហ៊ុនឯកជនមួយកន្លែង នាងស្រឡាញ់ការងាររបស់នាងណាស់។ ប៉ុន្តែ នៅពេលដែលនាងរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រួចហើយ ភាគីជាប្តី គាត់គឺជាអ្នកធ្វើការ ឬប្រកបមុខរបរណាមួយ ហើយគាត់មិនអនុញ្ញាតឱ្យប្រពន្ធគាត់ទៅធ្វើការទៀតឡើយ ដោយឱ្យប្រពន្ធគាត់នៅផ្ទះវិញ ទោះបីជាប្រពន្ធសុំធ្វើការយ៉ាងណាក៏គាត់ពុំយល់ព្រមដែរ។ យោងតាមការលើកឡើងឧទាហរណ៍ខាងលើនេះភាគីជាប្តីពុំអាចធ្វើបែបនេះបានឡើយ លុះត្រាតែភាគីជាប្រពន្ធគាត់ជាអ្នកយល់ដោយខ្លួនឯងដោយគ្មានការបង្ខិតបង្ខំ។

---

[30] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, ៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៦៧

[31] រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា, ២៤ កញ្ញា ១៩៩៣, មាត្រា៣៦ វាក្យខណ្ឌទី៣

២.១.៣. សិទ្ធិក្នុងការចូលរួមសកម្មភាពសង្គម

ក្រៅពីសិទ្ធិដែលសហព័ទ្ធត្រូវមានរវាងគ្នានឹងគ្នា ហើយនោះ សហព័ទ្ធក៏មានសិទ្ធិចូលរួមនៅក្នុងសកម្មភាពសង្គម នយោបាយ វប្បធម៌ រៀងៗខ្លួនផងដែរ[32]។ ក្នុងការកំណត់បែបនេះ គឺមានលក្ខណៈសមស្របទៅនឹងរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា១៩៩៣[33]។

ជាធម្មតាប្រទេសនីមួយៗ តែងតែមានភាពខុសគ្នាក្នុងសកម្មភាពសង្គម នយោបាយ ឬវប្បធម៌ នៅក្នុងករណីដែលប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ បានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយនឹងបរទេស សហព័ទ្ធដែលជាប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរនៅតែអាចចូលរួមយ៉ាងសកម្មក្នុងសកម្មភាពទាំងនេះ ដោយសហព័ទ្ធដែលជាបរទេសពុំមានសិទ្ធិហាមឃាត់ក្នុងការចូលរួមនោះឡើយ រីឯសហព័ទ្ធដែលជាប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរក៏ពុំមានសិទ្ធិហាមឃាត់ការចូលរួមក្នុងសកម្មភាពសង្គមរបស់សហព័ទ្ធដែលជាជនបរទេសដែរ។

២.១.៤. ករណីយកិច្ចរួមរស់នឹងគ្នា សហការ និងសង្គ្រោះគ្នាទៅវិញទៅមក

សហព័ទ្ធដែលបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយគ្នា ត្រូវរួមរស់ជីវភាពជាមួយគ្នា ហើយត្រូវសហការ និងសង្គ្រោះគ្នាទៅវិញទៅមក[34]។ ប្តីប្រពន្ធ ត្រូវមើលថែ រួមរស់ជាមួយគ្នាបង្កើតកូនចៅដើម្បីបន្តពូជពង្សវង្សត្រកូលមានជីវភាពជាក់លាក់មួយរួមគ្នាដើម្បីឱ្យគ្រួសារមានសុភមង្គល។ ក្រៅពីនេះ ប្តីប្រពន្ធគប្បីលើកទឹកចិត្ត សហការគ្នាទៅវិញទៅមកក្នុងការបំពេញកិច្ចការងារដើម្បីជីវភាពប្រចាំថ្ងៃ និងមានករណីយកិច្ចសង្គ្រោះគ្នាទៅវិញទៅមកក្នុងគ្រាមានអាសន្ន ឬស្ថានភាពចាំបាច់ណាមួយ។

២.២. ទំនាក់ទំនងចំពោះទ្រព្យសម្បត្តិប្តីប្រពន្ធ

បន្ទាប់ពីអាពាហ៍ពិពាហ៍បានកើតឡើងរួចហើយ ក្រៅពីមានអានុភាពពាក់ព័ន្ធទៅនឹងសិទ្ធិ និងករណីយកិច្ចហើយនោះ អាពាហ៍ពិពាហ៍នោះ ក៏នាំឱ្យមានអានុភាពចំពោះទ្រព្យសម្បត្តិផងដែរ។ បើយើងក្រឡេកទៅមើលនៅក្នុងក្រមរដ្ឋប្បវេណីព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាឆ្នាំ២០០៧ បានបង្ហាញអំពីការកំណត់នៃប្រព័ន្ធទ្រព្យសម្បត្តិប្តីប្រពន្ធត្រូវបានបែងចែកជាពីរ គឺ ប្រព័ន្ធទ្រព្យសម្បត្តិតាមកិច្ចសន្យា និងប្រព័ន្ធទ្រព្យសម្បត្តិដែលកំណត់ដោយច្បាប់។

២.២.១. ប្រព័ន្ធទ្រព្យសម្បត្តិតាមកិច្ចសន្យា

ប្រព័ន្ធទ្រព្យសម្បត្តិប្តីប្រពន្ធតាមកិច្ចសន្យា នឹងកើតមានឡើងក្នុងករណីដែលសហព័ទ្ធបានព្រមព្រៀងគ្នាធ្វើកិច្ចសន្យាទ្រព្យសម្បត្តិប្តីប្រពន្ធ។ ប្តីប្រពន្ធអាចធ្វើកិច្ចសន្យាអំពីទំនាក់ទំនងទ្រព្យសម្បត្តិ នៅមុន ឬក្រោយ

[32] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, ៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៦៧

[33] រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា, ២៤ កញ្ញា ១៩៩៣, មាត្រា៣៥ វាក្យខណ្ឌទី១

[34] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, ៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៦៦

រៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍បានកើតឡើង។ ការបង្កើតកិច្ចសន្យាទ្រព្យសម្បត្តិប្តីប្រពន្ធ គឺជាជម្រើសរបស់សហព័ទ្ធ ហើយនៅក្នុងស្ថានភាពជាក់ស្តែងនៃទំនាក់ទំនងរបស់ប្តីប្រពន្ធមានលក្ខណៈច្រើនបែបច្រើនយ៉ាង ដូចនេះ ជម្រើសរបស់ប្តីប្រពន្ធអាចមានលក្ខណៈបត់បែនសមស្របទៅតាមភាពចាំបាច់ជាក់ស្តែង។ ត្បិតតែមានការ បញ្ញត្តិអំពីសេរីភាពរបស់ប្តីប្រពន្ធ ក្នុងការធ្វើកិច្ចសន្យាទ្រព្យសម្បត្តិប្តីប្រពន្ធក៏ដោយ ប៉ុន្តែ កិច្ចសន្យានោះពុំត្រូវធ្វើ ឡើងដោយផ្ទុយនឹងបញ្ញត្តិស្តីពីសិទ្ធិទាមទារអាហារកិច្ច និងភាគបម្រុងបានឡើយ[35]។ ការបង្កើតកិច្ចសន្យាទ្រព្យ សម្បត្តិប្តីប្រពន្ធ មានគោលបំណងដើម្បីទប់ស្កាត់វិវាទលើទំនាក់ទំនងទ្រព្យសម្បត្តិ និងបញ្ជាក់ឱ្យបានច្បាស់អំពី ទំនាក់ទំនងសិទ្ធិ និងករណីយកិច្ចរបស់ប្តីប្រពន្ធ។ ប្រសិនបើសហព័ទ្ធពុំបានបង្កើតកិច្ចសន្យាពិសេសអំពីទ្រព្យ សម្បត្តិប្តីប្រពន្ធនោះទេ ទំនាក់ទំនងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ប្តីប្រពន្ធនឹងត្រូវអនុលោមតាមប្រព័ន្ធទ្រព្យសម្បត្តិដែល ច្បាប់បានកំណត់[36]។

កិច្ចសន្យាទ្រព្យសម្បត្តិប្តីប្រពន្ធ ចាំបាច់ត្រូវធ្វើលាយល័ក្ខណ៍អក្សរ និងត្រូវធ្វើការចុះបញ្ជីដើម្បីអាចយក កិច្ចសន្យានោះមកតតាំងជាមួយនឹងតតិយជនបាន[37]។ ការកំណត់បែបនេះដោយសារតែកិច្ចសន្យាទ្រព្យសម្បត្តិ ប្តីប្រពន្ធមានឥទ្ធិពលយ៉ាងខ្លាំងទៅលើទំនាក់ទំនងនៃសិទ្ធិ និងករណីយកិច្ចលើទ្រព្យសម្បត្តិរវាងប្តីប្រពន្ធ ដែល មិនអាចធ្វើឡើងបានដោយត្រឹមតែពាក្យសំដីបានឡើយ។ ក្រៅពីការបង្កើតកិច្ចសន្យាទ្រព្យសម្បត្តិប្តីប្រពន្ធជា ទម្រង់លាយល័ក្ខអក្សរហើយនោះ ត្រូវដាក់ពាក្យសុំចុះបញ្ជីកិច្ចសន្យានោះទៅស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ចលើការចុះ បញ្ជី[38]។ ចំពោះនីតិវិធីស្តីពី ការចុះបញ្ជីកិច្ចសន្យាទ្រព្យសម្បត្តិប្តីប្រពន្ធ ត្រូវអនុលោមតាមប្រកាសស្តីពីនីតិវិធីចុះ បញ្ជីទ្រព្យ សម្បត្តិប្តីប្រពន្ធ ឆ្នាំ២០១៤ ហើយយោងតាមកថាខណ្ឌទី១ ប្រការ៤ នៃប្រកាសនេះ ចែងថា នាយក ដ្ឋាននៃកិច្ចការរដ្ឋប្បវេណី មានសមត្ថកិច្ចចុះបញ្ជីកិច្ចសន្យាទ្រព្យសម្បត្តិប្តីប្រពន្ធ។

២.២.២. ប្រព័ន្ធទ្រព្យសម្បត្តិដែលកំណត់ដោយច្បាប់

ប្រព័ន្ធទ្រព្យសម្បត្តិដែលកំណត់ដោយច្បាប់ គឺជាប្រព័ន្ធទ្រព្យសម្បត្តិមួយដែលច្បាប់ឱ្យប្តីប្រពន្ធអនុវត្ត នៅពេលដែលពួកគេមិនបានជ្រើសរើសប្រព័ន្ធទ្រព្យសម្បត្តិតាមកិច្ចសន្យា។ ប្តីប្រពន្ធ ត្រូវមានចំណែកបន្ទុករួមគ្នា លើសោហ៊ុយអាពាហ៍ពិពាហ៍ ដែលកើតមាននៅក្នុងចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់ខ្លួន ដើម្បីថែទាំជីវភាពរួមនៃអា ពាហ៍ពិពាហ៍។ ចំណែកបន្ទុកនៃសោហ៊ុយអាពាហ៍ពិពាហ៍ គឺតម្រូវឱ្យប្តីប្រពន្ធចែករំលែកសោហ៊ុយទៅតាមទ្រព្យ សម្បត្តិ ប្រាក់ចំណូល ឬមុខរបរ របស់ប្តីប្រពន្ធជាដើម[39]។ សោហ៊ុយអាពាហ៍ពិពាហ៍គឺជាសោហ៊ុយចាំបាច់

[35] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, ៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៦៩ វាក្យខណ្ឌទី១

[36] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, ៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៦៩ វាក្យខណ្ឌទី២

[37] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, ៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៧០

[38]ប្រកាសស្តីពី នីតិវិធីនៃការចុះបញ្ជីកិច្ចសន្យាទ្រព្យសម្បត្តិប្តីប្រពន្ធ, ប្រការ៤

[39] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, ៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៧១

សម្រាប់ចំណាយលើជីវភាពប្រចាំថ្ងៃ ថ្លៃព្យាបាល ការសិក្សា និងការថែទាំកូន។ នៅក្នុងប្រព័ន្ធទ្រព្យសម្បត្តិដែលច្បាប់កំណត់ បានបែងចែកទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ប្តីប្រពន្ធជា ២គឺ ទ្រព្យសម្បត្តិដោយឡែក និងទ្រព្យសម្បត្តិរួម។

២.២.២.១. ទ្រព្យសម្បត្តិដោយឡែក

ទ្រព្យសម្បត្តិដោយឡែក គឺជាទ្រព្យសម្បត្តិផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ភាគីដែលជាសហព័ទ្ធ។ ទ្រព្យសម្បត្តិផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ភាគីដែលជាសហព័ទ្ធ គឺជាទ្រព្យសម្បត្តិដែលសហព័ទ្ធមាននៅមុនពេលដែលខ្លួនរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ឬជាទ្រព្យសម្បត្តិដែលទទួលបានតាមរយៈ ប្រទានកម្ម សន្តតិកម្ម អច្ច័យទាននៅក្នុងអំឡុងពេលអាពាហ៍ពិពាហ៍ និងទ្រព្យសម្បត្តិជាតម្លៃតប ដែលទទួលបានពីការចាត់ចែងទ្រព្យសម្បត្តិខាងលើនេះ[40]។

សហព័ទ្ធទាំងពីរអាចប្រើប្រាស់ និងចាត់ចែងទ្រព្យសម្បត្តិដោយឡែករបស់ខ្លួនបានដោយពុំចាំបាច់មានការយល់ព្រមពីភាគីម្ខាងទៀតនោះទេ។ សហព័ទ្ធនីមួយៗ មានសិទ្ធិប្រើប្រាស់ ទទួលផលប្រយោជន៍ និងគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ខ្លួនបានរៀងៗខ្លួន។

២.២.២.២. ទ្រព្យសម្បត្តិរួម

ទ្រព្យសម្បត្តិរួម គឺជាទ្រព្យសម្បត្តិដែលប្តីប្រពន្ធទាំងសងខាង ឬ តែម្ខាងទទួលបាននៅក្នុងអំឡុងពេលរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ លើកលែងតែទ្រព្យសម្បត្តិដោយឡែកដែលបានចែងនៅក្នុងចំណុច ខ និង ចំណុចគ នៃមាត្រា ៩៧២ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីតែប៉ុណ្ណោះ[41]។ ឧទាហរណ៍ដូចជា ទ្រព្យសម្បត្តិទាំងឡាយណាដែលសហព័ទ្ធរកបានដូចជា ប្រាក់ខែរបស់ប្តីប្រពន្ធ និងចំណូលពីការរកស៊ីរបស់ប្តីប្រពន្ធ ជាដើម ដែលបានទទួលក្នុងចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍។

សហព័ទ្ធមានសិទ្ធិស្មើគ្នាក្នុងការប្រើប្រាស់ ទទួលផលប្រយោជន៍ និងគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរួមដោយសហការគ្នា[42]។ សហព័ទ្ធមានសិទ្ធិប្រើប្រាស់ទ្រព្យសម្បត្តិរួមនោះ នៅក្នុងទំហំដែលចាំបាច់ដោយផ្អែកលើការចាំបាច់នៅក្នុងជីវភាព[43]។ ក្នុងករណីដែលដែលពុំអាចពិភាក្សាគ្នាបានក្នុងការគ្រប់គ្រង ឬប្រើប្រាស់ទ្រព្យសម្បត្តិរួមប្តីប្រពន្ធនោះទេ ភាគីម្ខាងទៀតអាចទាមទារទៅតុលាការឱ្យធ្វើការចាត់ចែងបាន[44]។

២.២.២.៣. ការចាត់ចែងទ្រព្យសម្បត្តិរួម និងការអាស្រ័យនៅទ្រព្យសម្បត្តិដោយឡែករបស់សហព័ទ្ធ

ក. ការចាត់ចែងទ្រព្យសម្បត្តិរួម

---

[40] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, ៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៧២

[41] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, ៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៧៣

[42] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, ៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៧៤

[43] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, ៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៧៤, វាក្យខណ្ឌទី២

[44] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, ៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៧៤, វាក្យខណ្ឌទី៤

ត្បិតតែទ្រព្យសម្បត្តិរួម គឺជាទ្រព្យសម្បត្តិដែលសហព័ទ្ធទទួលបានក្នុងអំឡុងពេលអាពាហ៍ពិពាហ៍ ហើយមានសិទ្ធិប្រើប្រាស់ គ្រប់គ្រង និងចាត់ចែងលើទ្រព្យសម្បត្តិរួមនោះក៏ដោយ ក៏សហព័ទ្ធមិនអាចយកវត្ថុដែលជាទ្រព្យសម្បត្តិរួមនោះយកទៅលក់ ឬចាត់ចែងផ្សេងទៀតបានឡើយ ប្រសិនបើគ្មានការយល់ព្រមពីសហព័ទ្ធម្ខាងទៀត[45]។ ប៉ុន្តែ ក៏មានករណីលើកលែងផងដែរ ប្រសិន បើមានស្ថានភាពណាមួយដែលមិនអាចចៀសវៀងបាន សម្រាប់ការថែទាំជីវភាពរួមក្នុងចំណងអា ពាហ៍ពិពាហ៍ និងដើម្បីថែរក្សាជីវភាពរស់នៅប្រចាំថ្ងៃ នោះប្តី ឬប្រពន្ធណាម្ខាងអាចចាត់ចែងដោយឯកតោភាគីលើទ្រព្យសម្បត្តិរួមនោះបានដោយមានការយល់ព្រមពីតុលាការ[46]។

ប្រសិនបើប្តី ឬប្រពន្ធម្ខាងណា ដែលបានលក់ ឬធ្វើការចាត់ចែងផ្សេងទៀតលើទ្រព្យសម្បត្តិរួមនោះដោយគ្មានការយល់ព្រមពីសហព័ទ្ធម្ខាងទៀត ឬការអនុញ្ញាតពីតុលាការទេ នោះសហព័ទ្ធម្ខាងទៀតដែលជាអ្នកមិនយល់ព្រមឱ្យលក់ ឬចាត់ចែងផ្សេងទៀតលើទ្រព្យសម្បត្តិរួមនោះ អាចទាមទារទៅតុលាការឱ្យលុបចោលនូវការចាត់ចែងនោះបាន[47]។ ការទាមទារទៅតុលាការឱ្យលុបចោលនូវការចាត់ចែងនោះ ត្រូវធ្វើឡើងនៅក្នុងអំឡុងពេល ២ ឆ្នាំ និងអំឡុងពេល ១ ឆ្នាំ ចំពោះទ្រព្យសម្បត្តិដែលជាចលនវត្ថុ ដោយគិតចាប់ពីពេលដែលសហព័ទ្ធម្ខាងទៀតនោះដឹងពីការចាត់ ចែងនោះ។

ខ. ការអាស្រ័យនៅទ្រព្យសម្បត្តិដោយឡែក

ប្តី ឬប្រពន្ធម្ខាងទៀត អាចអាស្រ័យនៅអចលនវត្ថុដែលជាទ្រព្យសម្បត្តិដោយឡែករបស់ភាគីម្ខាងទៀតបាន ហើយដែលត្រូវបានប្រើសម្រាប់ការអាស្រ័យនៅរបស់គ្រួសារបាន[48]។ ទោះបីជាសហព័ទ្ធម្ខាង បានចាត់ចែងទ្រព្យសម្បត្តិដោយឡែកដែលជាអចលនវត្ថុនោះក៏ដោយ ក៏សហព័ទ្ធម្ខាងទៀតនៅតែអាចបន្តការអាស្រ័យនៅអចលនវត្ថុនោះបានដដែល[49]។

២.២.២.៤. ការទទួលខុសត្រូវដោយសាមគ្គីចំពោះកាតព្វកិច្ច

ប្តីប្រពន្ធត្រូវទទួលខុសត្រូវដោយសាមគ្គីភាព ចំពោះកាតព្វកិច្ចដែលកំណត់ដូចខាងក្រោម[50]៖

- សោហ៊ុយដើម្បីរក្សាជីវភាពរួមរបស់ប្តីប្រពន្ធ និងសោហុយដើម្បីការអប់រំ ឬការព្យាបាល ថែទាំកូន ជាអាទិ៍។

---

[45] ក្រមរដ្ឋប្បវេណីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា, ប្រកាសឱ្យប្រើនៅថ្ងៃទី៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៧, មាត្រា៩៧៦ វាក្យខ័ណ្ឌទី១

[46] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, ៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៧៦ វាក្យខណ្ឌទី២

[47] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, ៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៧៦ វាក្យខណ្ឌទី៣

[48] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, ៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៧៧

[49] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, ៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៧៧

[50] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, ៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៧៥

- កាតព្វកិច្ច និងករណីយកិច្ចផ្សេងៗទៀត ដែលប្តី ឬប្រពន្ធទាំងសងខាងបានព្រមព្រៀងតាមលិខិតជាលាយល័ក្ខណ៍អក្សរ ជាមួយម្ចាស់បំណុល នៅក្នុងអំឡុងពេលអាពាហ៍ពិពាហ៍ ឬកាតព្វកិច្ច និងករណីយកិច្ចផ្សេងៗទៀត ដែលប្តី ឬប្រពន្ធណាម្ខាងបានទទួលបន្ទុក ដោយមានការយល់ព្រមតាមលិខិតជាលាយល័ក្ខណ៍អក្សរពីប្តី ឬប្រពន្ធម្ខាងទៀត ក្នុងអំឡុងពេលអាពាហ៍ពិពាហ៍។ មានន័យថាសហព័ទ្ធក៏ត្រូវទទួលខុសត្រូវនូវបំណុលដោយសាមគ្គីគ្នា ចំពោះម្ចាស់បំណុល ក្នុងករណីជាភាគីប្តី ឬប្រពន្ធតែម្ខាងគឺជាអ្នកទទួលខ្ចី ប៉ុន្តែ ការខ្ចីនោះមានការព្រមព្រៀងពីភាគីដែលជាប្តី ឬប្រពន្ធម្ខាងទៀតតាមរយៈលិខិតជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ក្នុងអំឡុងពេលអាពាហ៍ពិពាហ៍។
- សោហ៊ុយដើម្បីគ្រប់គ្រង និងរក្សាទ្រព្យសម្បត្តិរួម។

ដូចបានរៀបរាប់ខាងលើនេះ រាល់កាតព្វកិច្ចដែលបានកើតឡើងខុសពីការកំណត់នេះ នោះសហព័ទ្ធនឹងត្រូវទទួលខុសត្រូវតាមផ្លូវច្បាប់ តែចំពោះសហព័ទ្ធម្ខាងដែលបានបង្កើតកាតព្វកិច្ច។ ករណីនេះ មានន័យថាម្ចាស់បំណុល មិនអាចទាមទារនូវសិទ្ធកំណត់ជាក់លាក់ណាមួយទៅសហព័ទ្ធមិនមានភាពពាក់ព័ន្ធទៅនឹងកាតព្វកិច្ចនោះទេ។

២.៣. ទំនាក់ទំនងចំពោះបុត្តភាព

ដោយយោងតាមសទ្ទានុក្រមនៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីពាក្យថា «បុត្តភាព» មានន័យថា ក្រសែញាតិដែលទាក់ទងពីឪពុកម្តាយទៅកូនបង្កើតរបស់ខ្លួន។ ហេតុនេះហើយ ទំនាក់ទំនងបុត្តភាព គឺចង់សំដៅដល់ទំនាក់ទំនងដូចជាសិទ្ធិ និងករណីយកិច្ចរបស់ឪពុកម្តាយ ទៅកូនបង្កើតរបស់ខ្លួន។ ការកំណត់បុត្តភាព ត្រូវបានកំណត់នៅក្នុងក្រមរដ្ឋប្បវេណី។

២.៣.១. វិធាននៅក្នុងការកំណត់ឋានៈជាឪពុកម្តាយ

នៅក្នុងក្រមរដ្ឋប្បវេណីបានកំណត់ថា ស្ត្រីដែលបានសម្រាលកូន គឺជាម្តាយនៃកូននោះ[51]។ ជាទូទៅវាជារឿងដែលធម្មតាទេដែលស្ត្រីដែលជាអ្នកសម្រាលកូនគឺជាម្តាយនៃកូននោះ ការកំណត់បែបនេះគឺមានគោលបំណងដើម្បីឱ្យមានយ៉ាងហោចណាស់ម្តាយម្នាក់ សម្រាប់ទ្រទ្រង់ដល់សុខុមាលភាពរបស់កូននោះដែរ[52]។ ចំពោះការកំណត់បិតុភាពវិញ ហាក់មានភាពស្មុគស្មាញជាងការកំណត់មាតុភាព។ ជាទូទៅ កូនដែលនៅក្នុងគភ៌ប្រពន្ធនៅក្នុងពេលមានចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍ត្រូវបានកំណត់ថាជាកូនរបស់ប្តីនោះ[53]។ ប៉ុន្តែនៅក្នុងករណីខ្លះ នាំឱ្យត្រូវមានការពិចារណាចំពោះបិតុភាព ហេតុដូចនេះហើយទើបច្បាប់បានកំណត់អំពីបិតុភាព ដោយ

[51] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, ៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៨៧

[52] សេចក្តីកំណត់ក្រមរដ្ឋប្បវេណី ភាគទី៥-គន្លឹទី៧, មាត្រា៩៨៧

[53] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, ៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៨៨, វាក្យខណ្ឌទី១

សន្មតថាកូនដែលបានកើតនៅក្រោយអំឡុងពេល ១៨០ ថ្ងៃ គិតចាប់ពីថ្ងៃដែលអាពាហ៍ពិពាហ៍ត្រូវបានបង្កើតឡើង ឬអំឡុងពេល ៣០០ ថ្ងៃ គិតចាប់ពីថ្ងៃដែលអាពាហ៍ពិពាហ៍ត្រូវបានរំលាយ ឬលុបចោល ត្រូវសន្មតថាកូនដែលនៅក្នុងគភ៌នោះ គឺជាកូនដែលមាននៅក្នុងពេលមានចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍[54]។ នៅក្នុងករណីដែលស្ត្រីដែលបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មី ផ្ទុយនឹងបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៩៥០ (អំឡុងពេលហាមឃាត់មិនឱ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មីទៀត) បានបង្កើតកូន នោះកូនដែលបានកើតមកនោះត្រូវបានសន្មតថាជាកូនរបស់ប្តីដែលបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ក្រោយនោះ[55]។ ប៉ុន្តែ ការសន្មតក្នុងករណីខាងលើនេះមិនបានកំណត់យ៉ាងដាច់ខាតថាប្តីដែលរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ក្រោយនោះ ត្រូវតែទទួលការសន្មតបិតុភាពនេះនោះទេ ប្រសិនបើប្តីដែលបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ក្រោយមិនចង់ទទួលស្គាល់ការសន្មតនេះ អាចដាក់ពាក្យបណ្តឹងបដិសេធបិតុភាពបាន។ ក្នុងពេលដែលបុត្តភាពត្រូវបានកំណត់ និងមិនមានការបដិសេធបុត្តភាពនោះទេ ប្តីប្រពន្ធដែលបានកំណត់ខាងលើនេះត្រូវសន្មតថាជាឪពុកម្តាយរបស់កូន។

២.៣.២. អំណាចមេបា

គ្រប់ឪពុកម្តាយទាំងអស់មានករណីយកិច្ចក្នុងការចិញ្ចឹម ថែរក្សា ការពារ និងអប់រំកូនរបស់ខ្លួនឱ្យក្លាយទៅជាពលរដ្ឋល្អ[56]។ លើសពីនេះទៅទៀត ឪពុក ឬម្តាយមានករណីយកិច្ចត្រូវសុំចុះកំណើតរបស់កូន នៅសាលាឃុំសង្កាត់នៃលំនៅដ្ឋានរបស់ឪពុកម្តាយ ក្នុងអំឡុងពេល៣០ថ្ងៃ គិតចាប់ពីថ្ងៃដែលកូននោះកើត[57]។ ក្នុងការកំណត់ការចុះកំណើតរបស់កូនខាងលើនេះ បានសង្កត់ធ្ងន់ទៅលើពាក្យថា «ឪពុក ឬម្តាយ» ដែលចង់បង្ហាញថាច្បាប់ពុំបានកំណត់ដាច់ខាតចំពោះការសុំចុះកំណើត គឺតម្រូវឱ្យមានវត្តមានទាំងឪពុក និងម្តាយនោះទេ។ ការបញ្ញត្តិបែបនេះ គឺដើម្បីផ្តល់ភាពងាយស្រួលចំពោះម្តាយដែលទើបនឹងសម្រាលកូនហើយ។ នៅក្នុងករណីប្រសិនបើឪពុកម្តាយពុំបានចុះកំណើតកូនរបស់ខ្លួន ដោយពុំមានហេតុផលត្រឹមត្រូវក្នុងអំឡុងពេល ៣០ ថ្ងៃនៃការកំណត់នេះទេ នឹងត្រូវផាកពិន័យស៊ីវិលជាប្រាក់ ដែលមានចំនួនមិនលើសពី ១ ម៉ឺនរៀល[58]។

ឪពុកម្តាយដែលមានចំណងអាពាហ៍ពីពាហ៍ ត្រូវប្រើប្រាស់អំណាចមេបាដោយសហការគ្នា ប៉ុន្តែ ក្នុងករណីដែលឪពុក ឬម្តាយម្ខាងពុំអាចប្រើប្រាស់អំណាចមេបាបានទេ នោះឪពុក ឬម្តាយម្ខាងទៀតត្រូវត្រូវប្រើប្រាស់អំណាចមេបានោះ[59]។ ករណីដែលឪពុក ឬម្តាយម្ខាងពុំអាចប្រើប្រាស់អំណាចមេបាដោយសហការ

[54] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, ៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៨៨, វាក្យខណ្ឌទី២
[55] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, ៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៨៨, វាក្យខណ្ឌទី៣
[56] រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា,២៤ កញ្ញា ១៩៩៣, មាត្រា៤៧
[57] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, ៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៨៥ វាក្យខណ្ឌទី១
[58] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, ៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៨៥ វាក្យខណ្ឌទី២
[59] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, ៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា១០៣៦

ជាមួយឪពុក ឬម្ដាយម្ខាងទៀតបាន អាចមានករណីដូចជាឪពុក ឬម្ដាយនោះបាត់បង់សតិ បាត់ខ្លួន ឬមិនអាចទាក់ទងបាន ព្រមទាំងករណីដែលបញ្ញត្តិច្បាប់មិនអនុញ្ញាតឱ្យឪពុក ឬម្ដាយនោះប្រើប្រាស់អំណាចមេបាដាដើម។

២.៤. ការទទួលបានសញ្ជាតិតាមរយៈការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍

ជនណាដែលមានសញ្ជាតិខ្មែរ គឺជាប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ[60]។ ជនដែលនឹងទទួលបានសញ្ជាតិខ្មែរពីកំណើតត្រូវបានចែកចេញជា ២ ករណីគឺៈ ករណីនៃការទទួលបានការសញ្ជាតិខ្មែរ ទោះបីជាកើតនៅទីណាក៏ដោយ និងករណីនៃការទទួលបានសញ្ជាតិខ្មែរ ដោយបានកើតនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា[61] ។

- ករណីនៃការទទួលបានការសញ្ជាតិខ្មែរ ទោះបីជាកើតនៅទីណាក៏ដោយ មានដូចជាៈ
  - កូនមានខាន់ស្លា ដែលកើតមកពីឪពុក ឬម្ដាយដែលមានសញ្ជាតិខ្មែរ។
  - កូនឥតមានខាន់ស្លា ដែលកើតមកពីឪពុក ឬម្ដាយដែលមានសញ្ជាតិខ្មែរនោះទទួលស្គាល់។
  - កូនដែលឪពុក ឬម្ដាយមិនទទួលស្គាល់ ប៉ុន្តែ តុលាការបានចេញសាលក្រមថាកូននោះពិតជាកូនដែលកើតចេញពីឪពុកម្ដាយដែលមានសញ្ជាតិខ្មែរ។
- ករណីនៃការទទួលបានសញ្ជាតិខ្មែរ ដោយបានកើតនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា មានដូចជាៈ
  - កូនដែលបានកើតពីឪពុក និងម្ដាយបរទេស ដែលកើត និងរស់នៅដោយស្របច្បាប់នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។
  - កូនដែលបានកើតពីឪពុក ម្ដាយដែលមិនស្គាល់ និងកូនទើបនឹងកើត ដែលត្រូវបានគេរើសបាននៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវបានចាត់ទុកថាកើតនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាដែរ។

ចំពោះស្ត្រី ឬបុរសដែលជាជនបរទេស ដែលយកប្ដី ឬប្រពន្ធជាពលរដ្ឋខ្មែរ ហើយបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍តាមប្រពៃណី និងបានបំពេញលក្ខខណ្ឌត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ អាចទាមទារសញ្ញាតិខ្មែរបាន។

២.៤.១. លក្ខខណ្ឌក្នុងការទាមទារសញ្ជាតិខ្មែរតាមរយៈការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍

ជនបរទេសដែលបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយពលរដ្ឋខ្មែរ ហើយចង់ទាមទារសញ្ជាតិខ្មែរដោយអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះ អាចទាមទារសញ្ជាតិខ្មែរបាន ប៉ុន្តែ ត្រូវបំពេញលក្ខខណ្ឌមួយចំនួន។

ជនបរទេស អាចសុំទាមទារសញ្ជាតិខ្មែរដោយការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយពលរដ្ឋខ្មែរបាន លុះត្រាតែស្ត្រី និងបុរសនោះបានរស់នៅជាមួយគ្នារយៈពេល ០៣ ឆ្នាំ ក្រោយពេលចុះបញ្ជីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និងបានស្នាក់នៅយ៉ាងហោចណាស់រយៈពេល ១២ (ដប់ពីរ) ខែ ពេញលេញនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងត្រូវបាន

[60] ច្បាប់ស្តីពីសញ្ជាតិ, អនុម័តកាលពីថ្ងៃទី២១ មិថុនា ឆ្នាំ២០១៨, មាត្រា៦
[61] ច្បាប់ស្តីពីសញ្ជាតិ, អនុម័តកាលពីថ្ងៃទី២១ មិថុនា ឆ្នាំ២០១៨, មាត្រា៩

អនុញ្ញាតឱ្យសុំទាមទារសញ្ជាតិខ្មែរជាចង្កោមគ្រួសារចំពោះជនបរទេសជាម្ដាយ ឬឪពុកដែលមានកូនជាអនីតិជន[62]។

លើសពីនេះទៅទៀត ជនបរទេសដែលអាចសុំទាមទារសញ្ជាតិខ្មែរដោយអាពាហ៍ពិពាហ៍បានលុះត្រាតែបានបំពេញលក្ខខណ្ឌដូចតទៅ[63]៖

- មានគំនិត មារយាទ និងសីលធម៌ល្អ។
- ពុំដែលមានទោសពីបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិមណាមួយ។
- មានទីលំនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជានៅពេលដាក់ពាក្យសុំទាមទារសញ្ជាតិខ្មែរ ។
- ចេះនិយាយភាសាខ្មែរ ចេះអក្សរខ្មែរ និងយល់ដឹងពីប្រវត្តិសាស្ត្រខ្មែរខ្លះៗ ។
- មានបញ្ញា និងកាយសម្បទាដែលមិននាំឱ្យមានគ្រោះថ្នាក់ ឬនាំឱ្យមានបន្ទុកដល់ជាតិ ។

នៅក្នុងករណីដែលអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ធ្វើការបដិសេធនូវការទាមទារសញ្ជាតិខ្មែររបស់ជនបរទេសនោះ សាមីខ្លួនមានសិទ្ធិប្ដឹងតវ៉ា។

២.៤.២. នីតិវិធីនៃការទាមទារសញ្ជាតិខ្មែរតាមរយៈអាពាហ៍ពិពាហ៍

ចំពោះជនបរទេសដែលចង់ទាមទារសញ្ជាតិខ្មែរដោយអាពាហ៍ពិពាហ៍ ក្រៅពីត្រូវមានលក្ខណៈសមស្របទៅតាមលក្ខខណ្ឌដើម្បីទាមទារសញ្ជាតិខ្មែរខាងលើហើយនោះ ជនបរទេសត្រូវទៅដាក់ពាក្យសុំទាមទារសញ្ជាតិដើម្បីទទួលបានសញ្ជាតិខ្មែរ។ ជនបរទេសដែលចង់ដាក់ពាក្យសុំទាមទារសញ្ជាតិខ្មែរនោះ ត្រូវទៅបំពេញបែបបទនៅអគ្គនាយកដ្ឋានអត្តសញ្ញាណកម្មនៃក្រសួងមហាផ្ទៃ[64]។ ជនបរទេសដែលទាមទារសញ្ជាតិខ្មែរ ត្រូវមានវត្តមាននៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជានៅពេលដែលដាក់ពាក្យសុំ និងត្រូវបំពេញបែបបទមួយចំនួន៖[65]

- ពាក្យសុំទាមទារសញ្ជាតិខ្មែរចំនួន ០២ ច្បាប់
- លិខិតបញ្ជាក់ឯកភាពរបស់សហព័ទ្ធជាពលរដ្ឋខ្មែរចំនួន ០២ច្បាប់
- ជីវប្រវត្តិសង្ខេបរបស់សមីខ្លួនមានស្នាមម្រាមដៃ ឈ្មោះ មានបិតរូបថតទំហំ ៤ ស.ម គុណ ៦ ស.ម ចំនួន ០២ ច្បាប់ និងមានភ្ជាប់រូបថតចំនួន១០សន្លឹក។ រូបថតទាំងអស់ត្រូវថតថ្មី ចំពីមុខគ្មានពាក់មួក និងគ្មានពាក់វ៉ែនតា

[62] ច្បាប់ស្តីពីសញ្ជាតិ, អនុម័តកាលពីថ្ងៃទី២១ មិថុនា ឆ្នាំ២០១៨, មាត្រា១១

[63] ច្បាប់ស្តីពីសញ្ជាតិ, អនុម័តកាលពីថ្ងៃទី២១ មិថុនា ឆ្នាំ២០១៨, មាត្រា១២

[64] អនុក្រឹត្យស្ដីពីបែបបទ និងនីតិវិធីនៃការទាមទារសញ្ជាតិខ្មែរ, មាត្រា៤

[65] អនុក្រឹត្យស្ដីពីបែបបទ និងនីតិវិធីនៃការទាមទារសញ្ជាតិខ្មែរ, មាត្រា៥

- លិខិតបញ្ជាក់ទីលំនៅ និងលិខិតបញ្ជាក់គំនិតមារយាទចេញដោយមេឃុំ ឬចៅសង្កាត់នៃទីលំនៅរបស់សមីខ្លួន ០១ ច្បាប់
- លិខិតថ្កោលទោសមានសុពលភាពចេញដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចនៃប្រទេសរបស់សមីខ្លួន ០១ ច្បាប់ ដោយមានបញ្ជាក់ពីស្ថានទូត ឬស្ថានតំណាងរបស់ខ្លួន
- សេចក្ដីចម្លងសំបុត្រអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់សាមីខ្លួនចំនួន ០២ ច្បាប់
- លិខិតឆ្លងដែនថតចម្លងរបស់សាមីខ្លួនដែលមានសុពលភាពចំនួន ០២ ច្បាប់។

នៅពេលដែលដាក់ពាក្យទៅអគ្គនាយកដ្ឋានអត្តសញ្ញាណកម្មនៃក្រសួងមហាផ្ទៃ នោះគេនឹងពិនិត្យមើលអំពីពាក្យសុំទាមទារ និងទម្រង់បែបបទរបស់ជនបរទេសនោះ។ ប្រសិនបើពាក្យសុំទាមទារ និងទម្រង់បែបបទទាំងនោះត្រឹមត្រូវហើយ នោះអគ្គនាយកដ្ឋានអត្តសញ្ញាណកម្មនៃក្រសួងមហាផ្ទៃ នឹងធ្វើរបាយការណ៍មួយជូនទៅរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ ស្ដីអំពីការដាក់ពាក្យស្នើសុំចូលសញ្ជាតិខ្មែរតាមរយៈការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍។

ក្រោយពីរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃបានទទួល និងពិនិត្យមើលរបាយការណ៍នៃការដាក់ពាក្យសុំទាមទារនោះត្រឹមត្រូវតាមលក្ខខណ្ឌដែលបានកំណត់នៅក្នុងច្បាប់រួចហើយ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ នឹងធ្វើរបាយការណ៍មួយផ្ញើរជូនទៅនាយករដ្ឋមន្ត្រី។ បន្ទាប់ពីនាយករដ្ឋមន្ត្រីបានទទួល និងពិនិត្យរបាយការណ៍ត្រឹមត្រូវចប់សព្វគ្រប់ហើយ នាយករដ្ឋមន្ត្រីនឹងធ្វើសំណើរគោរពទូលថ្វាយព្រះមហាក្សត្រ ប្រទានសញ្ជាតិឱ្យជនបរទេស។ ដូច្នេះហើយ គ្រប់ជនបរទេសដែលទទួលបានសញ្ជាតិខ្មែរ ត្រូវសម្រេចដោយព្រះរាជក្រឹត្យ[66]។ ប៉ុន្តែ ជនបរទេស ត្រូវធ្វើសម្បថនៅមុខតុលាការកំពូលសិន ទើបទទួលបានព្រះរាជក្រឹត្យ ដោយខ្លឹមសារនៃសម្បថមានចែងនៅក្នុងអនុក្រឹត្យស្ដីពីបែបបទ និងនីតិវិធីនៃការទាមទារសញ្ជាតិខ្មែរ[67]។ ចំពោះការបង់កម្រៃសេវារដ្ឋបាលក្នុងការទាមទារសញ្ជាតិខ្មែររបស់ជនបរទេសត្រូវបានកំណត់នៅក្នុងប្រកាសអន្តរក្រសួងរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ និងរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ[68]។

២.៥. ការទទួលបានការរស់នៅដោយស្របច្បាប់នៅកម្ពុជាចំពោះជនបរទេស

នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ នៅប្រទេសកម្ពុជាមានជនបរទេសបានចូលមកស្នាក់នៅមានការកើនឡើងគួរឱ្យកត់សម្គាល់។ គិតមកដល់ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២០ មានជនបរទេសប្រមាណជា ១៦ ម៉ឺននាក់ ដែលបានចុះបញ្ជីតាមប្រព័ន្ធព័ត៌មានវិទ្យាដើម្បីសុំចូលមកស្នាក់នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ ទោះបីជាជនបរទេស មិនបានទាមទារ សុំចូលសញ្ជាតិខ្មែរតាមរយៈការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ក៏ដោយក្ដី ក៏ជនបរទេសអាចទទួលបានការរស់នៅដោយ

[66] អនុក្រឹត្យស្ដីពីបែបបទ និងនីតិវិធីនៃការទាមទារសញ្ជាតិខ្មែរ, មាត្រា៨

[67] អនុក្រឹត្យស្ដីពីបែបបទ និងនីតិវិធីនៃការទាមទារសញ្ជាតិខ្មែរ, មាត្រា៩

[68] អនុក្រឹត្យស្ដីពីបែបបទ និងនីតិវិធីនៃការទាមទារសញ្ជាតិខ្មែរ, មាត្រា៦

ស្របច្បាប់នៅកម្ពុជាបានផងដែរ។ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាបានបែងចែកជនបរទេសដែលចូលមកដែនដីនៃប្រទេសខ្លួនជា ៣ ប្រភេទគឺ ជនអន្តោប្រវេសន៍ ជនមិនមែនអន្តោប្រវេសន៍ និងជនអន្តោប្រវេសន៍ជាអ្នកវិនិយោគឯកជន[69]។ ជនបរទេសដែលបានចូលមកប្រទេសកម្ពុជាទាំងអស់ ត្រូវបានផ្តល់សិទ្ធិមួយចំនួន និងបានហាមឃាត់នូវសិទ្ធមួយចំនួនផងដែរ។

ចំពោះជនបរទេសដែលបានចូលមកស្នាក់នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា តាមរយៈការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយនឹងពលរដ្ឋខ្មែរ ត្រូវបានចាត់ទុកជាជនអន្តោប្រវេសន៍ ដូចជនបរទេសដែលចូលមកស្នាក់នៅដោយស្របច្បាប់នៅប្រទេសកម្ពុជារយៈពេលយូរផងដែរ[70]។ ជនបរទេសដែលត្រូវក្លាយជាជនបរទេសអន្តោប្រវេសន៍ នឹងត្រូវបានទទួលស្គាល់ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ[71]។

នៅពេលដែលជនបរទេស ត្រូវបានទទួលស្គាល់ជាជនបរទេសអន្តោប្រវេសន៍រួចហើយនោះ រាល់ពេលចេញចូលព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ជនអន្តោប្រវេសន៍នោះត្រូវបង្ហាញខ្លួននៅបុស្តិ៍ត្រួតពិនិត្យអន្តោប្រវេសន៍ទាំងពេលមកដល់ និងពេលចេញដំណើរទៅវិញ[72]។ ចំពោះការបង្ហាញខ្លួនរបស់ជនបរទេសអន្តោប្រវេសន៍ រាល់ក្រោយពេលមកដល់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាត្រូវស្ថិតនៅក្នុងរយៈពេល ៤៨ ម៉ោង នឹងត្រូវបង្ហាញខ្លួននៅការិយាល័យជនបរទេសនៃស្នងការដ្ឋាននគរបាលខេត្ត ក្រុងដែលខ្លួនមានបំណងស្នាក់នៅ ដើម្បីធ្វើពាក្យសុំប័ណ្ណស្នាក់នៅ[73]។ ប័ណ្ណស្នាក់នៅត្រូវបង្ហាញនៅពេលដែលមានការឆែកឆេរពីអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

២.៥.១. លក្ខខណ្ឌដែលត្រូវបំពេញដើម្បីចូលមកស្នាក់នៅកម្ពុជា

ដើម្បីស្នាក់នៅកម្ពុជាដោយស្របច្បាប់បាន ជនបរទេសដែលរស់នៅកម្ពុជា តាមរយៈការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ត្រូវបំពេញនូវលក្ខខណ្ឌមួយចំនួនដូចជនមិនមែនអន្តោប្រវេសន៍ដែរ[74]។

ខាងក្រោម នេះគឺជាលក្ខខណ្ឌដែលជនបរទេសត្រូវបំពេញដើម្បីទទួលបានការស្នាក់នៅប្រទេសកម្ពុជាបានដោយស្របច្បាប់[75]៖

[69] ច្បាប់ស្តីពី អន្តោប្រវេសន៍, អនុម័តថ្ងៃទី២៦ ខែសីហា ឆ្នាំ១៩៩៤, មាត្រា៤
[70] ច្បាប់ស្តីពី អន្តោប្រវេសន៍, អនុម័តថ្ងៃទី២៦ ខែសីហា ឆ្នាំ១៩៩៤, មាត្រា១០
[71] ច្បាប់ស្តីពី អន្តោប្រវេសន៍, អនុម័តថ្ងៃទី២៦ ខែសីហា ឆ្នាំ១៩៩៤, មាត្រា១២
[72] ច្បាប់ស្តីពី អន្តោប្រវេសន៍, អនុម័តថ្ងៃទី២៦ ខែសីហា ឆ្នាំ១៩៩៤, មាត្រា១៣
[73] ច្បាប់ស្តីពី អន្តោប្រវេសន៍, អនុម័តថ្ងៃទី២៦ ខែសីហា ឆ្នាំ១៩៩៤, មាត្រា១៤
[74] ច្បាប់ស្តីពី អន្តោប្រវេសន៍, អនុម័តថ្ងៃទី២៦ ខែសីហា ឆ្នាំ១៩៩៤, មាត្រា១១
[75] ច្បាប់ស្តីពី អន្តោប្រវេសន៍, អនុម័តថ្ងៃទី២៦ ខែសីហា ឆ្នាំ១៩៩៤, មាត្រា៨

- ត្រូវមានការអនុញ្ញាតចូលជាមុនពីរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា តាមរយៈអាជ្ញាធរទូត ឬកុងស៊ុលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឬតាមអាជ្ញាធរបរទេសណាមួយដែលតំណាងឱ្យផលប្រយោជន៍នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជានៅក្រៅប្រទេស។
- ត្រូវនាំមកនូវលិខិតឆ្លងដែនរបស់ខ្លួន ឬឯកសារណាមួយដែលមានតម្លៃស្មើដែលមានចុះទិដ្ឋាការដោយអាជ្ញាធរ។
- ត្រូវបង់ថ្លៃទិដ្ឋាការ អាករព្រលានយន្តហោះ ឬកំពង់ផែ។ ការបង់នេះត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ។

២.៥.២. កាតព្វកិច្ចដែលត្រូវបំពេញ

ក្រៅពីត្រូវបំពេញនូវលក្ខខណ្ឌ ដើម្បីទទួលបានការស្នាក់នៅដោយស្របច្បាប់ហើយនោះ ជនបរទេសអន្តោប្រវេសន៍ចាំបាច់ត្រូវបំពេញនូវកាតព្វកិច្ចមួយចំនួនបន្ថែមទៀតដូចជា[76]៖

- បង្ហាញនូវកាយសម្បទាមានផលប្រយោជន៍ដល់សេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ច វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកទេស ឬវប្បធម៌សម្រាប់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។
- តំកល់ប្រាក់ធានាតាមចំនួនសមស្រប សម្រាប់បង់ថ្លៃសោហ៊ុយធ្វើដំណើរត្រឡប់វិញ ឬមាតុភូមិនិវត្តន៍ជាយថាហេតុ និងត្រូវមានប្រាក់ធានាថាអាចរស់នៅបានដោយសារទ្រព្យសម្បត្តិផ្ទាល់ខ្លួន។ ចំនួនទឹកប្រាក់ខាងលើនេះត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ។
- មានកាយសម្បទាបំពេញវិជ្ជាជីវៈខ្លួនបាន ដោយមានការបញ្ជាក់ពីគ្រូពេទ្យនៃប្រទេសដែលអន្តោប្រវេសន៍ចេញមក និងមានកិច្ចសន្យាការងារជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ។
- មានលិខិតថ្កោលទោសដែលចេញដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចនៃប្រទេសដើមរបស់ខ្លួន។
- ត្រូវបំពេញឱ្យបានលក្ខខណ្ឌផ្នែកសន្តិសុខដែលព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាតម្រូវឱ្យមាន។

២.៥.៣. ការបណ្តេញចេញពីប្រទេសកម្ពុជា

ទោះបីជាជនបរទេសអន្តោប្រវេសន៍បានទទួលការស្នាក់នៅ ដោយស្របច្បាប់នៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាក៏ដោយ ប៉ុន្តែ ពួកគេអាចនឹងត្រូវបានបាត់បង់នូវសិទ្ធិក្នុងការស្នាក់នៅ ប្រសិនបើពួកគេបានប្រព្រឹត្តិនូវអាកប្បកិរិយាមិនល្អដែលនាំឱ្យមានផលប៉ះពាល់ដល់ប្រទេសកម្ពុជា និងល្មើសនូវបទបញ្ញត្តិដែលប៉ះពាល់ដល់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

ជនបរទេសអន្តោប្រវេសន៍ នឹងត្រូវបានបណ្តេញចេញពីប្រទេសកម្ពុជាក្នុងករណីដែល[77]៖

[76] ច្បាប់ស្តីពី អន្តោប្រវេសន៍, អនុម័តថ្ងៃទី២៦ ខែសីហា ឆ្នាំ១៩៩៤, មាត្រា១១
[77] ច្បាប់ស្តីពី អន្តោប្រវេសន៍, អនុម័តថ្ងៃទី២៦ ខែសីហា ឆ្នាំ១៩៩៤, មាត្រា៣៦

- ជនបរទេសអន្តោប្រវេសន៍នោះមានអាកប្បកិរិយា និងសកម្មភាពគ្រោះថ្នាក់ដល់សន្តិសុខជាតិនៃប្រទេសកម្ពុជា
- ក្រសួងមានសមត្ថកិច្ចមានភស្តុតាងជាក់លាក់ថាជនបរទេសអន្តោប្រវេសន៍នោះ ជាអ្នកប្រឆាំងនឹងសន្តិសុខនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- មកធ្វើការក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាដោយគ្មានប័ណ្ណការងារ
- ជាពិសេសជនបរទេសណា ដែលចូលមកប្រទេសកម្ពុជាដោយខុសច្បាប់[78]។

ជនបរទេស ដែលត្រូវបណ្តេញចេញពីព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាជាសមត្ថកិច្ចរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ។ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃនឹងចេញសេចក្តីសម្រេចបណ្តេញចេញចំពោះជនបរទេសអន្តោប្រវេសន៍ណា ដែលបានរំលោភលើបញ្ញត្តិច្បាប់អន្តោប្រវេសន៍។ សេចក្តីសម្រេចបណ្តេញចេញត្រូវអនុវត្តភ្លាមក្រោយពេលចុះហត្ថលេខារបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ ប៉ុន្តែ សាមីខ្លួនដែលជាជនបរទេសមានសិទ្ធិប្តឹងទៅតុលាការបានក្នុងរយៈពេល ០២ ខែ។ ប្រសិនបើជនបរទេសនោះ ពុំបានប្តឹងទៅតុលាការ ដើម្បីឱ្យតុលាការចេញសាលក្រមផ្អាកការអនុវត្តការបណ្តេញចេញនោះទេ នោះការអនុវត្តការបណ្តេញចេញនឹងធ្វើឡើងក្នុងរយៈពេលយ៉ាងយូរ ០៧ ថ្ងៃក្រោយពីមានសេចក្តីសម្រេចជាផ្លូវការពីរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ។

២.៦. ការការពារពីការជួញដូរមនុស្សតាមរយៈការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍

នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ យើងឃើញថាលំហូរនៃជនបរទេសដែលមកកំសាន្ត និងចូលមកស្នាក់នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាហាក់មានការកើនឡើង ដែលជាហេតុនាំឱ្យការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងជនជាតិខ្មែរ និងជនបរទេសនៅកម្ពុជាមានការកើនឡើងផងដែរ។ ស្ថានភាពបែបនេះ បានបង្ហាញថាប្រទេសកម្ពុជាកំពុងតែមានភាពរីកចម្រើន ដោយត្រូវបានស្គាល់ និងមានវត្តមាននៅក្នុងឆាកអន្តរជាតិ។ ប៉ុន្តែ ការកើនឡើងនៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍នេះ ក៏កំពុងតែបង្កើតឱ្យមានហានិភ័យចំពោះស្ត្រី ជាពិសេសស្ត្រីដែលជាអនីតិជន និងស្ត្រីដែលរស់នៅតាមតំបន់ដាច់ស្រយាល និងមានជីវភាពក្រីក្រ។ ដោយសារតែស្ថានភាពដែលជនបរទេសចូលមកប្រទេសកម្ពុជាមានការកើនឡើងបែបនេះ ជាហេតុដែលនាំឱ្យមានជនឆ្លៀតឱកាសមួយចំនួនបានប្រើប្រាស់ស្ថានភាពនេះដោយការធ្វើជាមេអណ្តើក ឬឈ្មួញកណ្តាល ហើយធ្វើការទាក់ទង អូសទាញស្ត្រីដែលមានជីវភាពលំបាកឱ្យរៀបការជាមួយនឹងជនបរទេស និងលួងលោមស្ត្រីទាំងនោះថា ពួកនាងនឹងមានជីវភាពប្រសើរបន្ទាប់ពីរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ជាដើម ដើម្បីខ្លួនទទួលបានផលប្រយោជន៍ពីការធ្វើជាឈ្មួញកណ្តាល។

[78] ច្បាប់ស្តីពី អន្តោប្រវេសន៍, អនុម័តថ្ងៃទី២៦ ខែសីហា ឆ្នាំ១៩៩៤, មាត្រា៣៧

២.៦.១. បញ្ហាជាក់ស្តែង

យោងតាមប្រភពព័ត៌មានពី KHMER TIMES ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០២២ បានចុះផ្សាយអំពីហេតុការណ៍ដែលស្ត្រីខ្មែរកំពុងតែត្រូវបានការជួញដូរទៅប្រទេសចិនដោយការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ដោយយោងតាមរបាយការណ៍របស់អង្គការគំនិតផ្តួចផ្តើមសកលប្រឆាំងនឹងឧក្រិដ្ឋកម្មឆ្លងដែន Global Initiative Again Transnational Organized Crime ("GI-TOC")។ បន្ថែមពីនេះទៀតអង្គការ GI-TOC ចំនួនស្ត្រីដែលរៀបការទៅប្រទេសចិនមានការកើនឡើងចាប់តាំងពី ២០១៦ មកម្ល៉េះ ហើយមានការកើនឡើងរឹតតែខ្លាំងចាប់តាំងពីស្ថានភាពនៃជំងឺរាតត្បាតកូវីដ១៩ បានកើតឡើង។ ទោះបីជានៅក្នុងចំណោមស្ត្រីមួយចំនួនដែលបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ទៅប្រទេសចិនបានយល់ព្រមរៀបការទៅដោយគ្មានការបង្ខិតបង្ខំក៏ពិតមែន ប៉ុន្តែ អ្វីដែលពួកគេទទួលបានពេលទៅដល់ប្រទេសចិន គឺខុសពីការរំពឹងទុករបស់ពួកគេ ដោយសារតែពួកគេត្រូវបានរំលោភបំពានជួញដូរពីមនុស្សម្នាក់ទៅម្នាក់ទៀត ឬត្រូវបានគេយកទៅធ្វើជាទាសករ ដែលអាចស្ថិតនៅក្នុងស្ថានភាពគ្រោះថ្នាក់ណាមួយចំពោះអាយុជីវិត និងសុខភាព។

ឧទាហរណ៍ជាក់ស្តែង កាលពីខែមេសា ឆ្នាំ២០១៧ អាវុធហត្ថរាជធានីភ្នំពេញបានស្រាវជ្រាវបង្ក្រាបករណីជួញដូរមនុស្សមួយ ដែលក្រុមមេខ្យល់ដើរបោកជនរងគ្រោះថានឹងឱ្យទៅរៀបការនៅប្រទេសចិនស្របច្បាប់[79]។ ដំបូងឡើយយុវតីម្នាក់ អាយុ ១៦ ឆ្នាំ ត្រូវបានស្ត្រីម្នាក់ដែលជាជនជាតិខ្មែរបានលួងលោម ឱ្យនាងរៀបការជាមួយប្តីចិនដោយគេជាអ្នករត់ការឱ្យ។ ក្រោយពេលព្រមព្រៀង ប្អូនស្រីក៏ត្រូវស្ត្រីមេខ្យល់ម្នាក់នោះនាំមកភ្នំពេញ ជួបជាមួយស្ត្រីមេខ្យល់ម្នាក់ទៀត ដើម្បីនាំទៅធ្វើប៉ាស្ព័រ បន្ទាប់មកនាំទៅប្រទេសវៀតណាម ជួបជាមួយមេខ្យល់វៀតណាម ទើបបន្ត លួចឆ្លងដែនចូលទៅប្រទេសចិន។ ពេលទៅដល់ទឹកដីចិន ប្អូនស្រីត្រូវបានក្រុមមេខ្យល់ឃុំទុកមួយសប្តាហ៍ និងត្រូវបានមេខ្យល់លក់ឱ្យបុរសចិនពីម្នាក់ទៅម្នាក់ទៀតក្នុងតម្លៃមួយសម្រាប់រយៈពេលកំណត់មួយ ដោយលក់ឱ្យបុរសចិនទី ១ ក្នុងតម្លៃ ១២ ម៉ឺនយ៉ន់សម្រាប់រយៈពេល ០១ ខែ បន្ទាប់មកលក់ឱ្យបុរសចិនទី ២ ក្នុងតម្លៃ ១៣ម៉ឺនយ៉ន់ សម្រាប់រយៈពេល ០១ ខែកន្លះ និងលក់បន្តទៅបុរសចិនទី ៣ ក្នុងតម្លៃ ៦ ម៉ឺនយ៉ន់។ ក្រោយពេលរស់នៅជាមួយបុរសចិនទី ៣ អស់រយៈពេលប្រហែល ០២ ខែកន្លះ ប្អូនស្រីបានរកឱកាសលួចយកទូរស័ព្ទ រួចទាក់ទងមកកាន់គ្រួសារនៅឯប្រទេសខ្មែរ។ ក្រោយពីគ្រួសារប្អូនស្រីបានទទួលដំណឹងពីប្អូនស្រីភ្លាម ក៏បានពិភាក្សាគ្នារួចឡើងមកភ្នំពេញដើម្បីដាក់ពាក្យបណ្តឹង ឱ្យជួយដល់ប្អូនស្រី។ បន្ទាប់ពីបានទទួលពាក្យបណ្តឹង កងរាជអាវុធហត្ថរាជធានីភ្នំពេញបានធ្វើការស្រាវជ្រាវជាមួយក្រុមគ្រួសារជនរងគ្រោះ រហូតឈានដល់ធ្វើការឃាត់ខ្លួនមេខ្យល់ជនជាតិខ្មែរម្នាក់នៅថ្ងៃទី១៧ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៧។ រហូតដល់អំឡុងខែកុម្ភៈឆ្នាំ ២០១៨ កងអាវុធហត្ថរាជធានីភ្នំពេញ ទាក់ទងនារីរងគ្រោះខាងលើនៅប្រទេសចិន បានតាមរយៈទូរស័ព្ទដែល

---

[79] ខ្មែរណូត (Khmernote Media), ចុះផ្សាយថ្ងៃទី២៣ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៨

នារីរងគ្រោះលួចទំនាក់ទំនងមកដោយផ្ទាល់ និងបានណែនាំប្អូនស្រីឱ្យលួចរត់ទៅផ្លូវដែលអ៊ូអរ ដើម្បីទៅជួបជាមួយប៉ូលីសចិន ដើម្បីឱ្យប៉ូលីសជួយនាំទៅកាន់ស្ថានទូតខ្មែរប្រចាំនៅទីក្រុងប៉េកាំង។ បន្ទាប់មកអាវុធហត្ថរាជធានីភ្នំពេញ បានសហការណ៍ជាមួយនគរបាលជាតិក្រសួងមហាផ្ទៃ ក្រសួងកិច្ចការនារី គណកម្មាធិការជាតិប្រយុទ្ធប្រឆាំងការជួញដូរមនុស្ស ក្រសួងការបរទេស និងអង្គការសម្ព័ន្ធបានរួមគ្នាដើម្បីរៀបចំសំណុំបែបបទ និងសំបុត្រយន្តហោះដើម្បីនាំយកប្អូនស្រីរងគ្រោះពីទីក្រុងប៉េងកាំង មកកាន់កម្ពុជាវិញនៅថ្ងៃទី០៩ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៨។ នៅទីបំផុតអាវុធហត្ថរាជធានីភ្នំពេញក៏បានជួយប្អូនស្រីរួចផុតពីអំពើជួញដូរ និងទាសករផ្លូវភេទ ព្រមទាំងបានជូនប្អូនស្រីទៅដល់ស្រុកកំណើត។ ក្រោយពីប្អូនស្រីរងគ្រោះបានជួបជុំគ្រួសារនៅស្រុកកំណើតវិញ អាវុធហត្ថរាជធានីភ្នំពេញក៏បន្តនិតិវិធីដោយសហការណ៍ជាមួយអាវុធហត្ថលើផ្ទៃប្រទេស និងអាវុធហត្ថខេត្តកំពង់ចាម ធ្វើការស្រាវជ្រាវឃាត់ខ្លួនស្ត្រីមេខ្យល់ម្នាក់ទៀត នៅថ្ងៃទី១៧ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៨ បន្ទាប់ពីមេខ្យល់ម្នាក់នេះបានគេចខ្លួនអស់ជាច្រើនខែ និងបានបញ្ជូនទៅតុលាការដើម្បីផ្តន្ទាទោសតាមច្បាប់ នៅថ្ងៃទី១៨ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៨។ ជាលទ្ធផលនៃការបង្ក្រាបអំពើជួញដូរមនុស្សនេះ អាវុធហត្ថរាជធានីភ្នំពេញ បានរំដោះនារីរងគ្រោះជាអនីតិជនម្នាក់ពីប្រទេសចិនមកកាន់កម្ពុជា និងឃាត់ខ្លួនជនសង្ស័យជាមេខ្យល់បាន០២នាក់ បញ្ជូនទៅតុលាការ ព្រមទាំងកំណត់បានមុខសញ្ញាស្ត្រីខ្មែរម្នាក់ដែលមានប្តីជាជនជាតិចិន គឺជាមេក្លោងធំក្នុងការជួញដូរមនុស្សយ៉ាងសកម្មកំពុងគេចខ្លួនទៅប្រទេសចិន។

២.៦.២. វិធានការពារ

តាមរយៈហេតុការណ៍ដែលបានកើតឡើងជាក់ស្តែងនៅខាងលើនេះ គឺជាបទពិសោធន៍មួយដែលបានបង្ហាញឱ្យឃើញថាការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយជនបរទេស តាមរយៈឈ្មួញកណ្តាល ឬភ្នាក់ងាររើសគូរស្រករ គឺជាការប្រថុយប្រថានដ៏គ្រោះថ្នាក់បំផុតដែលគួរជៀសវាងដាច់ខាត វាអាចជាការបោកប្រាស់របស់ជនខិលខូចដើម្បីជួញដូរមនុស្ស ឬធ្វើអាជីវកម្មផ្លូវភេទទៅបរទេស ដោយពួកគេនឹងទទួលបានតម្លៃតបស្នងជាប្រាក់ ឬវត្ថុមានតម្លៃផ្សេងទៀតពីការជួញដូរទាំងនោះ។ លើសពីនេះហេតុការណ៍ដែលបានកើតឡើងខាងលើនេះ ក៏បានបង្ហាញឱ្យឃើញពីការសហការគ្នាពីសំណាក់ស្ថាប័នជាច្រើនដើម្បីសង្គ្រោះនារីខ្មែរ ដែលបានរងគ្រោះដោយសារការបោកបញ្ឆោតរបស់ឈ្មួញកណ្តាល ឬភ្នាក់ងាររើសគូរស្រករ ព្រមទាំងចាប់បានឈ្មួញកណ្តាលផ្តន្តាទោសតាមច្បាប់ផងដែរ។ ក្នុងករណីដែលមានការលួងលោម ពីសំណាក់បុគ្គលណាម្នាក់ដែលគ្មានការបញ្ជាក់ពីអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន គឺជាអំពើបោកបញ្ឆោត ដែលអាចឈានទៅដល់ការជួញដូរមនុស្សយ៉ាងពិតប្រាកដ។

ជាការពិតណាស់ ការឆបោក ឬលួងលោមនារីខ្មែរ តាមរយៈភ្នាក់ងាររើសគូរស្រករ ឬឈ្មួញកណ្តាលដើម្បីយកទៅធ្វើអាជីវកម្មផ្លូវភេទ ឬកេងប្រវ័ញ្ចកម្លាំងពលកម្មនៅបរទេស វាមិនមែនជាបញ្ហាថ្មីមួយនៅក្នុងសង្គមនោះទេ ប៉ុន្តែ វាបានក្លាយទៅជាបញ្ហាដ៏ក្តៅគគុកម្តងទៀតនាប៉ុន្មានឆ្នាំចុងក្រោយនេះ ជាពិសេសក្នុងកាលៈទេសៈ

នៃស្ថានភាពកូវីដ១៩ បានរីករាលដាលខ្លាំង។ ត្រូវបានហាមឃាត់យ៉ាងដាច់ខាតចំពោះការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលធ្វើឡើងតាមរយៈភ្នាក់ងារជើសគូរស្រករ ឈ្មួញកណ្តាល ឬក្រុមហ៊ុនអាជីវកម្ម[80]។ ទោះបីជាមានការផ្សព្វផ្សាយអំពីការឆបោក ឬលួងលោមនារីខ្មែរតាមរយៈភ្នាក់ងារជើសគូរស្រករ ឬឈ្មួញកណ្តាល ដើម្បីយកទៅធ្វើអាជីវកម្មផ្លូវភេទ ឬកេងប្រវ័ញ្ចកម្លាំងពលកម្មនៅបរទេសក៏ដោយ ក៏សកម្មភាពនៃការប្រព្រឹត្តរបស់ឈ្មួញកណ្តាលទាំងនោះនៅតែមាន។ ហេតុនេះហើយ ដើម្បីឱ្យរឹតតែមានការធានាដល់សុវត្ថិភាពនារីខ្មែរទាំងឡាយពីការកេងប្រវ័ញ្ចនានា កម្ពុជាក៏បានបង្កើតឱ្យមានច្បាប់ស្តីពីការបង្ក្រាបអំពើជួញដូរមនុស្ស និងអំពើធ្វើអាជីវកម្មផ្លូវភេទ។ គោលបំណងនៃការបង្កើតឱ្យមានច្បាប់នេះគឺដើម្បីបង្ក្រាបអំពើជួញដូរមនុស្ស និងអំពើធ្វើអាជីវកម្មផ្លូវភេទដើម្បីការពារសិទ្ធិ និងសេចក្តីថ្លៃថ្នូររបស់មនុស្ស និងបង្កើននូវសុខភាព និងសុខុមាលភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋគ្រប់រូប និងរក្សាការពារ ព្រមទាំងលើកកម្ពស់នូវទំនៀមទម្លាប់ប្រពៃណីដ៏ល្អរបស់ជាតិ លើសពីនេះទៅទៀតច្បាប់នេះមានគោលបំណងអនុវត្តឱ្យបានសមស្របតាមពិធីសារអង្គការសហប្រជាជាតិផងដែរ[81]។

ក្រៅពីការបង្កើតឱ្យមានច្បាប់ដើម្បីការពារ និងផ្តន្ទាទោសដល់ជនដែលប្រព្រឹត្តិអំពើជួញដូរហើយនោះ កម្ពុជាក៏បង្កើតឱ្យមានគណៈកម្មាធិការជាតិប្រយុទ្ធប្រឆាំងអំពើជួញដូរមនុស្ស ដែលបង្កើតឡើងដោយព្រះរាជក្រឹត្យ លេខ នស/រកត/០៦១៤/៨០៨ ចុះថ្ងៃទី២៥ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៤។ គណៈកម្មាធិការជាតិប្រយុទ្ធប្រឆាំងអំពើជួញដូរមនុស្ស គឺជាយន្តការជាតិតែមួយ ដែលទទួលខុសត្រូវជម្រុញការអនុវត្តច្បាប់ គោលនយោបាយជាតិ និងអន្តរជាតិ ផែនការ គោលនយោបាយរាជរដ្ឋាភិបាល ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រយុទ្ធប្រឆាំងអំពើជួញដូរមនុស្ស ព្រមទាំងធ្វើការតាមដាន ត្រួតពិនិត្យ វាយតម្លៃយ៉ាងល្អិតល្អន់ លើស្ថានភាព លទ្ធផល និងភាពប្រឈមទាំងឡាយក្នុងការងារប្រយុទ្ធប្រឆាំងអំពើជួញដូរមនុស្ស គ្រប់រូបភាពដែលកើតមានឡើងនៅក្នុង និងក្រៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាដោយមានការសហការជាមួយស្ថាប័នជាច្រើន ដើម្បីបង្ក្រាប និងជួយដល់ស្ត្រីដែលជាជនរងគ្រោះពីការជួញដូរតាមរយៈការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយបរទេស។

[80] អនុក្រឹត្យ ស្តីពីការកំណត់បែបបទ និងនីតិវិធីនៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេស លេខ១៨៣ អនក្រ.បក, ចុះថ្ងៃទី០៣ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៨, មាត្រា៣

[81] ច្បាប់ស្តីពីការបង្ក្រាបអំពើជួញដូរមនុស្ស និងអំពើធ្វើអាជីវកម្មផ្លូវភេទ ឆ្នាំ២០០៨, មាត្រា១

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

បន្ទាប់ពីបានធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងតាក់តែងនូវសារណាមួយនេះ យើងខ្ញុំទាំងពីរនាក់ បានសង្កេតឃើញថា ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេស គឺមិនសូវមាននូវភាពខុសគ្នាអ្វីច្រើននោះទេ បើប្រៀបធៀបទៅនឹងការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងពលរដ្ឋខ្មែរ ដោយហេតុថា អាពាហ៍ពិពាហ៍នេះត្រូវបានធ្វើឡើងនៅកម្ពុជា ដែលដំណាក់កាល នៃនីតិវិធីសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ អានុភាពនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ ត្រូវស្ថិតនៅក្រោមច្បាប់នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាទាំងអស់។

អាពាហ៍ពិពាហ៍ គឺជាកិច្ចសន្យាដ៏ឱឡារិកមួយដែលធ្វើឡើងដោយបុរសម្នាក់ និងស្ត្រីម្នាក់ដែលប្តេជ្ញាថាខ្លួននឹងរួមសមគ្គសង្វាសជាមួយគ្នាតាមបញ្ញត្តិច្បាប់ ហើយមិនអាចរំលាយទៅវិញបានតាមទំនើងចិត្តឡើយ។ មានន័យថាគឺជាចំណងគតិយុត្ត និងប្រពៃណីដែលបុរស និងស្ត្រីបានធ្វើឡើងយ៉ាងឱឡារិកដែលចង់បង្ហាញថាពួកគេទាំងពីរនឹងរួមរស់ជាមួយគ្នាជាសហព័ទ្ធស្របច្បាប់។ អាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលស្របទៅតាមច្បាប់ គឺជាកត្តាដ៏សំខាន់មួយដែលប្រជាពលរដ្ឋគ្រប់រូបត្រូវមានការយកចិត្តទុកដាក់ និងគោរពតាមជាចាំបាច់ដើម្បីឱ្យអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះមានអានុភាព។

ជាក់ស្តែង ច្បាប់នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា បានកំណត់យ៉ាងច្បាស់អំពីការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលអាចមានអានុភាពតាមផ្លូវច្បាប់ និងការហាមឃាត់ផ្សេងៗ ដើម្បីបង្កាកុំឱ្យមានបញ្ហានៅថ្ងៃក្រោយ។ ច្បាប់ទាំងអស់ ក៏បានកំណត់នូវ អាយុ សមត្ថភាពដែលអាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍បាន ដោយបង្ហាញពីឆន្ទៈដើម្បីជៀសវាងការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលត្រូវបានបង្ខិតបង្ខំ ឆបោក គម្រាមកំហែង និងហាមឃាត់ចំពោះការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងញាតិលោហិត ញាតិពន្ធ និងការជួញដូរដោយការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍តាមរយៈភ្នាក់ងារជ្រើសរើសគូស្រករជាដើម។ ដូចគ្នានេះដែរ ច្បាប់នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា បានកំណត់ពីនីតិវិធីមួយចំនួនឱ្យស្របនឹងច្បាប់ដែលមានដូចជា ការជូនដំណឹង ការដាក់ពាក្យស្នើសុំ ការប្រកាសជាសាធារណៈ និងការចុះសំបុត្រអាពាហ៍ពិពាហ៍។ បន្ថែមពីលើនោះទៅទៀត ទ្រព្យសម្បត្តិក៏ជាបញ្ហាមួយដែលច្បាប់បានកំណត់យ៉ាងច្បាស់ដើម្បីជៀសវាងនូវទំនាស់ ដោយកំណត់នូវទ្រព្យសម្បត្តិដែលកំណត់តាមកិច្ចសន្យា ទ្រព្យសម្បត្តិដែលកំណត់ដោយច្បាប់ ដែលមានដូចជា ទ្រព្យសម្បត្តិសកម្មរបស់សហព័ទ្ធ និងទ្រព្យសម្បត្តិអកម្មរបស់សហព័ទ្ធ។

ជាកិច្ចបញ្ចប់ ការអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេស ត្រូវគោរពទៅតាមដំណាក់កាលនីមួយៗ និងនីតិវិធីច្បាប់ដែលស្ថិតនៅក្រោមច្បាប់នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដើម្បីទទួលបាននូវអានុភាពដែលត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ និងជៀសវាងមោឃៈភាពនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ និងការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលមិនត្រឹមត្រូមតាមច្បាប់។

អនុសាសន៍

អនុសាសន៍

យោងទៅតាមទិដ្ឋភាពជាក់ស្តែងនៅក្នុងសង្គម ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេស នៅកម្ពុជាហាក់មានការកើនឡើង។ ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើយើងមើលមួយជ្រុងទៀតនៃទិដ្ឋភាពនៅក្នុងសង្គម មានអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់ពលរដ្ឋខ្មែរជាមួយនឹងជនបរទេសមួយចំនួន ហាក់មានភាពខ្វះខាតនូវលក្ខខណ្ឌដែលបានកំណត់ និងមានមួយចំនួនទៀតបានរស់នៅជាមួយគ្នាបែបជាអនីតិសង្វាស។ លើសពីនេះទៅទៀត ស្ថានភាពបែបនេះក៏អាចក្លាយទៅជាផលវិបាកមួយចំពោះសង្គម ដោយសារតែនាំឱ្យមានការជួញដូរមនុស្ស ក៏ដូចជាការធ្វើអាជីវកម្មផ្លូវភេទតាមរយៈឈ្មួញកណ្តាល ឬភ្នាក់ងាររើសគូរស្រករ។

ដើម្បីចៀសវៀងការកើតឡើងនូវបញ្ហាខាងលើនេះ ក្រៅពីមានការកំណត់នៅក្នុងច្បាប់ហើយនោះ រាជរដ្ឋាភិបាលគប្បីអនុវត្តយ៉ាងតឹងរ៉ឹង ចំពោះឈ្មួញកណ្តាល និងការចូលមករបស់ជនបរទេសក្នុងដែនដីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។ ម៉្យាងវិញទៀត គួរបន្ថែមការផ្សព្វផ្សាយឱ្យបានទូលំទូលាយ ជាពិសេសផ្សព្វផ្សាយទៅតំបន់ដាច់ស្រយាលតាមរយៈគ្រប់មធ្យោបាយដែលអាចធ្វើទៅបាន អំពីលក្ខខណ្ឌដែលកំណត់ លំហូរនៃនីតិវិធី អត្ថប្រយោជន៍នៃការគោរពតាមលក្ខខណ្ឌដែលបានកំណត់ និងផលវិបាកនៃការមិនគោរពទៅតាមលក្ខខណ្ឌដែលបានកំណត់ព្រមជាមួយនឹងហេតុផល និងគោលបំណងនៃការអនុវត្ត។ លើសពីនេះទៅទៀតចាំបាច់ត្រូវផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានជាក់ស្តែងដែលកើតមានឡើង ឬបង្កើតនូវការអប់រំតាមគ្រប់រូបភាពដូចជាវិឌីអូខ្លីៗដោយផ្អែកតាមទិដ្ឋភាពជាក់ស្តែងអំពីការឆបោកនារីៗពីសំណាក់ឈ្មួញកណ្តាលដោយការរៀបការទៅបរទេសជាដើម។

ក្រៅពីការកំណត់នៅក្នុងបទដ្ឋានគតិយុត្តនានា ការអនុវត្តដ៏តឹងរ៉ឹង និងការផ្សព្វផ្សាយពីសំណាក់រដ្ឋាភិបាល ប្រជាពលរដ្ឋក៏គប្បីមានការប្រុងប្រយ័ត្ន និងស្វែងយល់ដោយខ្លួនឯងបន្ថែមទៀត។ ហើយចាំបាច់ត្រូវគោរពតាមលក្ខខណ្ឌដែលបានកំណត់ ទាំងលក្ខខណ្ឌគ្រឹះ និងលក្ខខណ្ឌទម្រង់ដើម្បីបង្កើននូវភាពសុខដុមរមនានៅក្នុងរង្វង់គ្រួសារ និងសង្គមជាតិផងដែរ។

គន្លនិខ្មេល

គន្ថនិទ្ទេស

១.ច្បាប់

រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា, ២៤ កញ្ញា ១៩៩៣។

ក្រមរដ្ឋប្បវេណីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា, លេខ នស/រកម/១២០៧/០៣០, ០៨ ធ្នូ ២០០៧។

ច្បាប់ស្ដីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និងគ្រួសារ, លេខ៥៦ក្រ, ២០ កក្កដា ១៩៨៩។

ច្បាប់ស្ដីពីឯកពន្ធភាព, លេខ នស/រកម/១០០៦/០២៦, ២១ តុលា ២០០៦។

ច្បាប់ស្ដីពី សញ្ជាតិ, នស/រកម/០៦១៨/០០៨, ៣១ ឧសភា ២០១៨។

ច្បាប់ស្ដីពី អន្តោប្រវេសន៍, លេខ ០៥ នស ៩៤, ២២ កញ្ញា ១៩៩៤។

ច្បាប់ស្ដីពីការបង្ក្រាបអំពើជួញដូរមនុស្ស និងអំពើធ្វើអាជីវកម្មផ្លូវភេទ, នស/រកម/០២០៨/០០៥, ១៥ កុម្ភៈ ២០០៨។

ច្បាប់ស្ដីពីនីតិវិធីបណ្ដឹងទាក់ទងនឹងឋានៈបុគ្គល, លេខ នស/រកម/០៦១០/០០៨, ០៨ មីនា ២០១០។

ច្បាប់ស្ដីពីការអនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី, លេខ នស/រកម/០៥១១/០០៧, ៣១ ឧសភា ២០១១។

ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា, លេខ នស/រកម/១១០៩/០២២, ៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

២. អនុក្រឹត្យ

អនុក្រឹត្យស្ដីពី អគ្រានុកូលដ្ឋាន, លេខ១០៣ អនក្រ.បក, ២៩ ធ្នូ ២០០០។

អនុក្រឹត្យស្ដីពីការកំណត់បែបបទ និងនីតិវិធីនៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេស, លេខ ១៨៣ អនក្រ.បក, ២៣ វិច្ឆិកា ២០០៨។

៣. ប្រកាស

ប្រកាសស្ដីពីនីតិវិធីនៃការចុះបញ្ជីកិច្ចសន្យាទ្រព្យសម្បត្តិប្ដីប្រពន្ធ, លេខ ៨១ កយ.ប្រក/១៣, ០៩ សីហា ២០១៣។

៤. សៀវភៅ

ចាំង ស៊ីណាត និងរុន ពណ្ណារិទ្ធ. *នីតិព្រហ្មទណ្ឌ និងនីតិគ្រួសារ.* ភ្នំពេញ. ឆ្នាំ២០១៧។

ក្រុមការងារជប៉ុនដែលទទួលបន្ទុកធ្វើសេចក្ដីក្រមរដ្ឋប្បវេណី,សេចក្ដីកំណត់ចំពោះមាត្រានីមួយៗនៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី ភាគ៥ គន្ថីទី៧ (ភ្នំពេញ៖ ក្រសួងយុត្តិធម៌, ២០១០) ។

៥. សិក្ខាសិលា

ម៉ាក ផាត. *សិក្ខាសិលាស្ដីពីបែបបទ និងនីតិវិធីនៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងបរទេស.* ភ្នំពេញ. ២០២២។

៦. សទ្ទានុក្រម

ទីស្ដីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី. *សទ្ទានុក្រមពាក្យច្បាប់ខ្មែរ-អង់គ្លេស-បារាំងផ្នែករដ្ឋប្បវេណី និងនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី*. ២០០៧។

សម្ដេចព្រះសង្ឃរាជ ជួន ណាត. *វចនានុក្រម*.ភ្នំពេញ .១៩៦៧។

៧. គេហទំព័រ

RFI.*(rfi.fr)*.ភ្នំពេញ.១៧ កក្កដា ២០២០។

Khmer Time.*(khmertimeskh.com)*.ភ្នំពេញ.១៩ ឧសភា ២០២២។

ភ្នំពេញប៉ុស្តិ៍.*(postkhmer.com)*.ភ្នំពេញ.២២ មិថុនា ២០១៥។

ឧបសម្ព័ន្ធ

ឧបសម្ព័ន្ធ

១. ពាក្យស្នើសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍

២. ពាក្យស្នើសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍សម្រាប់ពលរដ្ឋខ្មែរ

៣. ពាក្យស្នើសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍សម្រាប់ជនបរទេស

៤. ពាក្យសុំបញ្ជាក់ភាពនៅលីវ ភាពពោះម៉ាយ ភាពមេម៉ាយ

៥. លិខិតបញ្ជាក់ភាពនៅលីវ ភាពពោះម៉ាយ ភាពមេម៉ាយ

៦. លិខិតឆ្លងដែនរបស់ជនបរទេស

៧. សៀវភៅការងារជនបរទេស

៨. លិខិតបញ្ជាក់សុខភាព

៩. លិខិតថ្កោលទោស

១០. សំបុត្រអាពាហ៍ពិពាហ៍

១១. បញ្ជីអាពាហ៍ពិពាហ៍

១២. ប័ណ្ណប្រកាសអាពាហ៍ពិពាហ៍

១៣. ពាក្យសុំចុះបញ្ជីអំពីកាលបរិច្ឆេទនៃថ្ងៃរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍

១៤. ពាក្យសុំចុះបញ្ជីកិច្ចសន្យាទ្រព្យសម្បត្តិ

១៥. ពាក្យសុំបញ្ជីអំពីការផ្លាស់ប្តូរកិច្ចសន្យាទ្រព្យសម្បត្តិ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ខ្ញុំបាទ នាងខ្ញុំឈ្មោះ---------------------- ភេទ---------- សញ្ជាតិ---------- ឆ្នាំកំណើត------------ មុខរបរបច្ចុប្បន្ន--- ស្ថានភាពផ្ទាល់ខ្លួន-------------------- ទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន ផ្ទះលេខ--------- ផ្លូវលេខ--------- ក្រុម---------- ភូមិ----------- ឃុំ សង្កាត់ ---------------- ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ----------------- រាជធានី ខេត្ត ------------------ ។ ឪពុកឈ្មោះ------------------ អាយុ------- ឆ្នាំ (រស់ ស្លាប់) ម្តាយឈ្មោះ-----------------------អាយុ-------ឆ្នាំ (រស់ ស្លាប់) ។

គោរពជូន

មន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋានឃុំ សង្កាត់.......................................

<u>កម្មវត្ថុ</u> ៖ សំណើសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ។

ដោយខ្ញុំបាទ នាងខ្ញុំ បានស្ម័គ្រចិត្តរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយឈ្មោះ---------------------ភេទ------ សញ្ជាតិ----------ឆ្នាំកំណើត-----------មុខរបរ-- ទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន ផ្ទះលេខ-------- ផ្លូវលេខ--------- ក្រុម--------- ភូមិ-------------ឃុំ សង្កាត់----------------- ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ------------------ រាជធានី ខេត្ត ----------------- ។

ខ្ញុំសូមអះអាងថា ខ្ញុំមានលក្ខណៈសម្បត្តិគ្រប់គ្រាន់តាមក្រមរដ្ឋប្បវេណី និងបទប្បញ្ញត្តិនៃអត្រានុកូលដ្ឋាន ។

អាស្រ័យហេតុនេះ សូមមន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋានឃុំ សង្កាត់------------------------------ មេត្តាអនុញ្ញាតឱ្យយើងខ្ញុំទាំងពីរបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍តាមសំណូមពរដោយអនុគ្រោះ ។

ធ្វើនៅថ្ងៃទី------- ខែ----------- ឆ្នាំ-------

ស្នាមមេដៃស្តាំសាមីខ្លួន

<u>សូមជូនភ្ជាប់ជាមួយនូវ</u> ៖

- -----------------------------
- -----------------------------
- -----------------------------

ឈ្មោះ-----------

[illegible]

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

រូបថត ៤ x ៦ សាមីខ្លួនប្រុស	រូបថត ៤ x ៦ សាមីខ្លួនស្រី

ពាក្យសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍

ខ្ញុំបាទ នាងខ្ញុំឈ្មោះ ______________ ជាអក្សរឡាតាំង ______________

ភេទ ____ សញ្ជាតិ ____ ថ្ងៃខែឆ្នាំកំណើត ____________ ស្ថានភាពផ្ទាល់ខ្លួន ៖ នៅលីវ ឬពោះម៉ាយ ឬមេម៉ាយ ៖ ____________

ទីកន្លែងកំណើត ______________________________

លេខអត្តសញ្ញាណប័ណ្ណសញ្ជាតិខ្មែរ ______________ មុខរបរបច្ចុប្បន្ន ______________

ទីលំនៅបច្ចុប្បន្នផ្ទះលេខ ______ ផ្លូវលេខ ______ ភូមិ ______________ ឃុំ សង្កាត់ ______________

ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ______________ រាជធានី ខេត្ត ______________ ។

ឪពុកឈ្មោះ ______________ ជាអក្សរឡាតាំង ______________

ថ្ងៃខែឆ្នាំកំណើត ______________ មុខរបរបច្ចុប្បន្ន ______________

ទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន ______________________________ ។

ម្តាយឈ្មោះ ______________ ជាអក្សរឡាតាំង ______________

ថ្ងៃខែឆ្នាំកំណើត ______________ មុខរបរបច្ចុប្បន្ន ______________

ទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន ______________________________ ។

គោរពជូន
មន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋានឃុំ សង្កាត់ ____________

កម្មវត្ថុ ៖ សំណើសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍

ដោយខ្ញុំបាទ នាងខ្ញុំបានសុំត្រូវរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយឈ្មោះ ______________

ជាអក្សរឡាតាំង ______________ ភេទ ______ សញ្ជាតិ ______ ថ្ងៃខែឆ្នាំកំណើត ______________

អត្តសញ្ញាណប័ណ្ណលេខ ______________ មុខរបរបច្ចុប្បន្ន ______________

ទីកន្លែងកំណើត ______________________________

ទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន ______________________________ ។

ខ្ញុំសូមសន្យាថា នឹងគោរពតាមគោលការណ៍ដែលមានចែងក្នុងច្បាប់ និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តនានា នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

អាស្រ័យហេតុនេះ សូមមន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋានឃុំ សង្កាត់ ______________ មេត្តាអនុញ្ញាតឱ្យយើងខ្ញុំទាំងពីរនាក់ រៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍តាមសណ្តាប់ធ្នាប់ដោយអនុគ្រោះ ។

ធ្វើនៅ ______________ ថ្ងៃទី ____ ខែ ______ ឆ្នាំ២០០.

ស្នាមមេដៃស្តាំ និងឈ្មោះសាមីខ្លួនជាអក្សរខ្មែរ

សូមភ្ជាប់មកជាមួយ ៖
- សេចក្តីចម្លងសំបុត្រកំណើត ឬសំបុត្របញ្ជាក់កំណើត ចំនួន ០២ ច្បាប់
- លិខិតបញ្ជាក់ការនៅលីវ ឬពោះម៉ាយ ឬមេម៉ាយ ចំនួន ០២ ច្បាប់
  - [illegible]
- លិខិតបញ្ជាក់សុខភាព ចំនួន ០២ ច្បាប់

[illegible] ......

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ពាក្យសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍
APPLICATION FORM OF MARRIAGE

រូបថត ៤ x ៦ ភាគីខាងប្រុស	រូបថត ៤ x ៦ ភាគីខាងស្រី

ខ្ញុំបាទ នាងខ្ញុំឈ្មោះ ....
(Surname & Name) ....

ភេទ ...... សញ្ជាតិ .... ថ្ងៃខែឆ្នាំកំណើត .... ស្ថានភាពផ្ទាល់ខ្លួន (នៅលីវ ឬលែងលះ ឬមេម៉ាយ) ....
(Sex) ...... (Nationality) .... (Date of Birth) .... (Marital Status) ....

ទីកន្លែងកំណើត ....
(Place of Birth) ....

លិខិតឆ្លងដែនលេខ .... មុខរបរបច្ចុប្បន្ន ....
(Passport N°) .... (Occupation) ....

ទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន .... ។
(Current Address) ....

ឪពុកឈ្មោះ .... ថ្ងៃខែឆ្នាំកំណើត .... មុខរបរបច្ចុប្បន្ន ....
(Father's Name) .... (Date of Birth) .... (Occupation) ....

ទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន .... ។
(Current Address) ....

ម្ដាយឈ្មោះ .... ថ្ងៃខែឆ្នាំកំណើត .... មុខរបរបច្ចុប្បន្ន ....
(Mother's Name) .... (Date of Birth) .... (Occupation) ....

ទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន .... ។
(Current Address) ....

គោរពជូន (To)
មន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋានឃុំ សង្កាត់ ....
(The registrar of the .... Commune/Sangkat)

កម្មវត្ថុ : សំណើសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍

ខ្ញុំបាទ នាងខ្ញុំបានស្នើសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយឈ្មោះ .... ភេទ ...... ថ្ងៃខែឆ្នាំកំណើត ....
(To request to marry with .... (Sex) ...... (Date of Birth) ....

មុខរបរបច្ចុប្បន្ន .... ទីកន្លែងកំណើត ....
(Occupation) .... (Place of Birth) ....

ទីលំនៅបច្ចុប្បន្នផ្ទះលេខ .... ផ្លូវលេខ .... ភូមិ .... ឃុំ សង្កាត់ ....
(Current Address) No .... (Street) .... (Village) .... (Commune/Sangkat) ....

ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ .... រាជធានី ខេត្ត .... ។
(Municipality-District/Khan) .... (Capital/ Province) ....

ខ្ញុំសូមសន្យាថា នឹងអនុវត្តតាមរាល់ច្បាប់ដែលមានជាធរមាន និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។
(I pledge that I will abide by all the existing laws and regulations of the Kingdom of Cambodia)

អាស្រ័យហេតុនេះសូម មន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋានឃុំ សង្កាត់ .... មេត្តាអនុញ្ញាតឲ្យយើងខ្ញុំបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយស្របច្បាប់ ។
(Accordingly, please allow us to get married legally)

ធ្វើនៅ .... ថ្ងៃទី ...... ខែ ...... ឆ្នាំ២០០..
(Done on ....)

ស្នាមមេដៃស្ដាំ និងឈ្មោះសាមីខ្លួនជនបរទេស
(Right thumbprint and name of the foreign applicant)

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ពាក្យសុំបញ្ជាក់

ភាពនៅលីវ ភាពពោះម៉ាយ ភាពមេម៉ាយ

ខ្ញុំបាទ នាងខ្ញុំឈ្មោះ------------------- ភេទ------- សញ្ជាតិ------- កើតនៅថ្ងៃ-------- ទី------ ខែ---------- ឆ្នាំ------- នៅភូមិ------------------ ឃុំ សង្កាត់-------------------- ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ--------------- រាជធានី ខេត្ត --------------- មុខរបរបច្ចុប្បន្ន-------------------- ទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន ផ្ទះលេខ------- ផ្លូវលេខ-------- ក្រុម------ ភូមិ----------- ឃុំ សង្កាត់---------- ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ-------------- រាជធានី ខេត្ត --------------- ។

គោរពជូន

មេឃុំ ចៅសង្កាត់------------------------

<u>កម្មវត្ថុ</u> ៖ សំណើសុំលិខិតបញ្ជាក់ភាព------------------------------ ។

សេចក្តីដូចមានចែងក្នុងកម្មវត្ថុខាងលើ សូមជម្រាបលោក លោកស្រីមេឃុំ ចៅសង្កាត់ មេត្តាជ្រាបថា បច្ចុប្បន្ន ខ្ញុំបាទ នាងខ្ញុំ មានស្ថានភាពផ្ទាល់ខ្លួន----------------------- ហើយមានបំណងរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ជាមួយឈ្មោះ-------------- ភេទ--------- ទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន ផ្ទះលេខ------ ផ្លូវលេខ---------ក្រុម---------- ភូមិ----------------------- ឃុំ សង្កាត់--------------------- ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ------------------------ រាជធានី ខេត្ត --------------------- ។

អាស្រ័យហេតុនេះ សូមលោក លោកស្រីមេឃុំ ចៅសង្កាត់ មេត្តាចេញលិខិតបញ្ជាក់ឱ្យខ្ញុំបាទ នាងខ្ញុំ ដើម្បីអាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍បាន ដោយអនុគ្រោះ ។

ដើម្បីជាសក្ខីភាពនៃការអះអាងខាងលើ ខ្ញុំបាទ នាងខ្ញុំ សូមផ្តិតស្នាមមេដៃស្តាំ ទុកជា ភស្តុតាង ។

ធ្វើនៅថ្ងៃទី------ ខែ----------- ឆ្នាំ-------

<u>សូមជូនភ្ជាប់ជាមួយនូវ</u> ៖

ស្នាមមេដៃសាមីខ្លួន

– -----------------------------

– --------------------------

ឈ្មោះ ------------

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

4x6

រាជធានី ខេត្ត ៖---------------
ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ៖---------------
ឃុំ សង្កាត់ ៖---------------
លេខ ៖---------------

ថ្ងៃទី----- ខែ--------- ឆ្នាំ------

លិខិតបញ្ជាក់

ភាពនៅលីវ ភាពពោះម៉ាយ ភាពមេម៉ាយ

យោងពាក្យសុំបញ្ជាក់ភាព----- ចុះថ្ងៃទី----- ខែ--------- ឆ្នាំ------- របស់----------------------។

យើងមេឃុំ ចៅសង្កាត់----------------------

សូមបញ្ជាក់ថា ឈ្មោះ---------------------- ភេទ------- កើតនៅថ្ងៃ------- ទី------- ខែ----------ឆ្នាំ-------- នៅភូមិ----------- ឃុំ សង្កាត់-------------- ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ----------------រាជធានី ខេត្ត------------------ មុខរបរបច្ចុប្បន្ន-------------------------------ទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន ផ្ទះលេខ-------- ផ្លូវលេខ-------- ក្រុម------- ភូមិ-------------ឃុំ សង្កាត់----------------ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ-------------------រាជធានី ខេត្ត---------------- មានស្ថានភាពផ្ទាល់ខ្លួនបច្ចុប្បន្ន ពិតជា------------------ប្រាកដមែន។

លិខិតបញ្ជាក់នេះ ចេញឱ្យសាមីខ្លួន ដើម្បីយកទៅប្រើប្រាស់ក្នុងការសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍។

(លិខិតបញ្ជាក់នេះ មានសុពលភាពរយៈពេល៣ខែ ដោយគិតចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខានេះតទៅ)

មេឃុំ ចៅសង្កាត់

Lorem ipsum dolor sit amet, timeam dignissim elaboraret sea ne, id error consulatu eam, sit erat causae nostrud et
Lorem ipsum dolor sit amet, timeam dignissim elaboraret sea ne, id error consulatu eam, sit erat causae nostrud et. In cum discere percipitur scribentur. Qui virtute officiis ponderum cu. Ea minim tritani vivendum eum, alii dolorem necessitatibus ius eu. Ne pro liber decore. Vix zril everti ea, adhuc feugait voluptaria ne duo.
Liber verterem principes ne mei. Vidisse vituperatoribus ex vis. Aliquip mandamus te sed. Facer laudem ius et, veri tritani eam te. Ut est quot affert, ius te essent vulputate vitup eratoribus. Tacim ates accusata ocurreret cum no, quem alienum nostrum eos in. Vel utinam ubique labores et, posse doctus tacimates cu nec.
AA 000000
PASSPORT
Type
P
Country code
IPS
Passport No.
AA000000
Surname
DOE
Given Names
JOHN
Nationality
LOREM
Record No.
12345-01234
Date of birth
DD M YY
Place of birth
DOLOR
Authority
1234
Sex
M
Holder's signature
Date of issue
Date of expiry
John Doe
P<<LOREM<<<DOE<<<<JOHN<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<
AA123456<<<4LOREM<<6LOREM12345678901234<<<<<<<<<12
PASSPORT

សៀវភៅការងារជនបរទេស FOREIGN EMPLOYMENT CARD

ឈ្មោះ Name :

ភេទ Gender : សញ្ជាតិ Nationality :

ថ្ងៃខែឆ្នាំកំណើត Date of Birth :

មុខរបរ Position :

អង្គភាព Enterprise Name :

ផុតកំណត់ Expired Date : 31 Dec 2019

រាជធានីភ្នំពេញ Phnom Penh 07 Jun 2019

រដ្ឋមន្ត្រី Minister

FWCMS - 2019

ID NO.

អ៊ិត សំហេង

Genuine QR code is only stored in website https://fwcms.mlvt.gov.kh

KINGDOM OF CAMBODIA

NATION RELIGION KING

MINISTRY OF HEALTH

មន្ទីរពេទ្យមិត្តភាពខ្មែរ-សូវៀត

Khmer-Soviet Friendship Hospital

Nº 399 K.S.F.H

MEDICAL CERTIFICATE

Prof. CHHOEUNG YAVYEN Deputy director of Khmer-Soviet Friendship Hospital, Phnom Penh, Cambodia.

CERTIFIED TO HAVE EXAMINED

Name	:	
Sex	:	Female
Date of birth	:	04/04/1994
ID No	:	010767845
Nationality	:	Cambodian
Address	:	No 10, Rue 102, Trâpaing Raing Thmey Village, Khmuonh Commune, Sen Sok District, Phnom Penh, Cambodia.

She has examined in Hospital on : 25 / 08 /2014 with the Following results as follow:

Physical look		:	GOOD
-Blood pressure		:	110/60 mmHg
-Pulse		:	80/mn
-Serology test :			
	Ag HBs	:	Negative
	Ac HCV	:	Negative
	HIV	:	Negative
	Chest X-Ray	:	Normal

Was good health and mental condition unharmed all infectious and contagious diseases.

This Certificate is delivered to be use as needed

Phnom Penh, 25 / 08 /2014

CHHOEUNG YAV YEN

Khmer-Soviet Friendship Hospital St. 271, Sankat Toumop Teuk, Khan Chankamon, Phnom Penh City, Cambodia.
Phone/Fax 855 23 2173841 Email : info@khmersoviethospital.org.kh Website: www.khmersoviethospital.org.kh

KINGDOM OF CAMBODIA
NATION RELIGION KING

Phnom Penh, Date: .... 20.....

I am ...., ...

My request to
His Excellency Minister of Justice

<u>Subject:</u> Request for Letter of Criminal Record.
I would like to present to your Excellency as the following:

I. My name: ...., Nick name (other name): ....
Gender: ...., Nationality of origin: ...., Current Nationality: ....
Date of Birth: ....
Place of Birth: ....
....
Current Address: ....
....
Occupation: ....

II. Your father's Name: .... DoB:.............................Death: ...., Survive:....
Nationality of Origin: ....Current Nationality: ....
Place of Birth: ....
Occupation: ....

III. Your mother's Name: .... DoB:.........................Death: ...., Survive:....
Nationality of Origin: ....Current Nationality: ....
Place of Birth: ....
Occupation: ....

IV. Name of Spouse: .... DoB:...........................Death: ...., Survive:....
Nationality of Origin: ....Current Nationality: ....
Place of Birth: ....
Occupation: ....

Please your Excellency Minister to kindly issue letter of criminal record for me to be used as required by the law of the country.

Finger print of applicant

<u>Your required to attached herewith the following:</u>

- Curriculum vitae 1 copy
- Student's ID Card (if you are student)
- Certified copy of your birth certificate including original book of your residence record with one additional copy (1 copy)
- For foreigner must have a certificate of their residence with issued by his/her authority of commune/Sangkat (1 original copy), and a copy of his/her valid passport (1 copy) (Contact No. ....)

(គំរូសំបុត្រអាពាហ៍ពិពាហ៍)

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ខេត្ត ក្រុង...
ស្រុក ខណ្ឌ...
ឃុំ សង្កាត់...

លេខ...
សៀវភៅអាពាហ៍ពិពាហ៍លេខ.............................
ឆ្នាំ...

សំបុត្រអាពាហ៍ពិពាហ៍

អំពីប្ដី ប្រពន្ធ		ប្ដី	ប្រពន្ធ
នាមត្រកូល			
នាមខ្លួន			
ជាអក្សរឡាតាំង	នាមត្រកូល		
	នាមខ្លួន		
សញ្ជាតិ			
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំកំណើត			
ទីកន្លែងកំណើត			
ភូមិ ឃុំ សង្កាត់ ស្រុក ខណ្ឌ ខេត្ត ក្រុង ប្រទេស			
មុខរបរពេលចុះបញ្ជីអាពាហ៍ពិពាហ៍			
ទីលំនៅពេលចុះបញ្ជីអាពាហ៍ពិពាហ៍			
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំចុះបញ្ជីអាពាហ៍ពិពាហ៍			
ទីកន្លែងចុះបញ្ជីអាពាហ៍ពិពាហ៍			
អំពីឪពុក ម្ដាយ		ខាងប្ដី	ខាងប្រពន្ធ
នាមត្រកូល និង នាមខ្លួនឪពុក			
ជាអក្សរឡាតាំង			
សញ្ជាតិ			
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំកំណើត			
នាមត្រកូល និង នាមខ្លួនម្ដាយ			
ជាអក្សរឡាតាំង			
សញ្ជាតិ			
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំកំណើត			

ធ្វើនៅ.............................. ថ្ងៃទី........ ខែ.......... ឆ្នាំ...............

មន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋាន

ខេត្ត ក្រុង (១).. លេខ (៤)..

ស្រុក ខណ្ឌ (២)...................................... សៀវភៅអាពាហ៍ពិពាហ៍លេខ (៥)............

ឃុំ សង្កាត់ (៣)...................................... ឆ្នាំ (៦)..

បញ្ជីអាពាហ៍ពិពាហ៍សំរាប់ជនបរទេស និង ជនអន្តោប្រវេសន្តស្របច្បាប់

អំពីប្តី ប្រពន្ធ		ប្តី	ប្រពន្ធ
នាមត្រកូល (៧)			
នាមខ្លួន (៨)			
ជាអក្សរឡាតាំង (៩)	នាមត្រកូល		
	នាមខ្លួន		
សញ្ជាតិ (១០)			
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំកំណើត (១១)			
ទីកន្លែងកំណើត (១២)			
មុខរបរពេលចុះបញ្ជីអាពាហ៍ពិពាហ៍ (១៣)			
ទីលំនៅពេលចុះបញ្ជីអាពាហ៍ពិពាហ៍ (១៤)			
ទីលំនៅឯបរទេស (១៥)			
លិខិតឆ្លងដែនលេខ មានសុពលភាពត្រឹមថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ (១៦)			
វិជ្ជាការ ឬលិខិតអនុញ្ញាតអោយស្នាក់នៅកម្ពុជាលេខ ថ្ងៃ ខែឆ្នាំ (១៧)			
ចុះបញ្ជីអាពាហ៍ពិពាហ៍លើកទី (១៨)			
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំចុះបញ្ជីអាពាហ៍ពិពាហ៍ (១៩)			
ទីកន្លែងចុះបញ្ជីអាពាហ៍ពិពាហ៍ (២០)			
លេខ និង ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ ប័ណ្ណប្រកាសអាពាហ៍ពិពាហ៍ (២១)			
អំពីឪពុក ម្តាយ		**ខាងប្តី**	**ខាងប្រពន្ធ**
នាមត្រកូល និង នាមខ្លួនឪពុក (២២)		(២៣) រស់ ឬ ស្លាប់	រស់ ឬ ស្លាប់
ជាអក្សរឡាតាំង (២៤)			
សញ្ជាតិ (២៥)			
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំកំណើត (២៦)			
មុខរបរបច្ចុប្បន្ន (២៧)			
ទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន (២៨)			
នាមត្រកូល និង នាមខ្លួនម្តាយ (២៩)		(៣០) រស់ ឬ ស្លាប់	រស់ ឬ ស្លាប់
ជាអក្សរឡាតាំង (៣១)			
សញ្ជាតិ (៣២)			
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំកំណើត (៣៣)			
មុខរបរបច្ចុប្បន្ន (៣៤)			
ទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន (៣៥)			
អំពីសាក្សី		**សាក្សី**	**សាក្សី**
នាមត្រកូល និង នាមខ្លួន (៣៦)		(៣៧) ភេទ	ភេទ
ជាអក្សរឡាតាំង (៣៨)			
សញ្ជាតិ (៣៩)			
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំកំណើត (៤០)			
មុខរបរបច្ចុប្បន្ន (៤១)			
ទីលំនៅបច្ចុប្បន្នន (៤២)			
លេខអត្តសញ្ញាណប័ណ្ណ (៤៣)			

ជនណាបានរាយការណ៍មិនពិតអំពីអត្រានុកូលដ្ឋាន មន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋានណាបានសមគំនិត ឃុបឃិត ក្លែងបន្លំ ចុះសៀវភៅអត្រានុកូលដ្ឋាន ឱ្យអ្នកដែលមកសុំ ជននោះ និង មន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋាននោះនឹងត្រូវទទួលទោសតាមបញ្ញត្តិច្បាប់ ។

(៤៥) ធ្វើនៅ.................... ថ្ងៃទី.......... ខែ............... ឆ្នាំ...............

(៤៤) **ស្នាមមេដៃស្តាំ**

ប្តី ប្រពន្ធ សាក្សី សាក្សី

(៤៦) **មន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋាន**

(៤៧) ហត្ថលេខា និងត្រា

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ខេត្ត ក្រុង -------------------
ស្រុក ខណ្ឌ -------------------
ឃុំ សង្កាត់ -------------------
លេខ -------------------

បណ្ណប្រកាសអាពាហ៍ពិពាហ៍

អំពីសាមីខ្លួន	ខាងប្រុស	ខាងស្រី
នាមត្រកូល និង នាមខ្លួន		
ជាអក្សរឡាតាំង		
សញ្ជាតិ		
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំកំណើត		
ទីកន្លែងកំណើត		
មុខរបរបច្ចុប្បន្ន		
ទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន		
រយៈពេលប្តឹងជិទាស់		
នាមត្រកូល និងនាមខ្លួនឪពុក		
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំកំណើត		
មុខរបរបច្ចុប្បន្ន		
ទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន		
នាមត្រកូល និងនាមខ្លួនម្តាយ		
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំកំណើត		
មុខរបរបច្ចុប្បន្ន		
ទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន		

បណ្ណប្រកាសអាពាហ៍ពិពាហ៍នេះ ត្រូវបិទផ្សាយជាសាធារណៈ នៅថ្ងៃទី............. ខែ...................... ឆ្នាំ................ ។

ធ្វើនៅ...................... ថ្ងៃទី.......... ខែ................ ឆ្នាំ...........

មន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋាន

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ពាក្យសុំចុះបញ្ជីអំពីកាលបរិច្ឆេទនៃថ្ងៃរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍

ឈ្មោះ......................ភេទ ប្រុស អាយុ..............ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំកំណើត........... ជាប្តី ☐ ឬ ជាបុគ្គលដែលនឹងត្រូវរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយគ្នា ☐ អាសយដ្ឋានបច្ចុប្បន្នផ្ទះលេខ............... ផ្លូវលេខ..........ភូមិ......... ឃុំ សង្កាត់..............ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ...............រាជធានី ខេត្ត........... ។

ឈ្មោះ......................ភេទ ស្រី អាយុ............ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំកំណើត......... ជាប្រពន្ធ ☐ ឬ ជាបុគ្គលដែលនឹងត្រូវរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយគ្នា ☐ អាសយដ្ឋានបច្ចុប្បន្នផ្ទះលេខ.............. ផ្លូវលេខ..........ភូមិ......... ឃុំ សង្កាត់..............ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ................រាជធានី ខេត្ត........... ។

ឈ្មោះរបស់អ្នកតំណាង.........................ភេទ.......អាយុ.......ថ្ងៃខែឆ្នាំកំណើត............... អាសយដ្ឋានបច្ចុប្បន្នផ្ទះលេខ...........ផ្លូវលេខ........ភូមិ......... ឃុំ សង្កាត់............ ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ...................... រាជធានី ខេត្ត.................... ។

សូមគោរពជូន
ឯកឧត្តម រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌

កម្មវត្ថុ ៖ សំណើសុំចុះបញ្ជីអំពីកាលបរិច្ឆេទនៃថ្ងៃរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍។

- គោលបំណងនៃការចុះបញ្ជី ៖ ការចុះបញ្ជីអំពីកាលបរិច្ឆេទនៃថ្ងៃរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ។
- មូលហេតុ: ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ។
- កាលបរិច្ឆេទនៃថ្ងៃរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ៖.. ។

អាស្រ័យហេតុនេះ សូមឯកឧត្តមរដ្ឋមន្ត្រី មេត្តាពិនិត្យ និងសម្រេចអនុញ្ញាតឲ្យចុះបញ្ជីតាមសំណើខាងលើ ដោយក្តីអនុគ្រោះ។

ធ្វើនៅ................ថ្ងៃទី......ខែ........ឆ្នាំ ២០........

ស្នាមម្រាមដៃ

ប្តីឈ្មោះ **ប្រពន្ធឈ្មោះ**

p

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ពាក្យសុំចុះបញ្ជីកិច្ចសន្យាទ្រព្យសម្បត្តិប្តីប្រពន្ធ

ឈ្មោះ........................ភេទ ប្រុស អាយុ................ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំកំណើត............ ជាប្តី ☐ ឬជាបុគ្គលដែលនឹងត្រូវរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយគ្នា ☐ អាសយដ្ឋានបច្ចុប្បន្នផ្ទះលេខ................ ផ្លូវលេខ...........ភូមិ......... ឃុំ សង្កាត់...............ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ.................រាជធានី ខេត្ត............ ។

ឈ្មោះ........................ភេទ ស្រី អាយុ.............ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំកំណើត......... ជាប្រពន្ធ ☐ ឬជាបុគ្គលដែលនឹងត្រូវរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយគ្នា ☐ អាសយដ្ឋានបច្ចុប្បន្នផ្ទះលេខ............... ផ្លូវលេខ...........ភូមិ......... ឃុំ សង្កាត់...............ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ.................រាជធានី ខេត្ត............ ។

ឈ្មោះរបស់អ្នកតំណាង.............................ភេទ.......អាយុ........ថ្ងៃខែឆ្នាំកំណើត............... អាសយដ្ឋានបច្ចុប្បន្នផ្ទះលេខ............ផ្លូវលេខ.........ភូមិ.......... ឃុំ សង្កាត់............. ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ...................... រាជធានី ខេត្ត...................... ។

សូមគោរពជូន
ឯកឧត្តម រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌

កម្មវត្ថុ ៖ សំណើសុំចុះបញ្ជីអំពីកិច្ចសន្យាទ្រព្យសម្បត្តិប្តីប្រពន្ធ។

- គោលបំណងនៃការចុះបញ្ជីៈ...................(ចុះបញ្ជីកិច្ចសន្យាទ្រព្យសម្បត្តិប្តីប្រពន្ធ)...... ។
- មូលហេតុៈ.....................(កិច្ចសន្យាទ្រព្យសម្បត្តិប្តីប្រពន្ធ ព្រមទាំងកាលបរិច្ឆេទ)......... ។
- ខ្លឹមសារនៃកិច្ចសន្យាទ្រព្យសម្បត្តិប្តីប្រពន្ធៈ.......(សរសេរខ្លឹមសារកិច្ចសន្យាទាំងអស់).........
....
....
....។

អាស្រ័យហេតុនេះ សូមឯកឧត្តមរដ្ឋមន្ត្រី មេត្តាពិនិត្យ និងសម្រេចអនុញ្ញាតឲ្យចុះបញ្ជីតាមសំណើខាងលើ ដោយក្តីអនុគ្រោះ។

ធ្វើនៅ..................ថ្ងៃទី.......ខែ.........ឆ្នាំ ២០.........

p **ស្នាមម្រាមដៃ**

ប្តីឈ្មោះ **ប្រពន្ធឈ្មោះ**

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ពាក្យសុំចុះបញ្ជីអំពីការផ្លាស់ប្តូរកិច្ចសន្យាទ្រព្យសម្បត្តិប្តីប្រពន្ធ

ឈ្មោះ.......................ភេទ ប្រុស អាយុ...............ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំកំណើត........... ជាប្តី ___ ឬជាបុគ្គលដែលនឹងត្រូវរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយគ្នា ___ អាសយដ្ឋានបច្ចុប្បន្នផ្ទះលេខ................ ផ្លូវលេខ...........ភូមិ......... ឃុំ សង្កាត់..............ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ...............រាជធានី ខេត្ត............ ។

ឈ្មោះ.......................ភេទ ស្រី អាយុ..............ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំកំណើត.......... ជាប្រពន្ធ ___ ឬជាបុគ្គលដែលនឹងត្រូវរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយគ្នា ___ អាសយដ្ឋានបច្ចុប្បន្នផ្ទះលេខ................ ផ្លូវលេខ...........ភូមិ......... ឃុំ សង្កាត់..............ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ.................រាជធានី ខេត្ត............ ។

ឈ្មោះរបស់អ្នកតំណាង.........................ភេទ.......អាយុ........ថ្ងៃខែឆ្នាំកំណើត............... អាសយដ្ឋានបច្ចុប្បន្នផ្ទះលេខ...........ផ្លូវលេខ.........ភូមិ.......... ឃុំ សង្កាត់............. ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ...................... រាជធានី ខេត្ត..................... ។

សូមគោរពជូន
ឯកឧត្តម រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌

កម្មវត្ថុ ៖ សំណើសុំចុះបញ្ជីអំពីការផ្លាស់ប្តូរកិច្ចសន្យាទ្រព្យសម្បត្តិប្តីប្រពន្ធ។

- គោលបំណងនៃការចុះបញ្ជីៈ.........(ចុះបញ្ជីផ្លាស់ប្តូរកិច្ចសន្យាទ្រព្យសម្បត្តិប្តីប្រពន្ធ)...... ។
- មូលហេតុៈ...........(ការផ្លាស់ប្តូរកិច្ចសន្យាទ្រព្យសម្បត្តិប្តីប្រពន្ធ ព្រមទាំងកាលបរិច្ឆេទ)... ។
- ចំណុចដែលត្រូវផ្លាស់ប្តូរៈ.......(សរសេរទាំងអស់នូវខ្លឹមសារនៃកិច្ចសន្យាទ្រព្យសម្បត្តិប្តីប្រពន្ធ ក្រោយពីការផ្លាស់ប្តូររួច)..
....
....
....។

អាស្រ័យហេតុនេះ សូមឯកឧត្តមរដ្ឋមន្ត្រី មេត្តាពិនិត្យ និងសម្រេចអនុញ្ញាតឲ្យចុះបញ្ជីតាមសំណើខាងលើ ដោយក្តីអនុគ្រោះ។

ធ្វើនៅ.................ថ្ងៃទី.......ខែ.........ឆ្នាំ ២០.........
ស្នាមម្រាមដៃ

ប្តីឈ្មោះ **ប្រពន្ធឈ្មោះ**